

TC
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KEMALİYE (EĞİN)
YÖRESİ HALK MÜZİĞİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sertan DEMİR

Enstitü Anabilim Dalı: Folklor Ve Müzikoloji

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Türker EROĞLU

Mayıs-2007

TC
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KEMALİYE (EĞİN)
YÖRESİ HALK MÜZİĞİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Sertan DEMİR

Enstitü Anabilim Dalı: Folklor Ve Müzikoloji

Bu tez 15/07/2007 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği/Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı

Jüri Üyesi

Jüri Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Türker EROĞLU Yrd. Doç. Paki KÜÇÜKER

Yrd. Doç. H. Selen ERGÖZ

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	IV
TABLO LİSTESİ.....	V
GRAFİK LİSTESİ.....	VI
ÖZET.....	VII
SUMMARY.....	VIII
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1. METODOLOJİ.....	2
1.1. Konu.....	2
1.2. Amaç.....	2
1.3. Kapsam.....	2
1.4. Evren ve Örneklem.....	3
1.5. Araştırmada Karşılaşılan Zorluklar.....	3
1.6. Uygulama.....	4
1.7. Temel Kavramlar.....	4
1.7.1. Türkü.....	6
1.7.1.1. Ezgilerine Göre Türküler.....	6
1.7.1.2. Konularına Göre Türküler.....	7
1.7.1.2.1. Aşk, Sevda Türküleri	7
1.7.1.2.2. Gurbet ve Hasret Türküleri Türküler.....	7
1.7.1.2.3.Ölüm Türküleri.....	7
1.7.1.2.4. Ninniler ve Çocuk Türküleri Türküleri.....	7
1.7.1.2.5. Mizahi Türküler ve Yergi Türküleri.....	7

1.7.1.2.6. Olay Türküleri	8
1.7.1.2.7. Tören ve Mevsim Türküleri.....	8
1.7.1.2.8. İş ve Meslek Türküleri.....	8
1.7.1.2.9. Tabiat Türküleri.....	8
1.7.1.2.10. Öğretici ve Öğüt Verici Türküler.....	8
1.7.1.2.11. Oyun Türküleri.....	8
1.7.1.3. Şekil Yapılarına Göre Türküler.....	8

BÖLÜM II. ARAŞTIRMA SAHASININ TANITILMASI.....10

2.1. Erzincan'ın Tarihçesi.....	10
2.2. Eğin'in Coğrafi Durumu.....	10
2.3. Eğin'in Tarihçesi.....	12
2.3.1. Eğin Sözcüğünün Anlamı.....	12
2.3.2. Tarihte Eğin.....	14
2.3.2.1. Eğin Adının Kemaliye Olması.....	18
2.3.2.2. Osmanlı-Türk Devrinde İsyanlar, Ermeni Çatışmaları, Aşiret Yağmaları ve Göçler.....	19

BÖLÜM III. KEMALİYE (EĞİN) YÖRESİ TÜRK HALK MÜZİĞİ.....25

3.1. Eğin Türkülerinde Konu.....	25
3.1.1. Eğin Türkülerinde Gurbet Konusu.....	27
3.1.1.1. Söz Unsurunda Gurbet.....	27
3.1.1.2. Müzik Unsurunda Gurbet.....	30
3.2. Eğin Türkülerinde Ezgi.....	36
3.2.2.Eğın Yöresi Kırık Havalar.....	39
3.3. Eğin Türkülerinde Kullanılan Enstrümanlar.....	40

3.4. Kaynak Kişilerin Hayatı.....	41
3.4.1. Kâzım Ulukaya.....	41
3.4.2. Kadir Ulukaya.....	42
3.4.3. Yılmaz Uzun	43
3.4.4. Şevki Bozkurt.....	44
3.4.5. Refik Aktan.....	45
3.4.6. Ali Rıza Aktan.....	45
3.4.7. Fatma Okçu.....	46
3.4.8. Şevket Gültekin	47
3.5. Türküler, Analizleri, Tablolar ve Grafikler.....	48
3.5.1. Form Tablosu	48
3.5.2. Usûller.....	52
3.5.3. Ses Değiştiriciler.....	56
3.5.4. Metronom	63
3.5.5. Karar Sesleri	66
3.5.6. Eserlerin Güçlü Sesleri	69
3.5.7. .Ses Genişlikleri.....	72
BÖLÜM IV. IV. DERLENEN TÜRKÜLERİN NOTALARI.....	75
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	252
KAYNAKLAR.....	254
ÖZGEÇMİŞ.....	258

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e. : Adı Geçen Eser

Doç. : Doçent

Dr. : Doktor

Gör. : Görevlisi

HAGEM: Halk Kùltürlerini Araştırma Geliştirme Müdürlüğü

K.T.M. : Klasik Türk Müziğı

Öğr. : Öğretim

T.H.M. : Türk Halk Müziğı

T.R.T. : Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

T.S.M. : Türk Sanat Müziğı

Yrd. : Yardımcı

TABLO LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1: Form Tablosu.....	42
Tablo 2: Form Oranları Tablosu	43
Tablo 3: Uzun Hava Oranları Tablosu	44
Tablo 4: Kırık Hava Oranları Tablosu	45
Tablo 5: Usul Tablosu.....	47
Tablo 6: Usûl Oranları Tablosu	48
Tablo 7: Genel Ses Değiştirici Tablosu	50
Tablo 8: Ses Değiştirici Oranları Tablosu.....	51
Tablo 9: En Çok Kullanılan Ses Değiştirici Oranları Tablosu	52
Tablo 10: Tek Ses Değiştiricili Ezgi Oranları Tablosu	53
Tablo 11: İki Ses Değiştiricili Ezgi Oranları Tablosu	54
Tablo 12: Üç Ses Değiştiricili Ezgi Oranları Tablosu	55
Tablo13: Metronom Değeri Tablosu	57
Tablo14: Metronom Oranları Tablosu	58
Tablo 15: Karar Sesleri Tablosu	60
Tablo 16: Karar Sesleri Oranları Tablosu	61
Tablo 17: Eserlerin Güçlü Sesleri Tablosu	63
Tablo 18: Güçlü Ses Oranları Tablosu	64
Tablo 19: Ses Genişlikleri Tablosu	66
Tablo 20: Ses Genişliği Oranları Tablosu	67

GRAFİK LİSTESİ

	Sayfa
Grafik 1: Formlar.....	43
Grafik 2: Uzun Havalar	44
Grafik 3: Kırık Havalar	45
Grafik 4: Usûl Oranları	48
Grafik 5: Genel Ses Değiştirici Durumu	51
Grafik 6: En Çok Kullanılan Ses Değiştiriciler	52
Grafik 7: Tek Ses Değiştiricili Ezgiler	53
Grafik 8: İki Ses Değiştiricili Ezgiler	54
Grafik 9: Üç Ses Değiştiricili Ezgiler	55
Grafik 10: Metronom Oranları	58
Grafik 11: Karar Sesleri	61
Grafik 12: Güçlü Sesler	64
Grafik 13: Ses Genişlikleri	67

Tezin Başlığı: “Kemaliye (Eğin) Yöresi Halk Müziği’nin İncelenmesi	
Tezin Yazarı: Sertan DEMİR	Danışman: Yrd. Doç. Dr. Türker EROĞLU
Kabul Tarihi: 30 Mayıs 2007	Sayfa Sayısı: 258
Anabilimdalı: Folklor ve Müzikoloji	Bilimdalı:
Türkler’in Anadolu’daki ilk yerleştikleri merkezlerden birisi olan Kemaliye (Eğin), Türkler’den önce de önemli bir merkez olması sebebiyle kültürün her alanında önemli eserler verebilmiş ve merkezîyetçi açıdan kendini kanıtlamış bir bölgedir. Bu kültür ürünlerinden birisi olan müzik unsuru bu çalışmada incelenmiştir. Kemaliye (Eğin) Türk Halk Müziği içinde farklılığını kanıtlamış bir bölgedir. Özellikle, Ela Gözlü olarak tabir edilen uzun hava türleri, Anadolu’daki kültür çeşitliliğinin en küçük yerleşim merkezlerinde bile ne kadar rahatlıkla görülebileceğine en güzel örneklerdendir. Bu çalışmada, Kemaliye (Eğin) yöresi Türk Halk Müziği, köken, yapı ve icra konularındaki incelemeler neticesinde bilimsel yorumlar yapılması amaçlanmıştır. İstanbul ve Erzincan-Kemaliye’de yapılan derleme çalışmaları ve bulunan ses kayıtları incelenerek 54 adet ezgi ile sınırlı tutulmuştur. 54 adet Kemaliye türküsü değişik icraları ile birlikte notaya alınarak çeşitli yönleriyle incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda Kemaliye türkülerinin en çok; 2/4’lük usûlde olan, hüseyinî makamına benzeyen, 60-79 metronom değerine sahip, 4. ve 5. derece seslerini kullanan, 1 oktav civarında ses sahasında meydana gelmiş olan bir yapıya sahip olduğu görülmüştür.	
Anahtar kelimeler: Kemaliye Halk Müziği, Müzik, Türkü, Usûl, Kültür	

Title of the Thesis: Internationalisation Process of Turkish “Born Global” Companies	
Author: Setan Demir	Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Türker Eroğlu
Date: 30 May 2007	Nu. of pages: 258
Department: Folklor and Musichology Subfield:	
Kemaliye (Eğin) which is one of the first place where the Turks has settled, thanks that it was also one of the most important place before the Turks it could give important works in every fields of the culture and it has proved itself on central view. Music which is one of these culture yields has explored in this work. Kemaliye has proved it difference in Turkish Folk Music field. Especially, the music type which has described as hazel eye are the most important examples to show the cultural harmony in difference easily. In this work it is aimed to make scientific commentaries about Kemaliye region Turkish Folk Music on roots, structure and performance after the researches. The composition works which has made in İstanbul and Erzincan Kemaliye and sound records has restricted in 54 songs after the survey. 54 Kemaliye songs has made notes with their different musical interpretations and surveyed with their different aspects. After these surveys it is understood that Kemaliye songs are 2/4 mode which alike to Hüseyini tune and has 60-79 metronom value and uses 4. and 5. grade voices, it has seen that it has a value which occurs in 1 octave area.	
Keywords: Folk Music Of Kemaliye, Music, Song, Mode, Culture	

GİRİŞ

Erzincan ili, Anadolu'nun çok küçük coğrafi bölgelerinde bile görülebilen folklorik çeşitlilik ve kültür zenginliğini örneklendirmek açısından önemli bir değerlere sahiptir. Aynı coğrafi sınırlar içerisinde birçok kültürel harita çizmenin mümkün olduğu bu yöremiz; barları, semahları, deyişleri, hoyratları, mayaları, halayları, ela gözlüleri, nefesleri (Ekici, 2002) vb. birçok müzikal formu bünyesinde barındırıp yüzyıllardır yaşatabilmiş, etkilemiş, etkilenmiş ve sonunda Erzincan folkloru diyebileceğimiz bir ayrıcalık yaratabilmiş folklor zengini ilimizdir. (Demir, 2005)

Kemaliye ise bu coğrafi bölgelerde görülebilen folklorik çeşitlilik ve kültürel zenginliğin önemli örneklerinden birisidir. “Kemaliye” veya eski ve folklorik ismiyle “Eğir”, Erzincan iline bağlı, tüm olumsuz şartlara rağmen, imkânsızlıklar içerisinde kendince olanaklar çıkarabilen, zeki ve kararlı insanlarla dolu, dağlar arasında varolma savaşını en mücadeleci tavırla sürdüren, yüzyıllardır çok büyük bir folklorik zenginliği tüm mütevazılığı ile yaşatan bir ilçedir. Eğir’e “ilçe” demek, O’nu tanımlamak anlamında ancak sözlüksel bir ifade olarak kullanılabilir. Eğir; müziği, oyunu, mutfağı, giyimi, konuşması kısaca yaşayışıyla kendine özgü olabilmiş kültür merkezlerinden birisidir. Tarih, coğrafya, edebiyat, müzik gibi sanat-bilim dalları, Eğir üzerinde çok çalışmış ve çalışmaya devam etmektedir.

Kendine özgü bir kültürel farklılık ortaya koyan Eğir’in, bu çalışmada kültürel zenginliklerinden birisi olan müzikal yapısı incelenmiştir.

Bir kültür merkezi olarak Eğir, Türk halk müziğinin yapı bakımından ayrılan dallarından uzun hava ve kırık hava türlerine güzel örnekler sunmuştur.

1. Metodoloji

1.1. Konu

Eğin, müzik folkloru ile ilgili bu çalışmada öncelikle başlangıç olarak yörede söylenen uzun havalar ve kırık havalar, öncelikle; Kemaliye ve İstanbul'da yaptığımız alan araştırması sonucunda ulaştığımız kaynak kişilerin yorumları dikkate alınarak notaya alınmıştır. Notaya alınan her ezgi çeşitli yönleriyle ele alınıp incelenmiştir.

Kırık havalar konusunda gerek Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Türk Halk Müziği Repertuarı arşivi, gerek Kültür Bakanlığı HAGEM Türk Halk Müziği arşivi ve gerekse de daha önceden yazılmış kitap, araştırma ve tez çalışmalarında gerekli bilgiler sağlanmış ve gerekli çalışmalar yapılarak ortaya konmuştur. Fakat uzun hava konusunda, yukarıda saydığımız çalışmalarda veya arşivlerde gerekli bilgilerin eksikliği göze çarpmıştır. Kemaliye yöresi halk müziği açısından özellikle uzun havaları ile farklılık ortaya koyabilmiş bir bölge olması sebebiyle araştırılan kaynaklara bu gözle bakılmış ve birkaç kişisel çalışma da yer alan ve yöre özelliklerini tam olarak yansıtmayan notalara ulaşılmıştır.

Bu çalışmada, ezgilere yönelik çeşitli tasnif ve tahlil çalışmaları ile birlikte, Eğin müziği incelenerek, veriler ışığında yorumlanmıştır.

1.2. Amaç

Bu çalışmada, tarihi bir süreç içerisinde, Türk halk müziği içerisinde kendi özgün formunu oluşturan Eğin yöresi uzun hava, kırık hava ve halk oyunları müziklerinin tespit edilmesi, bu müziklerin doğru bir şekilde notaya alınması, Eğin müziğinin kökeni, yapısı ve icrası konusunda inceleme yaparak bilimsel neticelere ulaşılması amaçlanmıştır.

1.3. Kapsam

Bu çalışma Eğin müziğinin günümüzdeki en iyi icracılarından birisi olan mahalli sanatçı Kazım Ulukaya, Kadir Ulukaya, Yılmaz Uzun, Fatma Okçu, Ali Rıza Aktan, Refik Aktan ve Eğin Fasıl Ekibi'nden derlenen 54 adet ezgi ile sınırlı tutulmuştur. Fakat gerek özel derlemeler gerek devlet arşivlerinde kayıtlı olan

gerekse günümüzde icra edilen Eğin uzun havaları ve kırık havalarının sayısının daha fazla olduğunu belirtmemiz yerinde olur. Yapılan alan araştırmasının maddi olanaksızlıklar, zaman yetersizliği ve mahalli sanatçıların zaman kısıtlılığı nedeniyle kayıt altına alınamamıştır.

1.4. Evren ve Örneklem

Çok zengin ve köklü bir kültürün ürünü olan Eğin ağzı halk müziğinin sayısız örnekleri bulunmaktadır. Yapılan araştırmalar arttıkça, yeni eserler ortaya çıkmaktadır. Bu sebeple “Kemaliye (Eğin) Yöresi Halk Müziği’nin İncelenmesi” isimli çalışmamızın evrenini oluşturan eserlerin kesin sayısı bilinmemektedir.

Bu çalışmamızın örnekleme olarak, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu tarafından yapılan televizyon programlarının ses kayıtlarından, kasetlerden, plaklardan, cdlerden ve mahalli sanatçılar Kazım Ulukaya, Kadir Ulukaya, Yılmaz Uzun, Fatma Okçu, Ali Rıza Aktan, Refik Aktan ve Eğin Fasıl Ekibi’nin ses kayıtlarından yararlanılmıştır.

Konu ile ilgili gerekli bibliyografya taraması yapılmış, yazılı belgeler taranmış, kaynak ve uzman kişilerle görüşülerek yeni derleme çalışmaları yapılmıştır.

Çalışmamızda en çok faydalandığımız metot müzikal verilerin analizi, kaynak taraması ve metin incelemeleri olmuştur. Bu metot takip edilirken metinlerin karşılıklı olarak tetkiki de yapılmak suretiyle en doğru bilgiye ulaşılacak hedeflenmiştir.

1.5. Araştırmada Karşılaşılan Zorluklar

Eğin kültürünün genişliği ve bu kültür içerisinde Eğin müziğinin yeri oldukça önemli yer tutmaktadır. Bu nedenle yörenin müzik folklorunu tam olarak ortaya çıkartmak için daha uzun süreli bir çalışma gerekmektedir. Yüksek Lisans çalışmasının toplamda 4 dönem, tez aşamasının ise 2 dönem olduğu göz önüne alındığında, bu sınırlı sürelerinde büyük bir çoğunluğun ezgilerin notaya alınması ve alınan notaların bilgisayar ortamına aktarılması ile geçmiştir. Sürenin yetersiz olması ve kaynak kişilerin zamanının sınırlı olması daha kapsamlı ve detaylı

Çalışma yapılabilmesini olumsuz şekilde engellemiştir. Fakat yapılan çalışmada elde edilen verilen en özgün şekilleriyle derinlemesine incelenmiştir.

Yapılan derlemelerin yeterli olmaması ise diğerk bir problem konusunu oluşturmaktadır. Kaynaklara ulaşamamak ve ulaşılan kaynakların da az ve birçoğunun ses ve görüntü kalitesi bakımından sağlıksız olması sebeplerinden dolayı sonuca ulaşmakta güçlük çekilmiştir.

Daha önce yapılan çalışmalarda, özellikle kırık havalara ağırlık verilmesi, Eğin ilçesi halk müziğinin en önemli özelliği sayılan uzun havaların -özellikle ela gözlü formundaki ezgilerin- gerek ses kayıtlarına gerekse nota kayıtlarına ulaşılamamasından kaynaklanan problemler, çalışmamıza örnek teşkil edememesi bakımından bir takım zorluklar yaşanmasına sebep olmuştur.

1.6. Uygulama

Çalışmanın ilk basamağında Kemaliye (Eğin) kültür bölgesi, bu bölgenin coğrafi, tarihi, sosyal, kültürel özellikleri ile ilgili kaynak taraması yapılarak bilgiler derlenmiştir.

Çalışmanın ikinci basamağında rneklemi oluşturan eserlerin seçildiği Kazım Ulukaya, Kadir Ulukaya, Yılmaz Uzun, Fatma Okçu, Ali Rıza Aktan, Refik Aktan ve Eğin Fasıl Ekibi'nin ses kayıtları incelenmiştir. Bu eserlerin müzikal özellikleri ve temel motifler esas alınmıştır.

1.7. Temel Kavramlar

1.7.1. Trk

“Trk teriminin kaynağı “Türk” kelimesidir. “Türk kelimesinin sonuna ilgi eki eklenerek Türk'e ait anlamında “türkü” yapılmış ve bu kelime zamanla “türkü” biçimine girmiştir.”(Birdoğan, 1998:23) “Ezgi ile söylenen halk şiirlerinin her çeşidini göstermek için (aşık şiirleri için dhil) en çok kullanılan ad “türkü” dr. Bölgelere konulara değin özel hallerde, ya da ezginin ve sözlerin çeşitlenmesine göre türkü kelimesi yerine şarkı, deme, deyiş, hava, gayda, ninni, ağıt adları da kullanılmaktadır.” (Boratav, 1999:150) “Türküler, çoğunlukla herkesin anlayabileceği ortak, sade ve doğal bir dille, hece vezni ile söylenmekte veya

yazılmaktadır. Fakat aruz vezniyle meydana getirilmiş örnekleri de vardır.” (Elçin, 1998:195)

Türküler, sevgi, ölüm, ayrılık, gurbet, kahramanlık, doğal afetler, v.b., sosyal olaylar karşısında halkın duygularını şiirlere dökerek ezgilendirmesi şeklinde olmaktadır ki bu türkü üretme işine halk arasında “türkü yakma” denilmektedir. “Türkü yakanların hemen hemen hepsi, halk şiiri ve müziği ile dolu, yüzlerce türkü bilen, sesi güzel olan kişilerdir. Yakmaya sebep olan olay veya duyguyu, yaşamış veya en ince noktasına kadar gönlünde duyan bu sanatçı hafızasındaki şiir ve ezgiler yardımıyla yeni bir türkü yaratır”. (Özbek 1994:64) Türkü yakan kişilere halk arasında “türkü yakıcısı” da denilmektedir.(Ekici, 2002:5)

Eserin türkü haline gelmesini ise Sayın Özbek şu şekilde aktarmaktadır;

“Başlangıçta bir olay, bir duygu coşkunluğu sonucunda halk arasında doğan türküler, zamanla geniş bir alana yayıldığında hem müzik, hem de şiir bakımından değişmeye, düzelmeye ve daha kolektif duygular taşımaya başlar. Değişik çevrelerde, değişik duygular içerisinde söylenen türküler bir takım katma söz ve ezgilerle eski havalarını kaybederler.”(Özbek 1994:65)

Başlangıçta bir kişi tarafından yakılan bir türkü daha sonra dilden dile dolaşarak zamanla halkın içerisinde değişik bir şekil kazanır ve bir süre sonra yaratıcısı unutulur halkın malı olur. Bu süreçlerin sonunda meydana gelen türküyü Sayın Ekici şu şekilde tanımlamaktadır;

“Yaratıcısı belli olmayan, ağızdan ağıza dolaşarak gittikçe değişikliğe uğrayan, halk ezgileri ile bestelenmiş halk şiiridir.”(Ekici, 2000:5)

Türküler, yaşanan olaylara, olayların geçtiği coğrafi bölgeye ve konularına göre değişiklikler göstermektedir. Bu değişiklikler bölgeden bölgeye olduğu gibi, şehirden şehire hatta ilçeler arasında bile görülmektedir. Türk halkı olaylar karşısında değişik şekillerde duygulanmış ve duygularını da değişik şekillerde ifade etmişlerdir. Bu değişiklikler türkülerin ritimlerinde, ses genişliklerinde, ezgi yapılarında, konularında ve yöreden yöreye değişen türkü çalma ve söyleme biçimlerinde görülmektedir. “Tavır” dediğimiz bu yöreden yöreye değişen müzikle anlatım farklılıkları Türk halk müziğinin ne kadar zengin olduğunu göstermektedir.(Ekici, 2002)

Halk türkülerinin önemli özelliklerinden biri de, toplumun geçmişi, geçmişteki yaşantısı, zevki, eğlencesi, geleneği, göreneği ve başından geçen olaylar

hakkında bilgi vermesidir. Bu yönü ile türküler sosyal ve tarihsel önem de taşımaktadır. Olaylar sonucu yakılan bir türkü, dilden dile, ustadan çırağa, babadan oğula aktararak toplumun zevk, düşünce, anlayış ve duygu süzgecinden geçerek geçmişin kültürünü geleceğe aktarmada önemli bir köprü olmuştur.

Halk türkülerini;

I. Ezgilerine Göre.

II. Konularına Göre.

III. Şekil Yapılarına Göre.

Sınıflandırmak mümkündür. Oldukça itibari ve izafi karakter taşıyan bu tasnifler arasında beste esasına göre (ezgilerine göre) yapılan sınıflama daha dayanıklı görünmektedir. (Elçin, 1998:196)

1.7.1.1. Ezgilerine Göre Türküler

Uzun Havalar: Ölçü ve ritm bakımından serbest olduğu halde, dizisi bilinen ve dizi içerisindeki seyri belli kalıplara bağlı bulunan, konuşur gibi bir yöntemle söylenen ezgilere uzun hava denir.(Şenel, 1992:287) Türk Halk Müziği repertuarı içerisinde yörelere göre isim almış yüzlerce uzun hava çeşitlerine rastlanması mümkündür. Uzun havalar doğaçlama olarak konuşur gibi yöntemle söylenirler. Anadolu'nun değişik yörelerinde değişik adlarla bilinirler.

Bozlak, Türkmeni, Maya, Hoyrat, Divan, Ağıt gibi Karacaoğlan, Köroğlu, Emrah, Dadaloğlu, Sümmani ve daha birçok halk ozanlarının deyişleri uzun hava olarak söylenebildiği gibi halkın duygularını ve iç dünyasını anlatan ve anonim olan uzun havalar da vardır.

Tezimize konu olması sebebiyle “Maya” ve “Ela Gözlü” veya “Eğin Ela Gözlüsü” olarak da bilinen uzun hava türleri bu başlık altında incelenebilir. Fakat daha detaylı bilgi, konunun bağlantısı açısından ileriki sayfalarda detaylı olarak incelenecektir.

Kırık Havalara: Belirli bir ölçüsü ve ritmi olan, belirli ezgi kalıpları içerisinde belirli kurallara göre seyreden, düzenli bir ritim özelliği gösteren ezgilerdir.(Ekici, 2000:6)

Genellikle uzun hava ve kırık hava formunda yakılmış türkülerin bir kısmı da her iki özelliği birden göstermektedir. Uzun havalar ve kırık havalar değişik yörelerde değişik adlarla bilinmektedirler. Bu formlarda yakılan türkülerde halk derdini bazen canlılara, bazen de gerçekte olmayan fakat olduğunu var saydığı bazı varlıkları sembol olarak kullanıp dolaylı yollardan derdini anlatmıştır. Bazen de derdini gökte uçan kuşlara dökmüş, onlara umut bağlamış, onlardan vefa beklemiş, sılaya haberi onlarla göndermiştir. Bu yönü ile türküler yoğun bir duygu birikimine de sahiptir.

1.7.1.2. Konularına Göre Türküler

Türk halk müziği bünyesinde barındırdığı konular bakımından oldukça zengin bir yapıya sahiptir. Kısaca söylemek gerekirse, günlük yaşantılar ve sosyal olaylar halk türkülerinin konularını oluşturmaktadır.

Sayın Özbek, Türküleri aşağıdaki gibi konularına göre ayırır ve şu notu da ekler;

“Türküleri konularına göre ayırma işlemi bugüne kadar çok kişi tarafından yapılmakla beraber, konular arasında kesin sınırlar bulunmadığından, bu ayırım şekilde kalmadan ileri gidemez. Bir kahramanlık türküsü aynı zamanda bir oyun türküsü olarak ta karşımıza çıkabilir.” (Özbek, 1994:85)

1.7.1.2.1. Aşk, Sevda Türküleri

1.7.1.2.2. Gurbet ve Hasret Türküleri

1.7.1.2.3. Ölüm Türküleri

1.7.1.2.4. Ninniler ve Çocuk Türküleri

1.7.1.2.5. Mizahi Türküler ve Yergi Türküleri

Kişiyi veya toplumu kınayan, yeren türküler bu gruptadır.

I) Güldürücü türküler. (Mizahi türküler)

II) Taşlamalar, ilenmeler.

1.7.1.2.6. Olay Türküleri

I) Tarihi türküler.(Destanlar, kahramanlık ve serhat türküleri)

II) Eşkiya türküleri.(Derebeyi, cinayet türküleri)

1.7.1.2.7. Tören ve Mevsim Türküleri

I) Kına, düğün, esvap giydirme töreni türküleri.

II) İtikat ve mezhep törenleri türküleri.

1.7.1.2.8. İş ve Meslek Türküleri

I) Esnaf türküleri

1.7.1.2.9. Tabiat Türküleri

Çoban ve kır yaşamını anlatan, tabiat güzelliklerini konu edinen türküler bu guruba girer.

I) Tabiat türküleri.

1.7.1.2.10. Öğretici ve Öğüt Verici Türküler

Dinleyene bir şeyler öğreten, ders veren türküler.

1.7.1.2.11. Oyun Türküleri

I) Ritmik dans türküleri.

II) Temsili oyun türküleri.

Bu sınıflandırmaların haricinde halk müziğini dini halk müziği ve din dışı halk müziği olarak da sınıflandırmak mümkündür. Dini yönü bulunan halk müziğine “Tasavvufi Halk Müziği” de denir. Din dışı halk müziğinin ise işlemediği konu yok gibidir. Fakat her ikisinin de birleştiği bazı ortak konular da vardır.(Ekici, 2002)

1.7.1.3. Şekil Yapılarına Göre Türküler

1. Bentleri mani dörtlüklerinden meydana gelen türküler.

2. Bentleri iki mısralı türküler.
3. Bentleri üç mısralı türküler.
4. Bentleri dört mısralı türküler.
5. Bağlantıları her mısradan sonra tekrar edilen türküler.
6. Bağlantısı başta olan türküler.
7. Her bentten sonra değişik kalıpta iki ayrı bağlantısı olan türküler.

II. ARAŞTIRMA SAHASININ TANITILMASI

2.1. Erzincan'ın Tarihçesi

Erzincan'ın tarihçesi ile ilgili olarak Erzincan il yılığında şu bilgiler göze çarpmaktadır;

“Erzincan'ın ilk çağ tarihi hakkında esaslı bilgiye henüz sahip değiliz. Ne var ki tarihçiler ikinci bin yılında, bu yörede Hurriler'in yaşadığını, ikinci bin yılın ikinci yarısı başlarında da Hayaşlılar'la Azziler'in hüküm sürdüğünü kaydetmektedir.

Anadolu'da M.Ö. 1850–1180 Tarihleri arasında, Hattuşaş'ı merkez yaparak büyük bir imparatorluk kuran Hititler, Yakın Doğu'yu egemenlikleri altına almışlardır. Şüphesiz ki Erzincan'da Hititlerin yönetimi altında idi. Anadolu'nun çeşitli yerlerinde yapılan kazılarda Hititler'e ait birçok yerleşim merkezi ve onlara ait çeşitli eserler ortaya çıkarılmıştır. Erzincan yöresinde Hititlere ait bir yerleşim merkezine rastlanmamışsa da, bu yörenin Hitit egemenliği altında kaldığından da hiç şüphe yoktur.” (Erzincan İl Yıllığı, 1973:1)

Erzincan adının nereden ve nasıl geldiğı konusu ise yine aynı kaynakta şu şekilde anlatılmaktadır;

“Kentın adı oldukça değışiklik göstermiştir. Bugünkü "Erzincan" adının nereden geldiğini incelersek: ilk olarak "Eriza"dan bahzedilir ki, bu yer karasu üzerinde Erzurum Q'un batısında gösterilir. Fakat bu yerin Erzincan olduğı kesinlikle bilinmemektedir. Diğer bir rivayete göre de "AZİRİZ"dir. Bölgeye yerleşen Türkler de AZİRİZ ismini benimsemişler, kentten söz edilirken "Rahmet yağarsa CAN, AZİRİZ CAN, rahmet yağmazsa yan Aziriz yan" derlermiş. Bu tekerleme zamanla EZİRİCAN, sonra EZİRCAN, daha sonra da ERZİNCAN olmuştur.” (Erzincan İl Yıllığı, 1973:1)

2.2. Eğin'in Coğrafi Durumu

İlçe toprakları doğuda Tunceli'nin Ovacık, güneyde Malatya'nın Arapgir, Elazığ'ın Ağn, Çemişgezek ve batıda Sivas'ın Divriğı, kuzeyde Erzincan'ın İliç İlçeleriyle komşudur.

İlçenin doğusunda 3188 rakımlı Munzur, batısında Harmancık ve Sarıçiçek, kuzeyinde Çal, Palandöken ve Avaz, güneyinde ise kırkgöz dağları sıralanır.

Kemaliye, Erzincan'a 163, Malatya'ya 175, Elazığ'a 145 km. uzaklıktadır. İlçe sınırları, bu iki il sınırının birleştiği bir noktadan başlar.

İlçenin yüzölçümü 1.168 km²'dir. (Sezgin ve diğ. 1996:71)

Kemaliye ve çevresi, doğal yapısı ve yüzey şekilleri itibariyle, bulunduğu Doğu Anadolu Bölgesi'nin özelliklerini yansıtır. Doğu Anadolu Bölgesi, ülkemizin bilinen coğrafi bölgelerinden biridir. Türkiye'nin en yüksek ve engebeli yüzey şekilleri bu bölgededir. Ortalama yükseklik 2000 m. dolayındadır. Anadolu Yarımadası'nın kuzey ve güney kenarları boyunca uzanan dağ sıraları, bu bölgede birbirine yaklaşır, sıkışır, daha da yükselirler.

Bilimsel araştırmalar, Kemaliye ve çevresini de içine alan yüzey şekillerinin, Doğu Anadolu Bölgesi'nde oluşması, İkinci Zaman'da başlayan ve Üçüncü Zaman'da da devam eden dağların oluşumu ile ilgilidir. Yer kabuğu kalınlaşmış ve dağlar yükselmiş, birbirine sıkışmıştır. Buzul çağıının birikimleri, Doğu Anadolu'nun yüksek dağ kesimlerinde bariz olarak görülür. Buna örnek olarak, Kemaliye yakınlarında bulunan Munzur Dağları gösterilebilir. Bu dağlarda, eski buzulların aşındırması sonunda oluşan buz yatakları vardır. Kemaliye ilçe merkezinin bulunduğu çevre, deniz yüzeyinden 900–1000 m. yükseklikte olup iklim olarak çevresine göre mikroklima özellikleri göstermektedir. Köy yerleşim birimlerinin denizden yüksekliği ise 1000–1700 m. arasında farklılıklar gösterir.

Doğu Anadolu Bölgesinin Yukarı Fırat Bölümünde kalan Fırat Nehrinin en büyük kolu olan Karasu Nehri'nin batı yönünde, Sarıçiçek dağlarından, Harmancık tepelerine kadar sıralanan kireçtaşı ve çok sayıda çeşitli su kaynaklarını da kucaklayan yeşil yamaçlar üzerine serpilmiş, doğal güzelliklerden oluşmuştur. İlçe mahalleleri yeşil bahçeler içinde adeta kaybolmuş gibi görülür. Daha geniş bir sınırla belirlemek gerekirse, kuzeyde Navrel Boğazı, güneyde Gemürgap Boğazı arasında kalan İncidüzü'nden, Gemürgap bağlarına, Hotar Dağı eteklerinden, Apçağa ve Kırkgöz yaylalarına, Paşa bağlarından, Pegir (Sırakonak) bağlarına kadar geniş bir alan üzerine yayılmış, yeşillikler cenneti bir yurt köşesidir. Bu

nitelik yüzyıllar boyu Eğin (Cennet veya Güzelbahçe) adının verilmesini gerekli kılmıştır.(www.kemaliye.gov.tr;09.11.2005)

Kasabanın doğu, batı ve üst kesimleri eğim sebebiyle erozyonun tehdidi altındadır. Ve ana kaya yüzeyde bulunduğundan tarımsal yönden uygun değildir.(Aksın 2003:20)

Kemaliye ilçesinin vadide kurulması ve çevresini, duvar gibi saran düz kayaların sarması sebebiyle, tarım ve hayvancılık çok gelişmemiştir. Fırat nehri kıyısında ve evlerinin yakınında oluşturdukları bahçeler, toprağı Kemaliyeliler için kıymetli kılmıştır.

2.3. Eğin'in Tarihçesi

2.3.1. Eğin Sözcüğünün Anlamı

Eğin sözcüğünün oluşumu ve kullanımıyla ilgili olarak birçok düşüncenin varlığı söz konusudur. Bu düşüncelerden bazıları şunlardır;

“Eğin sözcüğü, Horasan'dan Ağın adındaki bir yöreden gelen oymağın, bu ismi kurdukları şehre vermiş olmaları ve daha sonra da "Eğin" sözcüğüne dönüşmesinden doğmuştur.” (Sezgin ve diğ. 1996:25)

“Eğin” kelimesi bazı kaynaklara göre ise tamamen Türk Kökenli bir sözcüktür. Kemaliye Kaymakamlığının hazırlattığı kitapta, konuyla ilgili olarak, “Eğin” kelimesinin Türkçe, “cennet gibi güzel bahçe” anlamına geldiği belirtilmektedir. (Sezgin ve diğ. 1996:25)

Yine aynı kaynakta verilen bilgide, Göktürk-Uygur Türk yazıtlarında "Eğin yakaro saç gıdıkga" biçiminde cümleden bahsedilerek kelimenin Türkçe oluşuna vurgu yapılmıştır. (Sezgin ve diğ. 1996:25)

“Başka bir görüşe göre Eğin, Orta Asya'da Uz-Oğuz Türklerine ait bir yer adıdır.” (Sezgin ve diğ. 1996:25)

Başka bir düşünce ise efsanevi bir yaklaşımın da varlığını göstermektedir. “Bizans istilasına uğramış olan şimdiki Kemaliye topraklarını gezen prenses

"Eğine" burasının Cennet güzeli bir yer olduğunu görmüş, çok hoşuna gitmiş ve burada kurduğu şehre de kendi ismi "Eğine"i vermiştir.” (Sezgin ve diğ. 1996:25)

Kaşgarlı Mahmut, "Divan-ı Lügat-it Türk" adlı eserinde Eğine sözcüğünü, omuz olarak tanımlamıştır. Aynı eserde, "Eğine" sözcüğü, "Eni bir buçuk karış, uzunluğu dört arşın gelen bir bez" olarak tanımlıyor. "Suvar ticari mal olarak buna sahiptir." şeklinde bilgi veriyor. (Kaşgarlı Mahmud,2005:250)

Kaşgarlı Mahmud'un bu tanımı, daha sonraki yıllarda Mecid Gamzade, Mehmet Ali Şahin, Şair Niyazi, Şair Ruhi'nin şiirlerinde aynen benimsenmiştir. (Sezgin ve diğ. 1996:25)

Ahmet Vefik Paşa, "Lehçe-i Osmanî" adlı yapıtında, Fahrettin Kırzıoğlu, "Edebiyatımızda Kars" yapıtında, Kaşgarlı Mahmud'dan esinlenerek, eğine sözcüğünü sırtın eğilen kısmı olarak kaydetmişlerdir. (Sezgin ve diğ. 1996:25)

Şemseddin Sami Bey'in "Kamus-i Türkî" (Türkçe Sözlük) adlı eserinde eğine sözcüğü, arka kemiğin eğilen yeri, arka-sırt (Birinin eğinine binmek anlamında) gösterilmiştir. (Sezgin ve diğ. 1996:25)

Büyük Larousse Sözlük'te “eğine” sözcüğü sırt-arka anlamında verilmiştir. (Sezgin ve diğ. 1996:25)

Türk Dil Kurumu, Türkçe Sözlük’ünde ise “eğine” şu şekillerde tanımlanmaktadır.

I) Arka, sırt

II) Beden, vücut

III) Boy bos, endam (TDK, 1998:676)

Eğine sözcüğünün ne anlama geldiğini araştıran bir yazar da Enver Behnan Şapolyo'dur. Yazar bu sözcüğün oluşumunu bir olaya bağlayarak şöyle izah etmiştir;

"Çok eski bir şehir olan Eğine'in tarihi; Romalılar zamanına kadar uzanır. Romalılar Anadolu'yu ve Suriye'yi istila ettikleri zaman, bir kafil de şimdiki Eğine'in yüksek kayalarında güzel su menbalarına rast gelmişlerdi. bu güzel menbanın civarında bir şehir tesis etmek gaye olmuştu. Nihayet

bu şehri tesis ederek Roma lisanında menba manasına gelen, "Egon" ismi verilmiştir. Fakat bu dağ başında şehir kurmak imkânı yoktu. Bunun için dağ eteklerinde güzel bir şehir tesis edilmişti. Bugün Eğin, Murat suyunun kenarında gönül alıcı ve şairane bir kasabadır..." (Sezgin ve diğ. 1996:25)

Sayın Yard. Doç. Dr. Türker Eroğlu'ya göre ise kelime ağ- fiilinden de türemiş olabilir. Ağmak ise Sarkmak, aşağıya inmek, bir yana eğilmek, meyletmek anlalarına gelmektedir.¹

Sayın Yard. Doç. Dr. Paki Küçüker'e göre ise kelimenin kökü ağındır. Ağın ise yöresel olarak hazine anlamına gelmektedir.²

2.3.2. Eğin'in Tarihçesi

Bilindiği gibi Anadolu'nun 1071'den itibaren Türkleşmeye başladığı zannedilir. Oysa daha 410 yıllarında Hun İmparatoru Atilla'nın Amcası Rua İstanbul'a yaklaşmış, Atilla'nın (441-442) Balkan Seferi İstanbul'u tehlikeye düşürmüştür. Bu tarihten sonra 616 yılında yine bir Türk boyu olan Avarlar İstanbul üzerine gelmişlerdir.

Müslüman Araplar 632'den sonra Sasaniler'i yıkıp Irak, İran, Filistin, Suriye, Mısır ve Fırat'tan Toroslar'a kadar Anadolu'nun Bizans'ın elinde bulunan yerlerini aldılar.

11. yüzyılın ilk çeyreğinde üstünlük Araplardan Türkler'e geçmiştir.

Bilindiği gibi Türkler 11. yüzyılda Karahanlılar döneminde topluca müslüman oldular. Turan adını verdikleri Türksitan'ın tamamı da müslüman oldu. İslamiyet öncesi Sakalar, Hunlar gibi büyük Türk kavimleri zaman zaman Anadolu'ya ayak basmışlardı. 750 yılından itibaren Anadolu'ya hakim olan Abbasiler'in "Hassa Ordusu" Türklerden müteşekkildi. Türk birlikleri Tarsus, Mis, Aynzarba, Adana, Maraş, Hades (Göynük), Malatya, Amid (Diyarbakır), Meyyefakirin (Silvan), Ahlat, Malazgirt, Kaalika (Erzurum) gibi sınır şehirlerine yerleştirildi. Bunlar Anadolu'nun ilk Türk sekenesini teşkil etmişlerdir. (Eroğlu 1995:31)

Fırat bölgesine yürümeleri, Malatya, Harput gibi önem arz eden bölgeleri zapt etmeleri de 1058 yılıdır. Bu tarihlerde Türk toplulukları bölgeye yerleştirilmiştir. (Sezgin ve diğ. 1996:30) 1058 tarihinden sonra bölgeye giren Türkmen boyları Türkmen boyları Kemah'tan sonra Eğin'e yerleşmiştir. Eğin'den sonra Malatya Ovası'na inmiştir. Bir süre de yerli Türkmen ve Moğol beyleri ile Mısır Memlukleri'nin etkisi altında kalan Eğin, Yıldırım Bayezid zamanında tamamiyle Osmanlı hâkimiyetine girmiştir. (Uysal, 8.2004:506)

¹ 15.06.2007 tarihinde yapılan kişisel görüşme

² 15.06.2007 tarihinde yapılan kişisel görüşme

Anadolu'ya ilk yerleşen Türk boylarının ilk olarak buralara yerleşmeleri, tarih bilimi açısından da Eğin'i çok önemli bir konuma taşımaktadır.

Türklerin ilk olarak bu bölgeyi yurt etmelerinin önemi şüphesiz ki çok büyüktür. Fakat bu bölge daha geniş bir tarihsel süreç içerisinde incelenecek olursa tarihi köklerinin ne kadar derinlerde olduğunun hemen görebiliriz

M.S. V. Yüzyılda, Persler tarafından idare edildiği şeklindeki bilgi bize, Eğin'in en az 16 asırdır varlığını sürdüren bir yerleşim merkezi olduğunu kanıtlamaktadır. (Sezgin ve diğ. 1996:30)

Sayın Sahir Kozikoğlu'nun,

“...Roma devri, Kartacalı Anibal'ın burada esareti, Antiohyos'un Mağlubiyeti ve bilhassa Portos Kralı Mitridat'ın bölgeyi ilhakı ile başlamış ve bölge Pompeiyos Devrinde bir Roma eyaleti haline gelmiştir.”(Kozikoğlu, 1968:9)

şeklinde verdiği bilgi ise bize bu bölgenin -Kartacalı Hannibal'ın M.Ö 2. asırda (Demircioğlu, 1998:254), Pompeios'un ise M.Ö 1 inci asırda (Atlan, 1970:163) yaşadığı göz önüne alındığı zaman- 22 asırlık geçmişinin olduğunu göstermektedir.

Sayın Burhan Tarlabası'nın,

“... Frig, Eti, Helen, Pers, Bizans ve Sasaniler'in yanı sıra orta çağda, İran ve Romalılar tarafından da yönetilmiş...”(Tarlabası, 1995:9)

Şeklinde verdiği bilgi ise bize, bu yörenin M.Ö. 1190 yıllarından beri varlığını sürdürdüğü yönündeki bilgileri sağlamaktadır.

Sayın Osman Efe ise “Eğin Dedikleri” isimli kitabında bölgenin Sümerler tarafından kurulduğunu belirtmektedir.(Efe, 1971:6)

Bu konu ile ilgili olarak araştırdığımız kaynaklarda şimdiki Kemaliye ilçesinin o devirlerdeki isminin ne olduğu konusunda her hangi bir bilgi dikkatimizi çekmediği için, yörenin isminin, Malazgirt Zaferi'nden sonra gelen Türkler tarafından konulmuş olma varsayımını geçerli kılmaktadır.

Bu bölgeyi, yönetici medeniyetler açısından dönemlere ayırarak inceleyecek olursak eğer;

“Roma Devri: Roma devri, Kartacalı Anibal'ın burada esareti, Antiohyos'un Mağlubiyeti ve bilhassa Portos Kralı Mitridat'ın bölgeyi ilhakı ile başlamış ve bölge Pompeiyos Devrinde bir Roma eyaleti haline gelmiştir.

Pers Devri: Persler'in bölgeye tamamen hâkim oldukları devir,"V inci asrın yarısından VI ncı asrın yarısına kadar, takriben bir asırdır. Bu devirde bilhassa II Yazdicerd bölgenin Hristiyanlaşmasını ve Bizans etkisine girmesini önlemek için mücadele etmiştir. Bu mücadelede Yazdicerd Bizanslılar'la çok kanlı savaflara girmiş hatta bölgeye Mazdeizm Dinini zorla kabul ettirmiştir.

Bizans-Arap Devri: Bizans Devri Büyük Jüstinyen'le başlar. Jüstinyen Persler'i bölgeden çıkarttıktan sonra büyük uygarlık ve teşkilatlandırma hareketine girişmiştir. Jüstinyen Devri ve bölgenin Hristiyanlaştırılması hareketi de VII inci asrın yarısına kadar devam etmiş ancak İslamiyet'in zuhuru ve Arap ordularının Küçük Asya'da harekâta ve fuhata geçmeleriyle bölge bu sefer, İslam-Arap tesirine girmiştir. İslam-Arap hâkimiyeti XI inci asra, Alparslan'ın Romanos Diogenos'u mağlup etmesine ve bölgeye yerleşmesine kadar devam etmiştir. Ancak bu devrenin karakteristik vasfı Bizans ve Arap kültürünün yan yana bir karışım halinde bölgede hâkim olması şeklinde tezahür etmiştir.

Selçuklu Devri: Selçuklular XI inci asırda Kafkasya ve İran üzerinden bölgeye girdiler ve mutlak bir hâkimiyet kurdular. Ancak Selçuklu hakimiyeti, Batı Selçuklular'ın teşekkülü ile bölgede gevşeyince Gürcistan ve İlhanlılar bölgede hâkim oldular. XIII üncü asrın ortalarından XIV üncü asrın başına kadar geçen kısa devre bölgenin huzursuz bir devresi olarak tarihe intikal etti.” (Kozikoğlu, 1968:9)

“Anadolu Selçuklu egemenliği 1243 Köse Dağ yenilgisi ile son bulur ve bölgede Moğol himayesi altındaki sözde Selçuklu egemenliği, saltanat mücadeleleri içinde devam eder. 1308 yılında Anadolu yönetimi İlhanlı Hükümdarı tarafından genel valiliklere Emir Çobanoğlu Demirtaş'a verilir. Demirtaş'ın Mısır'a kaçışından sonra kumandanlarından Eretna; Anadolu'da zayıflayan İlhanlı baskısından yararlanarak 1343 yılında Kayseri, Sivas ve Tokat'ı içine alan, zaman zaman Erzincan hatta Erzurum'a kadar uzanan toprakları ele geçirir. Bu devlet, merkeze bağlı feodal beylerden oluşan bir siyasal kuruluşu. Kemaliye'nin bu dönemde; her kale sahibinin çevresindeki köy ve kasabaları haraca bağlayarak egemenlik kurduğu böyle bir küçük beyliğin yönetiminde olduğu düşünülebilir.1352 yılında Eretna'nın ölümünden sonra varisleri arasındaki politik mücadeleler nedeniyle ülkede karışıklıklar çıkar, 1381 yılında ise Kadı Burhaneddin devleti bölgede hakim olur.

1400 yıllarında başlayan Timur İstilasından sonra, Eğin, Çelebi Sultan Mehmet döneminde (1413-1421) Osmanlı yönetimine katılmıştır.”(Alper 1990:15)

“Osmanlı-Türk Devri: XV inci asra kadar Eğin bir bölgenin kazası olarak kalmıştır. Fakat XV inci asırdan sonra Osmanlılar, bu dağlık ve zor üretim imkânları olan bölgede yaşayan zeki ve hayat dolu insanları takdir etmişler ve onlara imtiyazlar tanıyarak hicrete mani olmaya çalışmışlardır. Çaldıran Zaferi'nden sonra Yavuz, Şiiliği Fırat'ın Batısına geçirmemek için sosyal ve kültürel tedbirlere başvurmuştur.” (Kozikoğlu, 1968:9)

“Bu meyanda Kafkasya'dan tehcir ettiği aileleri Eğin'e yerleştirmiş ve bunlara, geçimlerini sağlamak için, İstanbul'un et kethüdalığını bir fermanla vermiştir. Bu ferman metninde, "Eğin ve 19 pare köyüne" deyimi bulunmaktadır. Daha sonra, IV. Murad döneminde, et kethüdalığı göçü önlemediği görülünce, ayrıca odun ve kömür kethüdalığı verilmiştir.” (Sezgin ve diğ. 1996:30)

“Bölge Yavuz Sultan Serlim'in Çaldıran zaferine (1514) değin Osmanlı-Safevi, Memluk-Safevi sınırını oluşturur. Savaşların yanısıra mezhep mücadelelerinde de politik önemini korur. Kanuni Sultan Süleyman ve IV. Murad dönemlerinde yoğunluk kazanan İran ve Irak seferlerinde ordunun toplama alanını oluşturan bölge, Celali isyanları sırasındaki Karayazıcı ayaklanmasından da etkilenir.” (Alper 1990:15)

Osmanlılar döneminde Diyarbakır ilinin Arapkir Livasına bağlı bir kaza merkezi idi.(Erzincan İl Yıllığı, 1990:29)

Eğin, uzun süre Diyarbekir ve Sivas eyaletlerinin Arapgir livasına bağlı kaza merkezi olarak yönetildi. 1878'de Mamüret-ül Aziz vilayetinin Elaziz sancağına bağlı bir kaza merkeziydi. Cumhuriyet döneminden önce Elazığ'a, 1926'da da Malatya iline bağlı bir ilçe merkezi yapıldı.(www.kemaliye.gov.tr, 07.05.2007)

...Kemaliye, 1938 yılında da Malatya ilinden alınarak, Erzincan iline bağlı hale getirilmiştir. Bu değişiklik esnasında kendisine dahil olan İliç ve Ağın bucağı alınmış, bunlardan İliç ilçe yapılırken, Ağın, Arapkir'e devredilmiş ve Arapkir'in Dutluca ile Çemişgezek'in Başpınar bucağı ve köyleri Kemaliye'ye bağlanmıştır.

Bu değişim ile 1935 yılında Topkapı (eski adı Ençiti), Ağın, Yedibağ (eski adı Paşikli), İliç, Harmankaya (eski adı Abrenk) adında 5 nahiye, 121 köye sahipken, 1940 yılında kendisine bağlı İliç ile Ağın'ın alınması, Yedibağ'ın (Paşikli) Ağında kalması, Topkapı ile Harmankaya'nın lağvedilmesi, kendisine yeni katılan Başpınar ve Dutluca'nın nahiye yapılması sonucunda, nahiye sayısı 5'ten 2'ye inmiştir.(Karakaş 1996:132)

Türklerin Anadolu'yu tarihsel süreçte, şehirleşme ve merkezîyetçilik açısından nasıl kullandıkları konusunu ise Sayın Alper şu şekilde dile getirmektedir.

“Hititlerden başlayarak Bizans dönemine değin uzanan süreç içinde çeşitli kültürleri temsil eden çok sayıda kent kurulmuş, bu kentlerin bir bölümü işlevlerini yitirmiş, bir bölümü de daha sonraki dönemlerin ekonomik, politik ve kültürel eğilimleri doğrultusunda varlıklarını sürdürmüşlerdir. 11. yüzyılda Anadolu'ya gelen Türkler mevcut Bizans kentlerinin üzerine, yakınına veya kurdukları yeni kentlere yerleşerek, 12. yüzyıldan itibaren Anadolu Türk kentinin oluşumunu başlatırlar. 11-13. yüzyıllar Anadolu'sunun ikili yerleşim sisteminde "iç" bölgeyi oluşturan İç ve Doğu Anadolu'da uluslararası doğu-batı ticaretinin canlanmasının neden olduğu daha yoğun kentleşmiş ve bütünleşmiş bir kentleşmeler ağı oluşur. 14. yüzyılda Selçuklu ve İlhanlı egemenliğinin ortaya çıkan siyasi düzensizlik ve bu durumdan etkilenen ticaretin yön değişmesiyle İç ve Doğu

Anadolu'da kentsel dönüşüm çöküş sürecine girerken, Batı Anadolu kentleri yüklendikleri ticari işlevler ve artan nüfusa bağlı olarak gelişmeye başlar. Beylikler döneminde çok parçalı bir yönetim sistemine sahip olan Anadolu'nun batı bölgesi 14. yüzyıl sonunda Osmanlı yönetim sistemine katılırken Doğu ve Güneydoğu bölgesinin aynı sistemin sınırları içine girmesi 16. yüzyılda tamamlanır. Anadolu'nun bu dönemdeki ulaşım ve üretim teknolojisine bağlı olarak iç bölgede yoğunluk kazanan kentsel dağılımı, 19. yüzyılda gelişen dışa bağımlı ticaret biçimi nedeniyle kıyı bölgelerine yönelmiş; liman kentleri ve bu kentlerin denetim alanlarındaki diğer yerleşmeler giderek önem kazanırken, özellikle İç ve Doğu Anadolu'nun yerel merkez niteliğindeki yerleşmeleri kademeli olarak önemlerini yitirmişlerdir. Sosyo-ekonomik yapıdaki bu değişmelerin, yerleşmelerin fiziksel yapılarındaki yansımaları ise eşzamanlı ve eş ağırlıklı olmamış, farklı boyutlarda gerçekleşmiştir.”(Alper 1990:1)

2.3.2.1. Eğin Adının Kemaliye Olması

Birçok yönetime, uzun bir tarihsel süreçte ev sahipliği yapan Eğin'in; anlamsal köken bakımından net bir açıklamaya kavuşturulamaması sürekli insanların aklında şüpheler bırakmıştır.

Bu şüphenin giderilmesinin yolunu ise Eğinliler, ilçenin isminin değiştirilmesinde bulmuşlar ve gerekli mercilere başvurularını yapmışlardır.

İlçenin adının Kemaliye olarak değiştirilmesi şu şekilde anlatılmaktadır.

“1921 yılı Ağustos'unun son haftasıdır. Yunan Ordusu, Ankara yakınlarına gelmek üzeredir. Millet Meclisi'nde tartışmalar vardır. Muhafızlar, Mustafa Kemal Paşa'ya ithamlarda bulunurlar. Bu durumu öğrenen Eğinliler, Misaki Millî derneği'ni kurarlar ve Mustafa Kemal Paşa'ya bağlılıklarını bildiren yazılar yazarlar. Orduya asker ve silah göndereceklerini ve bu arada Eğin isminin değiştirilmesi talebinde bulunurlar.

O sıralarda derneğin başkanı olan Hanifazade Ömer Lütfi Bey, Eğin isminin değiştirilmesi hususunda Mustafa Kemal'e bir telgraf çeker, Mustafa Kemal'in ikinci adı olan Kemal adının verilmesini talep eder.

Mustafa Kemal Paşa kürsüde konuşurken, eline bir kâğıt uzatılır. Paşa hemen okur, "Efendiler..." der. "Bizlere milletin güveni kalmadığını söylüyorsunuz. Bakın şimdi aldığım bir telgrafi okuyacağım" ve gelen telgrafi okur. Bağlılık bildireleri meb'usları bir nebze olsun rahatlatır.

Mustafa Kemal Paşa, ertesi gün Hanifazade Ömer Lütfi (Arıkan)'a bir telgraf çekerek hem teşekkür eder, hem de Kemal İsminin Eğin'e verilmesini bildirir.” (Sezgin ve diğ. 1996:27)

Bu dileğin gerçekleşmesinde tarihi bir belge olan, Türkiye Büyük Millet Meclisi İcra Vekilleri Reisliği'nin (Bakanlar Kurulu Başkanlığı) 21.10.1338 (21.10.1922)

tarihli kararnamesinde değinildiği üzere, "Eğin isminin, hiç bir mefhumu milli ifade etmediği" açıkça belirtilmiştir.

Bu metne göre, ulusal bir kavram içermeyen Eğin adının, KEMALİYE ünvanıyla tevsimi (adlandırılması), Dâhiliye Vekâleti'nin (İçişleri Bakanlığı) 8 Teşrinevvel 1338 (8 Ekim 1922) tarihli tezkeresi üzerine İcra Vekilleri Heyeti'nin (Bakanlar Kurulu) 21.20.2338 (21.20.1922) tarihindeki içtimasında takarrür (kararlaştırılmıştır) etmiştir. Kemaliye adı da, kaynağını Ulu Önder Atatürk'ün "Kemal" isminden almıştır. Onun isminden ve O'na izafeten, Kemal İsmine yapılan bir ekle Eğin isminin Kemaliye olarak kabul edilmesi uygun görülmüştür. (Sezgin ve diğ. 1996:25)

Gerek yaptığımız alan araştırmalarındaki görüşmelerden ve gerekse türkülerde ismi geçen Kemaliye ilçesinin eski ismi “Eğin”, folklorik anlamda değerini hala koruyan bir terim olarak karşımıza çıkmaktadır. Kemaliye halkının Eğin ismini günlük yaşantılarında ve bu yaşantının doğal sonucu olarak ortaya çıkan türkülerinde bu kadar sık kullanmaları ilçenin isminin değişmesi konusunu değerli kılmaktadır.

2.3.2.2. Osmanlı-Türk Devrinde İsyanlar, Ermeni Çatışmaları, Aşiret Yağmaları ve Göçler

Eğin insanın göçe başvurmasının sebepler geçim şartlarının zorluğunun yanı sıra, Osmanlı dönemindeki Celali İsyanları, Ermeni çatışmaları ve Dersim eşkıyalarının yağmalamalarıdır.

Osmanlı'da Celali isyanlarının çıktığı 16. 17. yüzyıllar. Kemaliye halkı, etrafındaki bu isyanlardan etkilenmiş. Soygun ve yağma bir çığ gibi büyümeye başladığı zaman Müslüman ve Gayrimüslimler büyük zarara uğrayınca, İstanbul'la olan ilişkilerinden ötürü "ailecek" göçe başlamışlar.

Göçle birlikte sarayın çevresindeki yerleşim dengeleri bozulmaya başlamış ve Padişah İkinci Mahmud, bir emirname ile Eğin'den aile göçünü yasaklamış. O tarihten sonra yalnızca Eğinli erkekler gitmiş İstanbul'a.

Aileler burada kalınca göçün duygusal yönü ağır basmış, bu dönemden itibaren maniler ve hasret türküleri dillerde dolaşmaya başlamış.

Göç dalgası 1950'den sonra iyice hızlanmış.(Bortaçına, 2005:143)

Doğu ve Güneydoğu Anadolu, 18. yy.da çetebaşı kimliğindeki derebeyi ailelerin denetimindeydi. Merkezi denetim zayıflamıştı. Bu dönemde “Eğin” Voyvodalığı” (yönetimi) Kemah Beyleri adıyla anılan Sağırzadeler’in elindeydi. Ortalıkta eşkıya baskınları yaşanır. Bu dönemin güvensizlik ortamından Eğin de payını alır.

Yaylak-kışlak bulmak amacıyla Rışvan Aşireti ve Dersim Eşkıyası Eğin için tehlike unsurudurlar. Daha sonra Eğin, ticari hayatta görülen parlak durum nedeniyle etkinliğinin artışı nedeniyle, Sivas Eyaleti’ni yöneten Köse Paşa Hanedan’ı ile, Kemah Beyleri Sağırzadeler arasında voyvodalık mücadelesine konu oldu.

1801 yılında fermansız ve şartnamesiz voyvodalığa getirilen Veli Bey, adamlarıyla birlikte Eğin’e baskınlar düzenlediği aynı eylemlerini 1812 yılında tekrarladı. Eğin, 1815 yılına kadar, Veli Bey ve Kemah Beyleri’nin meydana getirdiği güvensiz ortamda yaşadı. Veli Bey, Anadolu derebeylik döneminin en tipik örneklerinden biridir. Onun Sırp isyanı ile çakışan önemli ayaklanması Divriği, Eğin, Arapgir, Keban, Darende, Akçadağ, Hekimhan çevresini felakete sürüklemiştir.(Elmas, 1998:5)

“Anadolu derebeylik döneminin en tipik zorbalarından biri olarak kabul edilen Vezir Veli Paşa’nın 1811-1813 Sırp isyanı ile çakışan önemli ayaklanması Divriği, Eğin, Arapgir, Keban, Darende, Akçadağ, Hekimhan çevresini felakete sürükler.

1877-1878 Osmanlı-Rus savaşı sonunda imzalanan Berlin anlaşmasına göre Ermeniler lehine ıslahat yapılacak "Vilayeti Sitte" (6 vilayet) arasında Eğin’in bağlı bulunduğu Mamuret ül-Aziz de yer alır. 1880 yılından itibaren başlayan ermeni örgütlenmeleri 1895 yılında olaylar düzeyine ulaşır ve her vilayette ayaklanmalar başlar. Bu bağlamda Eğin ayaklanmasının tarihi 6 ekim 1895 olarak verilir.

I. Dünya savaşına girerken Anadolu, İmtiyaz bölgeleri bağlamında çeşitli devletlerin eline geçer. Bu bölümlenmede bölge Rumlarla Fransızların denetimine girer. Osmanlı İmparatorluğunun paylaşılmasına yönelik "Sykes-Picot" anlaşmaları çerçevesinde

1916'da Fransa ile Rusya arasındaki anlaşmada Eğin Fransa'ya verilir. Eğin ve çevresi savaş yıllarında, doğu cephesindeki çatışmaların yanı sıra 1915'teki Ermeni tehciri'nden ve 1916'daki Dersim ayaklanmasından etkilenir. Milli mücadele yıllarında Mustafa Kemal ve Kazım Karabekir Paşa'ların denetimindeki bölgede 3. Kolordu merkezi Sivas, 11. Kolordu Merkezi ise Elazığ'dır.”(Alper 1990:15)

Ayan, Osmanlı dönemi ve bu dönemde çıkan farklı çatışmaları Sayın Aksın şu şekilde belirtmektedir.

XVIII. Yüzyıla gelindiği zaman Osmanlı Devleti'nin kuruluş ve yükseliş devirlerindeki askeri, siyasi ve iktisadi gücünden çok şey kaybettiği, hatta bir durgunluk ve bocalama devrine girdiği görülür. Fetihler durmuş devlet konumunu koruma endişesine düşmüştür. bu yüzyılda Osmanlı Devleti'nin karşısındaki XIV veya XV. yüzyıldaki Rönesans ile Reform hareketlerini yapan ve coğrafi keşifler sayesinde sömürge imparatorluklarını kuran bir Avrupa vardı. Buna karşın Osmanlı ekonomisi iyice bozulmaya yüz tutmuştu. Gayr-i Müslim azınlıklar devlete başkaldırmaya başlamışlardı. bütün bunlar ise, sosyal düzeni daha da bozmuş ve tam bir eşkıyalık faaliyetine başlamıştı. Ayrıca halkın isteklerine tercüman olmak gayesiyle Ayan denilen kişilerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. böylelikle toplum düzenini bozacak bir takım hareketlerin gelişmesine neden olmuştur. Bu mesele o derece ileriye gitti ki 1740'lardan itibaren etkileri ve meydana geldikleri alanlar itibariyle gittikçe yaygınlaşmaya başlayan bir dizi eşkıyalık hareketi Marmara'dan doğuya doğru bütün Anadolu'yu sarmaya başlamıştı.

Bu eşkıyalık olaylarının XVIII. yüzyılın ikinci yarısı ile XIX. yüzyılın ilk yarısında Yukarı Fırat Havzasını da etkilemiş olduğunu görmekteyiz. Öyle ki bölgedeki eşkıyalık olayları, bölge içinde çıkartılan madenleri ile bunlara bağlı madenlerden dolayı yürütülmekte olan madencilik faaliyetlerini etkilemiştir. Eşkıyalık olayları maden idaresine tabi olan bütün yerleşim birimlerinde etkili olmaya başlamıştır. Madenler değerli bir nesne olmaları açısından beraberinde bir çok eşkıyalık olayının yaşanmasının nedenlerinden biridir. Bölgede meydana gelen eşkıyalık olaylarının sebeplerinden birisi de bölgede görev yapan ehl-i örf taifesinin halka karşı zaman zaman uygunsuz davranışlarda bulunması ve de halkı kandırmak veya tahrik etmeleridir. Nitekim 1811 yılında Eğin kazasında böyle bir kişi adı geçen kazayı maden idaresinden ayırmak ve kaza ahalisini rahata kavuşturmak bahanesiyle ortaya çıkar ve bu konuda halktan Der-Saadete bir arz gönderir. Verilen örnekten de anlaşılacağı gibi yörede bir takım fırsatçı kişiler şahsi emellerine ulaşabilmek için halkı istismara kalkışabilmekte ve dolayısıyla yönetime karşı halkı kötü gösterebilmektedir. Sivas, Divriği, ve Eğin üçgeninde 1800'li yılların başında başlayıp, yaklaşık 15 yıl süreyle devam edecek olan olay bu konunun anlaşılmasını daha da kolaylaştıracaktır.

Yine 18 yüzyıl sonlarında Eğin'de cereyan eden diğer bir eşkıyalık faaliyeti ise Deli Halil oğulları Osman, Ali, ve Ömer'in halkın mallarını gasp etmelidir. Eğin'i uzun süre rahatsız eden bu şahısların şekavetleri Ekim 1797 tarihli belgeye göre son bulmuş ve adı geçen şahıslar tutuklanarak hapsedilmişlerdir.

19. yüzyıl başlarında Sivas ve bir aralık Trabzon ve Diyarbakır valilikleri yapan Mustafa Paşa ve oğlu olan Veli, Eğin Voyvodalığını elde edebilmek için bölgeyi haraca bağlamış ve madenlere gönderilen kütükleri yakarak maden üretim faaliyetlerini sekteye uğratmışlardır. Gerek Mustafa Paşa ve gerekse oğlu Veli de, yörede yürüttükleri düzen dışı hareketlerinde bölge halkını kendi çıkarları için kullanmışlardır.

Yine 19. yüzyılın ilk yarısında Şeyh Hasanlu, Disümlü ve Kurtlu isimleriyle bilinen aşiretler bölgeyi etkileyen çok geniş bir eşkıyalık hareketine girişmişlerdir. Söz konusu aşiret mensupları tarafından Kemah, Kuruçay, Gürcanis, Eğin, Çemişgezek, Erzincan ve Tercan kazalarında yaşayan ahaliye saldırmış ve halkın gerekli olan hizmetler görülemez olmuştur. böyle olunca da maden üretimi durma noktasına gelmiştir. Halk, durumu çeşitli yerlere ileterek önlem alınmasını istemiştir. Merkezi yönetim Eğin, Palu, Çarsancak, Çemişgezek, Divriği, Harput ve Arabgir kazalarının, hakim ve voyvodalarını da Diyarbakır Valisinin emrine vererek olayların bastırılması yoluna gitmiştir. Devlet bu olaylara katılanlara şefkatle yaklaşacak, onlar da ahaliye zulüm yapmayacaklarına dair söz vereceklerdir. Fakat eşkıya gruplarından bazıları verdikleri sözü tutmayarak, düzen dışı faaliyetlerine yeniden başlayacaklardır.

Bu hareketler yöre halkını öyle rahatsız etmiş ki ilgili yerlerin ileri gelenleri durumu mahkeme kanalıyla Der-Saadete iletmışlerdir. Bölgede yaşayan halk Maden-i Hümayun Emanetine tabi kazalardan biri olan Eğin'in içinde ve civarında olan ulema, suleha ve hatipler ile bütün reaya mahkemeye gelerek durumlarını arz etmişlerdir. Buna göre Eğin kazasının yakınlarında olan Çemişgezek yakınlarında oturmakta olan Disümlü ve diğer eşkıya toplulukları gece ve gündüz rahatlıkla Eğin kazasından gelir geçer olmuşlardır. Bu sırada yol kesme, adam öldürme ve mal gasbetme gibi faaliyetleri yaptıkları gibi, civarda yer alan köyleri de vergiye bağlanarak vergi vermeyen veya buna gücü yetmeyenlerin mallarını almaya başlamışlardır. Bu durumu Eğin kadısı bir ilam ile Der-Saadete bildirmiş bunun üzerine Erzurum, Sivas ve Diyarbakır valileri ile civar kazalar ileri gelenlerine hitaben gerekenin yapılması istenmiştir. Mart 1843'te Eğin Voyvodası Ahmet Bey'in Dücek aşiretlerinin hareketlerinin önlenmesi hakkında bir buyruldu göndermesi bölgede eşkıyalık faaliyetlerinin yine devam ettiğini göstermektedir.

Dersim üzerinden gelen eşkıya gruplarının saldırılarından korunabilmek için Eğin halkı kendi kendini korumanın da çarelerini aramaktaydı. Nitekim Ovacık ektradının Eğin'e bağlı Puşadi Nahiyesini yağmalamasının önüne geçebilmek için 1842 yılında Nahiye merkezinde 16 kişilik bir bekçi kadrosu oluşturulmuştu. Aylık 75 kuruş maaş alan bu bekçilerin görevi Fırat nehri kenarında özellikle geceleyin nöbet tutmak ve eşkıya gruplarını engellemekti. Bu hususta kendilerine öldürme yetkisi bile verilmişti.

19. yüzyılın ikinci yarısında da Dersim aşiretlerinin Eğin'e saldırıları durmaz devam eder. Nitekim 1866 yılında Topuzlu 1893 yılında da Koçuşağı ve Şamuşağı Aşiretlerinin aynı şekilde Eğin'de eşkıyalık hareketlerine devam ettikleri görülmektedir.”(Aksın, 2003:93)

Göçün sebeplerinden birisi de Ermeni çatışmalarıdır. Bu konuyu sayın Uysal şu şekilde dile getirmiştir.

“Osmanlı döneminde Mamuret’ül-Aziz (Elazığ) Vilayeti'nin Harput Merkez Sancağı'na bağlı olan Eğin'de Hristiyan nüfusun çoğunluğunu oluşturan Ermeniler ile Müslümanların çoğunluğunu oluşturan Türkler ve Kürtler 700 sene bir hoşgörü ikliminde kardeşçe yaşıyor.

Osmanlı'nın "hasta adam" olduğu son dönemlerinde, Batılılar Ermenileri yüzlerce yıl birlikte yaşadığı Türklere karşı kullanarak, Anadolu'yu karıştırıyor. Ermeniler isyan ediyor. İsyanlar Türk - Ermeni ilişkilerinin sonucu gibi görünse de, yaşanan fiili durum Batılıların “Şark meselesi” adı altında başlatmış oldukları sinsi plana işaret ediyor.

Batılı devletlerin konsolosluk açtıkları yerlerde bir müddet sonra isyanlar çıkıyor, konsoloslar veya yanlarındaki görevliler, bu isyancıların destekçisi olarak rol alıyor. Harput konsolosluğunun açılmasından hemen sonra Eğin, Malatya ve Harput'ta yaşayan ve Türkler ile yediği içtiği ayrı gitmeyen Ermeniler yıllar boyu süren kardeşlik ve komşulukları bir kenara bırakıp asileşiyor. Eğin'de Türklerin düğün ve cenazesine gitmemeye başlayan Ermeniler komitacıların oyununa gelip silahlanıyor ve Türkleri Fırat nehri üzerinde bir köprüye getirip onların canına kıyıyor. Eylem ve direnişlerini sürdüren Ermeniler birçok kanlı olaya neden oluyor. Türk milis kuvvetleri harekete geçerek Kazım Karabekir komutasında isyanları bastırıyor. Mezalimlerle boğulan Eğin 1918 tarihinde işgalden kurtarılıyor.” (Uysal, 8.2004:506)

Dersim eşkıyalarının baskın ve yağmaları ise göçün diğer sebeplerindendir. Bu eşkıyaların baskın ve yağmalarıyla ilgili olarak Sayın Efe şunları belirtmektedir.

Kemaliye-Bağıştan arası Demirmağra mevkiinde o zaman meşhur katırcı (kervancılarından) Deli İbrahim Ağa ve Çevlik Mahallesi'nden Fevzi adındaki şahısların dersim eşkıyaları tarafından silahla vurularak öldürülmüşler, halen sağ olup o günü gören yaşlılar durumu şöyle anlatıyorlar.

“Her taraf yanmış, dumanlar göğe yükseliyor. Birçok aileler sokakta kalmış, derhal bir komite kurularak evsiz kalanları, yanmayan mahallelerdeki yanmayan evlere taksim ederek yerleştiriliyorlar. Malı yanmış ve sermayesini kaybetmiş, borçlu esnaflar krizler geçiriyor. Sedyelerle şehir dışında havadar yerlere taşınıyorlardı. Telgraflarla, bağlı bulunduğumuz Elazığ Valiliği'nden acele yardım talep ediliyor. Demirmağara'da kervan soyulmuş, adamlar öldürülmüş gidip bakacak ve haber verecek kimse yok.”(Efe, 1971:10)

Eşküyaların Eğin'e verdiği zararlar ve göç nedenlerini Sayın Gökçe ise şu şekilde anlatır;

“On, onbeş sene evveline kadar Eğin çevresi Dersim eşkıyalarının bir eşkıya çetesi olan Koş Uşağı, vurguncularını Arapkir, Çemişgezek, Pertek ve Eğin'e kadar uzatıyorlardı. Dörtbin nüfuslu halkının gurbete

sürüklenmelerinin önemli sebeplerinden birini de, eşkıyaların can ve mal bakımından kendilerine verdiği huzursuzluk teşkil etmekte idi.”(Gökçe;2001:50)

Bu eşkıya baskınlarının yoğunluğu sebebiyle zor günler yaşayan Eğin halkı, ekonomik açıdan da zorlanınca çareyi sık sık göç etmekte bulmuş ve bunu da türkülerine ustalıkla yansıtmıştır. Eserlerinin bir çoğunda konu olarak ayrılık ve hasretin seçilmesi ise bu göçlerin doğal bir sonucudur.

III. KEMALİYE (EĞİN) YÖRESİ TÜRK HALK MÜZİĞİ

3.1. Eğin Türkülerinde Konu

Yüzyıllardan beri var olan Türk kültürünün Anadolu'ya ilk yansımasının belirtilerinin ve Anadolu'daki şekillenmesinin güzel örneklerinden ve tarihsel kaynaklarından olan “Eğin müzik kültürü” halen varlığını tüm coşkusuyla yaşamaktadır.

Eğin halk müziği, bünyesinde oyun havası, kırık hava, uzun hava ve halay formunda ki türküleri barındırır. Bu saydığımız formları, araştırma açısından daha detaylı inceleyecek olursak eğer, sözlü ve sözsüz türküler olarak ayırmak faydalı olacaktır.

Sözlü türküler, konularına göre inceleyen Sayın Gökçe şu sonuçlara ulaşmıştır.

1. Lirik türküler

A) Aşk Türküleri

B) Gurbet Türküleri

C) Ağtlar

D) Ninniler

2. Satirik türküler

A) Mizahi türküler

B) Hicvi türküler

3. İş ve meslek türküler

4. Merasim türküler

5. Vaka anlatan türküler

A) Tarihi türküler

B) Eşkuya türküler

C) Aşk ve aile facialarını anlatan türküler

6. Maniler

7. Oyun türküleri³ (Gökçe, 1982)

Hemen her konuda türküsü bulunan Eğin yöresi, müziğine, ilk sıradaki sebeplerini eşkıya baskınları böyle Eğin’de ki yaşamın ekonomik zorluğunun oluşturduğu gurbet konusunu, diğer türkülerden daha fazla kullanarak yansıtmış ve müziğini, Türk halk müziği içerisinde gurbet konusunu büyük bir sanatsal incelikle işlemiş en önemli yörelerden birisi konumuna getirmiştir.

Bu konuda Sayın Boratav, fikirleri belirterek tartışmaya şu şekilde katılır;

“Elem-i hasretle ilham olan aşağıdaki şu türküyü bakınız, ne kadar farklıdır.
Bu güzel şiir, Eğin şiirlerinin meşhur bir türküsüdür:

Ağam atın terkisini bağlıyor
Bu ayrılık yüreğimi dağlıyor
Baktım ağam usul usul ağlıyor
Gel ağam, gül ağam!.. Gel de yine git
Akan gözyaşımı sil de yine git

Hasretli gönüllerin feryadı, ayrılık acısının enini olan bu sözlerdeki samimiyet-i eda hiç şüphe götürmez. Lakin bu sözler kimindir? Evet, kimindir ki, en doğru ve en ciddi, en tabii bir aşk ile sevdiği zevcinin firkatine bu hıçkırıklarla ağlıyor? Kim bilir? Yalnız biz, şu kadar bilebiliyoruz ki, geçinmek derdi ile askerlik ve daha türlü türlü esbab-ı mücirenin ibramıyla karısını, evini barkını terk etmeye mecbur olmuş ve ihtimal ki bir daha avdet edememiş, adı sanı batmış, binlerce ve binlerce zavallı vatandaşımızın hasretli zevceleridir. Belki henüz pek yeni gelindir ki, asıl gurbet felaketinin sitemine kurban oluyorlar ve ruhlarını tutuşturan hasret ateşini bu “ahd-ı serd” ile, bu kalbi eninlerde biraz teskin etmek istiyorlar. Her halde bu şiir, filan veya falan kadının sözü değil, alelittlak Eğinli bir kadının, Türk zevce-i metrukesinin figan-ı haretidir. Bu türlü şiirlerin sıfat-ı kaşifesi gayr-ı şahsi olmasıdır. İşte asıl folklor bunlara derler...”(Rıza Tevfik, Peyam Gazetesi 20 Şubat 1329(1913)

“hicran ifade eden bu şiirin emsaline aruz şiirinde bile ender tesadüf olunur. O kadar hissi ve samimi, o kadar saderevandır.”(Ahmet Talat)

“Ahmet Talat, bu kısa hükümle hem Türk edebiyatında lirizmin en yüksek mertebesine varmış olan Divan şiirine haklarını veriyor, hem de, bu sefer divan şiirlerini ölçü olarak kabul etmekle birlikte, Eğin türküsünün lirik kıymetini tesbit etmiş oluyor. Rıza Tevfik’le Ahmet Talat’ın bu hükümlerine kadar Eğin havalarını belki birçoklarımız bir gariplik, bir hüznün hissiyle dinlemişizdir.”(Boratav, 1982:142)

³ Sayın Enver Gökçe, bu tasnifin Sayın Pertev Naili Boratav’ın ders notlarından alındığını ifade eder.

Eğin türkülerinin konuları ilgili olarak Sayın Enver Gökçe'nin 1944 yılı Temmuz ve Ağustos aylarında, Kemaliye'de yaptığı derleme çalışmasının sonuçlarını verdiği tabloya bakıldığında, derlenen türkülerin sayısal olarak yapılan tasnifi incelendiğinde, aşk türkülerinin ve manilerin, gurbet türkülerinden daha fazla olduğu göze çarpmaktadır.

Sayın Kansu (Kansu, 07.1975:31) ve Sayın Özgünaydın (Özgünaydın, 07.1980:113) da eğin türkülerinin konularından olan “gurbet” konusuna değinmişlerdir.

3.1.1. Eğin Türkülerinde Gurbet Konusu

3.1.2. Söz Unsurunda Gurbet

Eğin türkülerinde gurbet konusu en başarılı ve en sık kullanılan konulardandır. Kemaliye'nin coğrafyasının dağlık olması, toprağın az olması ve var olan toprağın bu sebepten dolayı kıymetli olması sebebiyle çiftçilik zor şartlarda yapılmaktadır. Taşlık arazi içerisinde zor şartlarla sağlanan 20- 30 metrekarelik topraklarda bahçecilik yapılmakta, yapılan bu bahçecilik sonucunda alınan ürün ise yöre insanına bile yetmemektedir.

Arazinin engebeli olması ise hayvancılığı da kısıtlamıştır.

İpek yolunun kullanıldığı dönemlerde ticaret merkezi olan Eğin'in eşkıyalar için cazibe merkezi olması ve sık sık baskınlar düzenlemeleri ise yukarda bahsedilen sebeplerden sonra gurbet konusunu gündeme getirmiştir. Kendi kendine yetemeyen halk, ailesinin geçimini sağlamak için gurbeti göze almıştır.

IV. Murat zamanında et, kömür ve odun kethüdalığının Eğinli'lere verilmesi sonucunda gurbet belirlermiş, İstanbul onlar için ikinci bir yurt olmuştur.

Zamanın şartlarında, Eğin'den Giresun'a kara yoluyla, Giresun'dan ise İstanbul'a deniz yoluyla yapılan yolculuk toplam 21 gün sürmektedir.⁴ Bu durum da Eğin İstanbul arasının her fırsatta gidilemeyecek-kolay kolay göze alınamayacak- bir yol haline getirmiştir. İstanbul'a çalışmak için gidenler ise özel izinlerle gitmekte

⁴ Sn. Şevket Gültekin ile yapılan kişisel görüşme

ve ailesini götürme şansı da olmamaktadır. Öyle ki 1 haftalık evliyken gurbete giden erkeğin eşini yıllarca göremediği söylenir.

Halıcı Fahri lakaplı Fahri Sağçolak'tan (D. 1942 Kemaliye) derlediğimiz hikaye konuyu netleştirmesi açısından önemli bir hikaye olarak değerlendirilmektedir.

Halıcı Fahri'nin annesi Oba Hanım lakaplı Hatice Zahide (1909-2000) evlendikten sonra eşini gurbete yollar. Eşi giderken Oba Hanım'a bir kese altın bırakır. Fakat Oba Hanım bu altınlara dokunmaz. Koyun yününü ip yapar onu satar, daha fazla yün alır yine iplik yapar satar ve geçimini bu yolla sürdürür. Gurbet uzayınca eşine bir mektup yazar sitemini bildirmek için mektuba bir de mani ekler.

Kaşların karadır gözlerin kömür

Neye yarar yara hasret geçen bir ömür

Verdiğin altunlar yanımda bir demir

Neyleyim altunu geçiyor ömür .

Fatma Okçu (Kemaliye- Apçaağa Köyü D.1937) ise eşinin gurbette olmasına dayanamayarak şu dizeleri mektubunun sonuna ekler.

Deniz dalgasını vurmuş kenara

Neşter vurdum kermelenmiş yaraya

Ne gelmişe döndün ne de gitmişe

Yazık oldu harcadığım paraya

Odama dokunur elmanın dalı

Geyinem karalar neyleyim alı

Akşam olur nazlı yarım gelmezse

Gözüme dokunmaz dünyanın malı.

Eğin Fasıl Ekibi'nde ses ve saz (tef) sanatçısı olarak görev yapan Şevken Gültekin (Kemaliye D. 1961) şu iki hikayeyi anlatmıştır.

Yine Eğin'den İstanbul'a çalışmak için giden genç yıllarca geri gelmemiştir. Evin her ihtiyacını görmekle yükümlü olan eşi ise artık çok özler ve bir mektubun sonuna şu maniyi ekler.

Ağam sen gideli yedi oldu

Diktiğin fidanlar meyveyle doldu

Seninle gidenler sılaya döndü

Dön gel ağam dön gel eğlenmeyesin

Elde güzel çoktur evlenmeyesin.

Eşi İstanbul'dan mektuba cevap verir ve altına şu maniyi ekler

Koçan'a söyleyin bu yıl akmasın

Akıp akıp yüreğimi yakmasın

Benden selam söyleyin nazlı yârime

Bu yıl da gelemem yola bakmasın.

Diğer hikâye de ise erkek 2 aylık evliyken gurbete gider. İstanbul'da çalışır ve saraya girer. Sarayda yükselerek yıllar sonra Mısır'a paşa olarak görevlendirilir. Bu tarihe kadar evine hiç uğramamış olan erkek, Mısır'a giderken eşine mektup yazar ve hazırlanmasını, geçerken O'nu da alacağını söyler. Fakat eşinin cevabı yine maniyle olur.

Derin derelerin serin köşesi

Kırıldı gönlümün billur şişesi

Duydum olmuşsun Mısır paşası

Geçti gençlik neyleyim seni.

Gurbeti ve ayrılığı bu kadar yoğun olarak yaşan bu insanlar bu konuyu da kültürlerinde çok güzel kullanmış ve bu yolla yansıtmışlardır. Bu yansıma sırasında türkülerin her formunda görülebilen bu ayrılık, gurbet ve hasret, en hareketli ve eğlencelik türkülerin bile her motifinde sıkça rastlanılmaktadır. Bu türkü ister oyun türküsü olsun ister ağıt olsun bu ayrılığı konu olarak işler. “Ay doğar Gamerinden” isimli türkü buna güzel örneklerden birisidir.

Ay doğar gamerinden (ölem yar eğlen eğlen getme yar ben de gelem)
Şu dağın kenarından (ölem yar eğlen eğlen getme yar ben de gelem)
O yar göçmüş gidiyor (ölem yar eğlen eğlen getme yar ben de gelem)
Yapıştım kemerinden (ölem yar eğlen eğlen getme yar ben de gelem)

3.1.2 Müzik Unsurunda Gurbet

İnsanların kişisel olarak bir acıyı yaşaması ve bunu değişik yollarla dile getirmesi o acının doğal ve muhtemel sonuçlarındandır. Bu doğal ve muhtemel sonuçlar, kültürün önemli bir parçası olan müzikte de görülmektedir. Yörelere bakıldığında zaman, ayrılık, aşk, gurbet, ölüm vb. bir çok konu hemen hemen her bölgede işlenmiştir. Toplumsal olarak yaşanan bir acının da yine anlatım yollarından birisi olan müzik kullanılarak ifade edildiği görülmüştür. İskan bunlara en güzel örneklerdendir.

Sosyolojik anlamda da incelenmesi gereken toplumsal olayların müziğe yansımaları konusu, Kemaliye’de farklı bir yönle karşımıza çıkmaktadır. Daha önce de belirttiğimiz gibi yaşam şartlarının ağır olması sebebiyle gurbete çıkan Eğinli insanlar, hasreti tam anlamıyla yaşamışlardır. Bunu da müziklerine yansıtmışlardır. Öyle ki eğlence türkülerinde bile o hüznü hissetmek mümkün hale gelmektedir.

Tabii ki bu; yörenin bilinmesi, o yörede yaşanılması, icracının ustalığı ve hissettirmek istedikleriyle de ilgili olmakla beraber, Eğinli bir icracının duygularından gurbet konusu rahatlıkla hissedilebilmektedir.

Yukarıda söz unsurunda gurbet konusunu belirtmiştik. Müzikte ki gurbet unsurunu ise şu başlıklar altında incelemek mümkündür.

A. Kromatik geçişli türküler

Bu geçişler genellikle mi-mi bemol arasında yapılmaktadır.

(Bahçeye İndim Ki)

(Gecegü)

(Kama Çekerim Kama)

B. Karar sesi civarında Si bemol kullanımı

Bu motif karar sesine yaklaşırken. Si bemol 2 olan ses değiştiricinin geçici olarak si bemol sesiyle değiştirilmesi ile yapılmaktadır. Uzun hava formundaki eserlerde daha belirgin şekilde görölmektedir.

(Anama Deyin Ki)

(Canımın Canısın)

(Dolanayım Gözlerinin İçine)

(Fırat Coşmuş)

C. $1/32+1/32+1/16$ 'lık ritm motiflerinin kullanımı

Eğin türkülerinde bol bol görülen bu motif, Eğin yöresi Türk Halk Müziğinin diğer yörelerden ayrılmasındaki en belirgin özelliklerden birisidir.

(Anama Deyin Ki)

(Anama Deyin Ki)

(Atlarını Tepe Tepe Geldiler)

(Atlarını Tepe Tepe Geldiler)

(Canımın Canısın)

(Eğın Halayı)

(Sıklama)

D. 2. Dörtlü içerisinde müzik cümleleri

Genellikle re-sol notaları arasında yapılan bu müzik cümleleri gurbet hissini uyandırmaktadır.

(Pingan)

(Odasına Vardım)

(Süpürgesi Yoncadan)

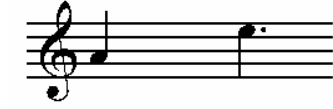
(Şu Venk'in Elllerinde)

E. Karar sesinden güçlü sese geçiş

Genellikle türküyeye başlarken karar sesi civarından başlamak ve hemen ardından güçlü sese geçmek de Eğin türkülerinde gurbet hissini uyandırmaktadır.

(Yıkın Şunların Evini)

(Süpürgesi Yoncadan)

(Odasına Vardım)

(Munzur Dağı)

(Horoz)

(Hayriye)

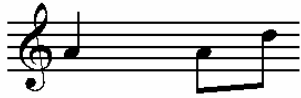
(Elinde Düdü Kaval)

(Elinde Düdü Kaval)

F. Bitişte la-re duyumu

Karar sesine doğru yaklaşılırken veya karar sesindeyken tam dörtlü aralığın duyurulması da yöresel bir unsur olarak gurbet hissini vermektedir.

(Eğın Halayı)

(Anama Deyin Ki)

(Atlarını Tepe Tepe Geldiler)

(Bebek)

(Büyük Cevizin Dibi)

3.2. Eğin Türkülerinde Ezgi

Kemaliye(Eğin), Türk halk müziği içerisinde, daha önce de belirttiğimiz gibi bölgelere, şehirlere göre farklılık gösteren türlerin yanında ilçelere göre farklılık gösteren türlere örnek gösterilebilecek, “Eğin Ağzı” diye bilinen bir türü meydana getirmiş müzikal birikime sahip bir kültür merkezidir.

Bu kültür merkezinin türküleri, şiirsel açıdan bakıldığında konu olarak, insanda derin duygular yaratabilmektedir. Bu  iirler, ezgileri ile birlikte incelendiği zaman eksik kalan diğer yarısının tamamlandığı hissi ortaya çıkmakta ve sadece şiirde yaşanan derin duygular, iki kat artmaktadır.

Bu konuyu Sayın Boratav  u şekilde belirtir;

“Bütün diğerk halk türkölteri gibi Eğin türkölteri de melodilerinden ayrılınca ifade kıymetlerinden yarı yarıya kaybetmiş oluyorlar. Müzik bunlarda hiç şüphes yok, sözlerle kaynaşmış, onlardan ayrılmaz bir haldedir”(Gökçe, 2001:45)

Kemaliye (Eğin) türkölterini yapı olarak iki bölüme ayırmak gerekmektedir.

1. Uzun Havalar

2. Kırık Havalar

3.2.1. Uzun Havalar

Eğin kültürünü yansıtırıcı en büyük yapıtaşlarından birisi, halk müziğı içerisinde önemli yer bir tutan Eğin uzun havaları olacaktır. Mayalar, ela gözlölter, hoyratlar bu yörede icra edilen çok önemli uzun hava türleridir.

Mayalar Erzincan merkez’de icra edilenlerden, hoyratlar ise Elazığ’da icra edilenlerden çok farklı değildir. Fakat “ela gözlölter” Eğin müzikal kültürünün en özellikli alt başlıklarındandır.

Her kıtanın 3. satırında “ela gözlerini sevdiğim ağam” veya nadiren “kömür gözlerini sevdiğim ağam” sözleri geçtiğı için bu türdeki uzun havalara “Eğin Ela Gözlölteri” denilmiştir.

Eğin, dışardan bakıldığında “Eğin Ağzı” olarak farklı bir tür yaratabilme başarısını göstermiştir. Fakat asıl başarı Eğin’in kendi içerisinde de farklı ağızlar yaratabilmiş olmasıdır.

Bazı düşüncelere göre, Eğin ağzı yöresel ve genel bir addır. Bu söyleniş, ilçenin değişik mahallelerine ve köyelerine göre de ayrıca adlandırılır. Kişisel görüşmede sorma fırsatı bulduğumuz Kazım Ulukaya, Kadir Ulukaya ve Yılmaz Uzun “Eğin Ağzı Türkölter”in farklı olmadığı, tek tür “Ela Gözlölter” olduğu yönündedir. Fakat Kemaliye Kaymakamlığı tarafından yayınlanan “Eğin” isimli kitapta farklı türlerden bahsedilmekte. Bunlar;

A) Sandık Köyü’nün söyleme ezgisine "Sandık Ağzı",

B) Venk Köyü’nün söyleyiş ezgisine "Venk Ağzı",

C) Apçaağa Köyü'nün söyleyiş ezgisine de "Apçaağa Ağzı" veya "Tığman Ağzı" denir.(Sezgin ve Diğ., 1996:270)

Erzincan- Kemaliye’de yaptığımız alan araştırmasında ise adı geçen köylerde yaşayan kaynak kişi bulamadığımız için bu türdeki farklı söyleyiş biçimlerini kayda geçiremedik.

“Maya” ve “Ela Gözlü” olarak isimlendirilen uzun hava türleri ezgisel anlamda yörede aynı biçimde icra edilmektedir.

Mayalar kırık hava kısmıyla başlamakta, 4 satırlı kıtanın her satırın arasında yine kırık hava bölümü çalınmaktadır. Uzun hava olarak icra edilen kısımlar ise seyir, dizi ve yapı bakımından notada görüldüğü gibi yaklaşık aynı özellikleri göstermektedir. Kaynak kişilerin yorum farkından kaynaklanan küçük değişiklikler ise türkülerin yapısına nüfuz etmemektedir. Bu yüzden de derlenen uzun havaların tümü verilmemiş sadece yorum farklarının gösterilmesi açısından farklı kaynak kişilerin söylediği, birer türküyeye yer verilmiştir. Mayaların en belirgin özelliği güçlü sesinin “mi” olması, karar sesinin “la” olması ve yapılan müzik cümlelerinin genellikle bu beş ses arasında ve inici bir seyirle yapılmasıdır. Hüseyini makamı dizisiyle benzerlik göstermesi ise mayaların müzikal olarak diğer büyük özelliklerindendir. “Ah yavrum”, “oğul”, “ey”, “neni”, “gardaş”, “ah ağam”, “ah anam”, “ah oğul”, “aman”, “vay”, “oy”, “gülüm aman” gibi katma sözcükleri kullanması ise diğer özelliklerindendir.

Ela Gözlü olarak isimlendirilen türde de mayalarda olduğu gibi kaynak kişilerin yorumları gösterilmesi hedeflenmiş ve farklı kaynak kişilerin söylediği birer adet ezgiye yer verilmiştir. Ela gözlülerin seyir, dizi ve yapılarında farklılıklar görülmemektedir. Ela gözlüler de yine mayalarda olduğu gibi hüseyini makamı dizisine benzemekte, karar sesi “la” ve güçlü sesi “mi” notasıdır. Dört satırlı kıtaların bir ve üçüncü kıtaları ile iki ve dördüncü satırları aynı ezgi kalıbıyla icra edilmektedir. İki ve dördüncü satırların sonunda karar sesine gelmekte, ezgi sonları yeden sesi göstermekte ve fa diyez sesine vurgu yaptıktan sonra sonlanmakta. “Ah yavrum”, “ey”, “oy”, “canım ey”, “güzel”, “oğul”, “felek” gibi katma sözcüklerle süslenmektedir. Ela gözlü, ismini dört satırlı kıtaların üçüncü satırında yer alan ve genelde “ela gözlerini sevdiğim ağam” ve daha az

yoğunlukla “kömür gözlerini sevdiğim ağam”, “ela gözlerini sevdiğim yavrum”, “kömür gözlerini sevdiğim yavrum” biÇiminde söylenen satırlarından alır. “Do” ve “si” notasında genellikle iki tane 1/32’lik, bir tane 1/16’lık ve bir tane 1/32’lik, bir tane 1/16’lık, bir tane 1/32’lik değerden oluşan tartım kalıbıyla, kalışlar yapılması müzikal özellikleri arasında sayılabilir.

3.2.2.EĞin Yöresi Kırık Havalar

Kırık havalar da Kemaliye (EĞin) halk müziğinde önemli bir yer tutar. Kırık havaları Şu iki başlık altında incelemek, araŐtırmanın netliği aÇısından değerli olacaktır.

A) Sözlü Kırık Havalar

B) Sözsüz Kırık Havalar

TRT THM Nota arŐivinde Kemaliye yöresine ait 37 adet sözlü kırık hava formunda türkü bulunmaktadır.

TRT THM nota arŐivinde Kemaliye’ye ait 3 adet oyun havası yani sözsüz kırık hava formunda türkü bulunmaktadır. Bu türkülerden 209 numaralı “EĞin Halayları” adı ile geÇen türkülerin baŐlıklarından da anlaşılacağı üzere, 24 adet birbirinden farklı türkü bulunmaktadır. Bunlarla birlikte TRT THM arŐivinde toplam sözsüz kırık havalar 26 adet olarak görünmektedir. Bu 26 adet türkünün iki tanesi “Tırnana” adı ile kayıt edilmiştir. Farklı zamanlarda farklı kişiler tarafından derlenen, aynı isimde fakat farklı görünen bu iki türkünün yapısal olarak (ritm, usul, seyit, dizi vb.) birbirinin aynı olması, türkülerin özelliklerinden birisi olan türkülerin dinamikliği maddesiyle ağıklanabilir.

Derlediğimiz 54 adet türkünün ise 49 adeti kırık havadır. Bu kırık havaların 21 adeti eğlence, fasıl vb ortamlarda söylenen farklı konularda türkülerden oluşmaktadır. 4 adeti kına türküsü, 3 adeti ağıt ve 20 adedi de oyun türküsüdür. Bu oyun türkülerinin 8 adedi sözlü 13 adeti sözsüz oyun havasıdır.

3.3. Eğin Türkülerinde Kullanılan Enstrümanlar

Kemaliye yöresi Türk halk müziği icrası genellikle klarinet ve davul eşliğinde yapılmaktadır. Anadolu'nun bir çok yöresine olduğu gibi Kemaliye'de de açık ve kapalı alan enstrümanları farklılık göstermektedir.

Açık alanlarda genellikle klarinet ve davul kullanılırken, kapalı alanlarda yine klarineti görmek mümkünken daha çok ud, keman, cümbüş, kanun sazları kullanılmaktadır.

Kemaliye'nin bazı köylerinde ise davul zurna kullanılmaya devam etmektedir.

Klarinet yöreye özelliğini veren ilk enstrüman olarak karşımıza çıkmaktadır. Genellikle si bemol tonundaki klarinet tercih edilmektedir. Davul ise standart ölçülerde (Çember: 154 cm, çap: 48 cm, kasnak: 30 cm.) ve deri gerilmiş olanı kullanılmaktadır.

3.4. Kaynak Kişilerin Hayatı

3.4.1. Kâzım Ulukaya

Mart 1936 tarihinde Kemaliye’de doğdu. ilkokul mezunudur. Askerliğini İzmir’de Hava Harp Okulu Bando Takımı’nda trompet çalarak 24 ayda tamamladı. Askerdeyken klarinet çalmayı Şükrü Esmer’den öğendi. 1948 yılında Kemaliye’den ayrılarak İstanbul’a yerleşti. Burada bir süre asıl mesleği olan kasaplık işi ile uğraştı.

Yurt içinde ve dışında bir çok festivale katıldı. İstanbul’da yaşamaktadır Sol klarinet kullanmaktadır.

Resim -1-

Kaynak Kişi Kazım ULUKAYA

3.4.2. Kadir Ulukaya

1942 yılında İstanbul'da doğdu. İlkokul mezunudur. Askerliğini 1961 yılında Isparta'da 24 ayda tamamladı.1975 yılında Mustafa Özgül'den klarinet çalmayı öğrendi.

Yurt içinde ve dışında bir çok festivale katıldı. İstanbul'da yaşamaktadır. Sol klarinet kullanmaktadır.

Resim -2-

Kaynak Kişi Kadir ULUKAYA

3.4.3. Yılmaz Uzun

15.10.1936 yılında Kemaliye'nin Yayladam (Cancik) köyünde doğdu. İlkokul mezunudur. İlkokul çağlarında ortaya çıkan davul merakını, köye düğün için gelen davulcuları izleyerek giderdi ve davul çalmasını öğrendi. 1950 yılında İstanbul'a yerleşti. Askerliğini Amasya'da 24 ayda tamamladı.

Yurt içinde ve dışında bir çok festivale katıldı. Çember: 154 cm, çap: 48 cm, kasnak: 30 cm. ölçülerinde davul kullanmaktadır. İstanbul'da yaşamaktadır.

Resim -3-

Kaynak Kişi Yılmaz UZUN

3.4.4. Şevki Bozkurt

1966 yılında Kemaliye’de doğdu. Lise mezunu. Asıl mesleği lokantacılıktır.

İlkokul çağlarında türkü söylemeye öğretmenlerinin teşvikiyle başlamıştır. Eğin fasıl ekibinde oyun ve sesle icra geleneğini devam ettirmektedir.Evli ve 2 çocuk sahibidir.

Yurt içinde çeşitli festivallere katılmıştır. Kemaliye’de yaşamaktadır.

Resim -4-

Kaynak Kişi Şevki Bozkurt

3.4.5. Refik Aktan

1917 yılında Kemaliye'nin Apçaağa köyünde doğdu. Asıl mesleği kuyumculuktur. Hayatı boyunca Apçaağa köyünde yaşadı. 2 erkek 1 kız olmak üzere 3 çocuk sahibidir. Apçaağa ağzı türkü söyleme geleneğinin en iyi icracılarından sayılmaktadır. Bu geleneği Demirci Kavas'dan öğrenmiştir. 1980 yılı şubat ayında vefat etmiştir.

3.4.6. Ali Rıza Aktan

1959 yılında Kemaliye'de doğdu. Lise mezunudur.

Apçaağa Ağzı türkü söyleme geleneğinin yaşayan temsilcilerinden birisidir. Aynı zaman da si bemol klarinet icracısıdır. Asıl mesleği radyo tamirciliğidir. Apçaağa Ağzı türküleri babası Refik Aktan'dan öğrenmiştir. Kemaliye'de yaşamaktadır.

Resim -5-

Kaynak Kişi Ali Rıza Aktan

3.4.7. Fatma Okçu

1937 yılında Kemaliye'nin Apçağa köyünde doğdu. 1957 yılında evlendi. Ev hanımıdır.

Yaşayan en iyi Apçağa ağzı türkü söyleme geleneğinin temsilcisidir. Tef dışında herhangi bir enstrüman çalmamaktadır. Yurt içinde seyahat amaçlı bir çok şehirde bulunmuştur. Köydeki kadın eğlencelerinin aranılan mahalli sanatçılarından. Kemaliye'de yaşamaktadır.

Resim -6-

Kaynak Kişi Fatma OKÇU

3.4.8. Şevket Gültekin

19.01.1961 yılında Kemaliye’de doğdu. Lise mezunudur. Liseyi 1976 yılında Kars’ta okuması sırasında Kemaliye’den ayrılmıştır. Onun haricinde seyahatler dışında uzun süre başka bir yerde yaşamamıştır. Asıl mesleği zabıta memurluğudur.

Yurt içinde bir çok festivalde ses sanatçısı olarak katılmıştır. Bendir ve tef dışında herhangi bir enstrüman çalmamaktadır. Kemaliye’de yaşamaktadır.

Resim -7-

Kaynak Kişi Şevket Gültekin

3.5. Türküler, Analizleri, Tablolar ve Grafikler

3.5.1. Form Tablosu

FORM TABLOSU						
		Uzun Havalar		Kırık Havalar		
		Ayağı Usullü	Ayağı Usulsüz	Türkü	Oyun Havası	
					Sözlü	Sözsüz
1.	Al Elmadan Elmadan			X		
2.	Anama Deyin Ki			X		
3.	Atlarını Tepe Tepe Geldiler			X		
4.	Ay Doğar Gamerinden			X		
5.	Bahçeye İndim Ki			X		
6.	Bebek			X		
7.	Büyük Cevizin Dibi				X	
8.	Cezayir					X
9.	Çeçen Kızı					X
10.	Eğün Dedikleri			X		
11.	Eğün Halayı					X
12.	Eğünim Eğünim Yeşil Eğünim			X		
13.	Elinde Düdü Kaval				X	
14.	Elinde Süt Küleği			X		
15.	Engin Dereler				X	
16.	Erzurum'da Gül Ahmet				X	
17.	Eski Kına (Pingan)					X
18.	Eşik Üstünde Durdum			X		
19.	Evimiz Düzine			X		
20.	Garsın Galesi					X
21.	Geceği Olukludur				X	
22.	Gız Hazneden(Haznedar)				X	
23.	Hamamın Kapısı			X		
24.	Havasor					X
25.	Hayriye				X	
26.	Hırponi					X
27.	Horoz Havada Horoz			X		
28.	İnci Bağlar			X		
29.	Kaleden Kaleye				X	
30.	Kama Çekerim Kama			X		
31.	Karanfil Oylum Oylum			X		
32.	Kartal Yuvasında			X		
33.	Kasap					X
34.	Köroğlu					X
35.	Meşenin Tepelisi				X	
36.	Munzur Dağı Işıl Işıl Işıldar			X		
37.	Odasına Vardım			X		

38.	Of Na Na			X		
39.	Oğlan Gider İşine			X		
40.	Rum Diki					X
41.	Sabahın Seher Vaktinde			X		
42.	Sanduğun Geceleri			X		
43.	Sıklama					X
44.	Süpürgesi Yoncadan			X		
45.	şu Venk'in Ellerinde			X		
46.	Tamzara					X
47.	Tırnana					X
48.	Yıkın şunların Evini			X		
49.	Yine şafak Söktü			X		
50.	Canımın Canısın (Ela gözlü)		X			
51.	Dolanayım (Ela Gözlü)		X			
52.	Fırat Coştu (Ela Gözlü)		X			
53.	Gelen Yoktur (Maya)	X				
54.	Gider Oldum (Maya)	X				
Genel Toplam		2	3	27	9	13

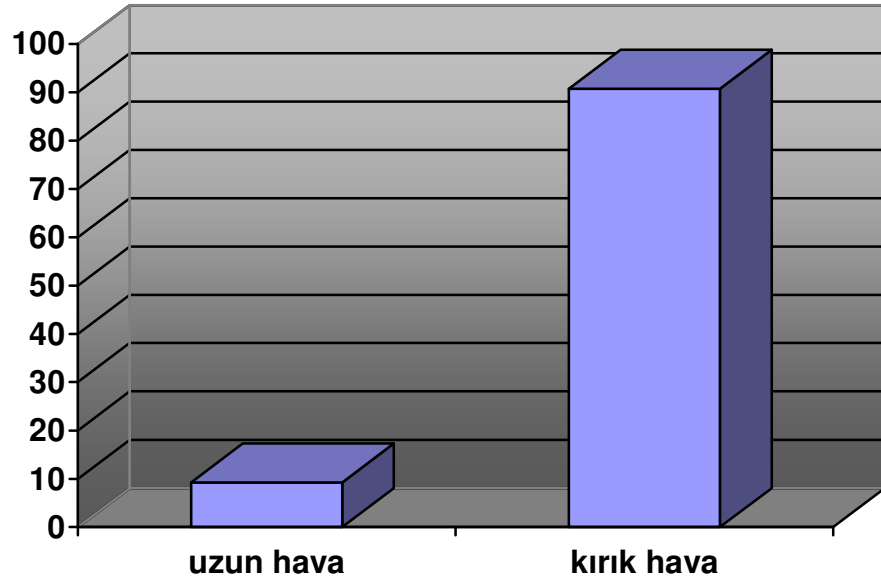
Tablo 1
Form Tablosu

Formların Değerlendirilmesi

Toplam 54 adet ezgi incelemeye alınmıştır.

Formu	Adedi	Yüzdesi
Uzun Hava	5	% 09,26
Kırık Hava	49	% 90,74
Genel Toplam	54	% 100

Tablo 2
Form Oranları

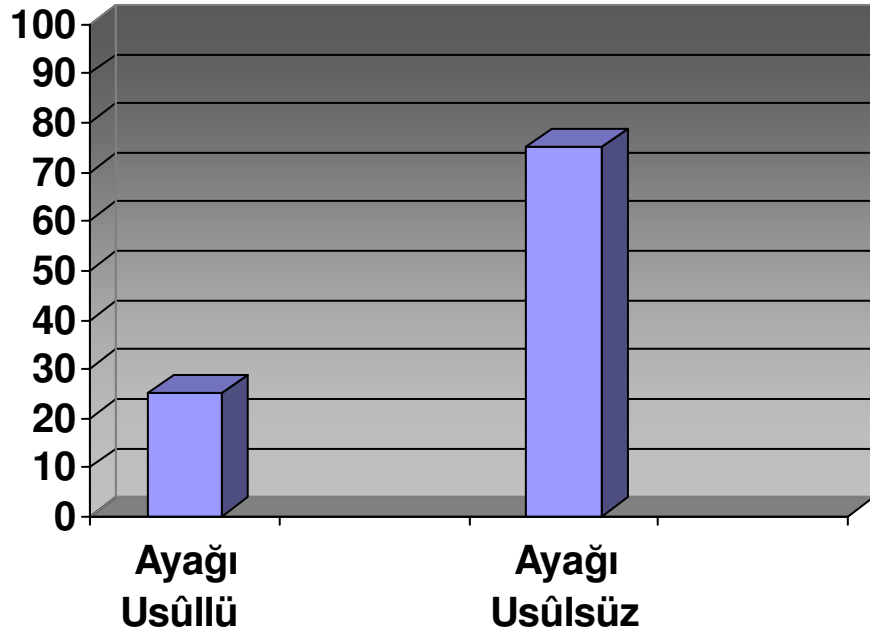
Grafik 1
Formlar

Uzun Havalar

Toplam 5 adet ezgi incelemeye alınmıştır.

Formu	Adedi	Yüzdesi
Ayağı Usullü Olan	2	%25
Ayağı Usulsüz Olan	3	%75
Genel Toplam	5	%100

Tablo 3
Uzun Hava Oranları

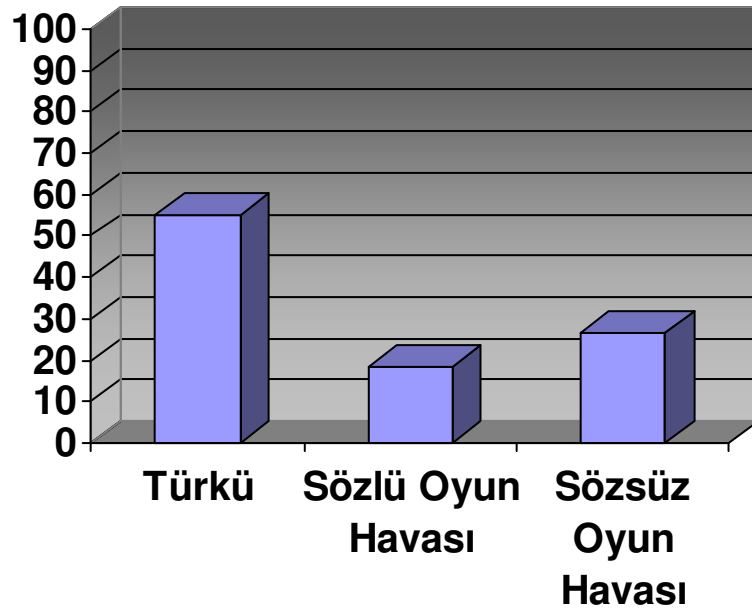
Grafik 2
Uzun Havalar

Kırık Havalar

Toplam 48 ezgi incelemeye alınmıştır.

Formu	Adedi	Yüzdesi
Türkü	27	%55,10
Sözlü Oyun Havası	9	%18,37
Sözsüz Oyun Havası	13	%26,53
Genel Toplam	49	%100

Tablo 4
Kırık Hava Oranları

Grafik 3
Kırık Havalar

3.5.2. Usûller

Kırık Havalar		2/4	4/4	5/8	9/8	10/8
1.	Al Elmadan Elmadan	X				
2.	Anama Deyin Ki				X	
3.	Atlarını Tepe Tepe Geldiler			X		
4.	Ay Doğar Gamerinden	X				
5.	Bahçeye İndim Ki		X			
6.	Bebek	X				
7.	Büyük Cevizin Dibi		X			
8.	Cezayir	X				
9.	Çeçen Kızı	X				
10.	Eğin Dedikleri					X
11.	Eğin Halayı				X	
12.	Eğnim Eğnim Yeşil Eğnim	X				
13.	Elinde Düdü Kaval		X			
14.	Elinde Süt Küleği		X			
15.	Engin Dereler	X				
16.	Erzurum'da Gül Ahmet	X				
17.	Eski Kına (Pingan)				X	
18.	Eşik Üstünde Durdum				X	
19.	Evimiz Düzine					X
20.	Garsın Galesi				X	
21.	Geceği Olukludur		X			
22.	Gız Hazneden(Haznedar)	X				
23.	Hamamın Kapısı				X	
24.	Havasor		X			
25.	Hayriye		X			
26.	Hırponi		X			
27.	Horoz Havada Horoz	X				
28.	İnci Bağlar				X	
29.	Kaleden Kaleye	X				
30.	Kama Çekerim Kama	X				
31.	Karanfil Oylum Oylum	X				
32.	Kartal Yuvasında		X			
33.	Kasap		X			
34.	Köroğlu			X		
35.	Meşenin Tepelisi		X			
36.	Munzur Dağı Işıl Işıl Işıldar	X				
37.	Odasına Vardım					X
38.	Of Na Na	X				
39.	Oğlan Gider İşine		X			
40.	Rum Diki				X	
41.	Sabahın Seher Vaktinde				X	
42.	Sanduğun Geceleri	X				

43.	Sıklama	X				
44.	Süpürgesi Yoncadan				X	
45.	Şu Venk'in ellerinde					X
46.	Tamzara				X	
47.	Tırnana				X	
48.	Yıkın Şunların Evini		X			
49.	Yine Şafak Söktü		X			
Genel Toplam		17	14	2	12	4

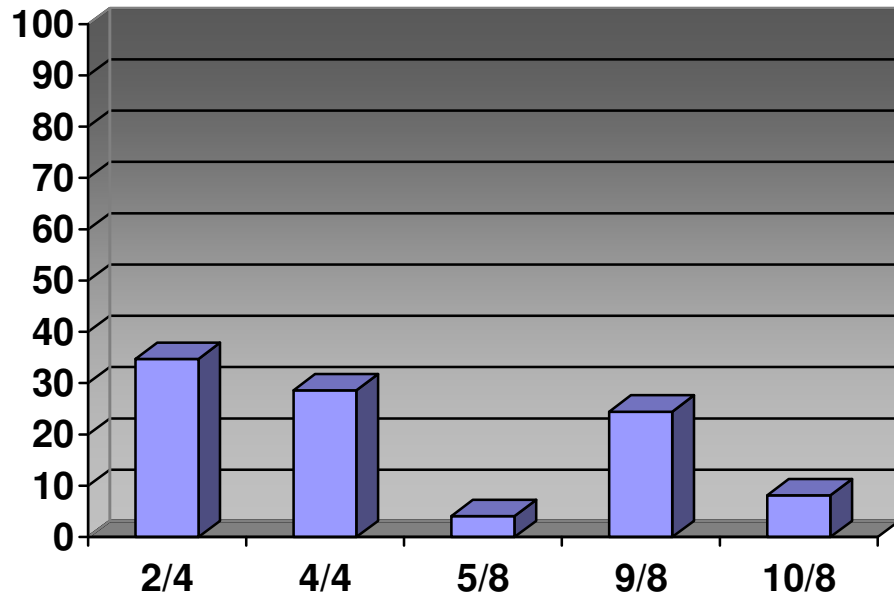
Tablo 5
Usul Tablosu

Usullerin Değerlendirilmesi

Toplam 47 adet türkü değerlendirilmiştir.

Usulü	Adedi	Yüzdesi
2/4	17	%34,69
4/4	14	%28,57
5/8	2	%04,1
9/8	12	%24,48
10/8	4	%08,16
Genel Toplam	49	%100

Tablo 6
Usûl Oranları

Grafik 4
Usûl Oranları

3.5.3. Ses Değiştirici

GENEL SES DEĞİŞTİRİCİ TABLOSU					
Uzun Havalar		si	Si2	Fa#	Mi bem
1.	Canımın Canısın (Ela Gözlü)	X	X	X	
2.	Dolanayım (Ela Gözlü)	X	X	X	
3.	Fırat Coştı (Ela Gözlü)	X	X	X	
3.	Gelen Yoktur (Maya)		X	X	
4.	Gider Oldum (Maya)		X	X	
Toplam		3	5	5	0
1.	Al Elmadan Elmadan		X	X	
2.	Anama Deyin Ki	X	X	X	
3.	Atlarını Tepe Tepe Geldiler		X		
4.	Ay Doğar Gamerinden		X		
5.	Bahçeye İndim Ki		X	X	X
6.	Bebek		X	X	
7.	Büyük Cevizin Dibi		X	X	
8.	Cezayir		X	X	
9.	Çeçen Kızı		X		
10.	Eğin Dedikleri		X		
11.	Eğin Halayı		X	X	
12.	Eğitim Eğinim Yeşil Eğinim		X	X	X
13.	Elinde Düdü Kaval		X	X	
14.	Elinde Süt Küleği		X		
15.	Engin Dereler		X	X	
16.	Erzurum'da Gül Ahmet		X	X	X
17.	Eski Kına (Pingan)		X	X	
18.	Eşik Üstünde Durdum		X	X	
19.	Evimiz Düzine		X		
20.	Garsın Galesi			X	
21.	Gecegü Olukludur		X	X	X
22.	Gız Hazneden(Haznedar)			X	X
23.	Hamamın Kapısı		X	X	
24.	Havasor				
25.	Hayriye				
26.	Hırponi			X	
27.	Horoz Havada Horoz		X		
28.	İnci Bağlar		X		
29.	Kaleden Kaleye		X	X	
30.	Kama Çekerim Kama			X	X
31.	Karanfil Oylum Oylum			X	X
32.	Kartal Yuvasında		X		
33.	Kasap			X	
34.	Köroğlu		X	X	

35.	Meşenin Tepelisi		X	X	
36.	Munzur Dağı Işıl Işıl Işıldar		X		
37.	Odasına Vardım		X		
38.	Of Na Na				
39.	Oğlan Gider İşine		X	X	
40.	Rum Diki				
41.	Sabahın Seher Vaktinde		X	X	
42.	Sandüğün Geceleri		X	X	
43.	Sıklama		X	X	
44.	Süpürgesi Yoncadan		X	X	
45.	Şu Venk'in ellerinde		X	X	
46.	Tamzara		X	X	
47.	Tırnana		X	X	
48.	Yıkın Şunların Evini		X		
49.	Yine Şafak Söktü		X	X	
Toplam		1	39	33	9
Genel Toplam		4	44	38	9

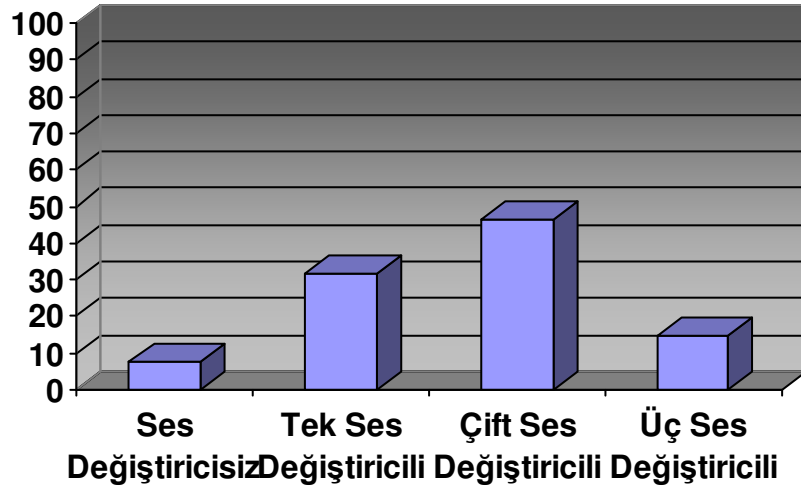
Tablo 7
Genel Ses Değiştirici Tablosu

Ses Değiştiricilerin Değerlendirilmesi

Toplam 54 adet ezgi değerlendirilmiştir.

Ses Değiştirici Sayısı	Adedi	Yüzdesi
Ses Değiştiricisiz Ezgi	4	%07,42
Tek Ses Değiştiricili Ezgi	17	%31,48
Çift Ses Değiştiricili Ezgi	25	%46,29
Üç Ses Değiştiricili Ezgi	8	%14,81
Genel Toplam	54	%100

Tablo 8
Ses Değiştirici Oranları

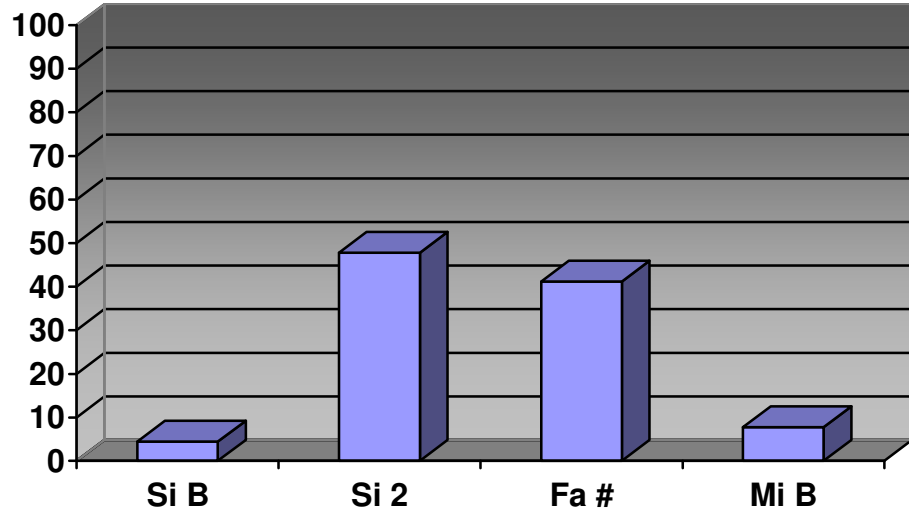
Grafik 5
Genel Ses Değiştirici Durumu

En Çok Kullanılan Ses Değiştiriciler

Toplam 54 adet ezgi incelemeye alınmıştır.

Ses Değiştiriciler	Adedi	Yüzdesi
Si B	4	%04,44
Si 2	43	%47,77
Fa#	37	%41,11
Mi B	7	%7,77
Genel Toplam	90	%100

Tablo 9
En Çok Kullanılan Ses Değiştirici Oranları

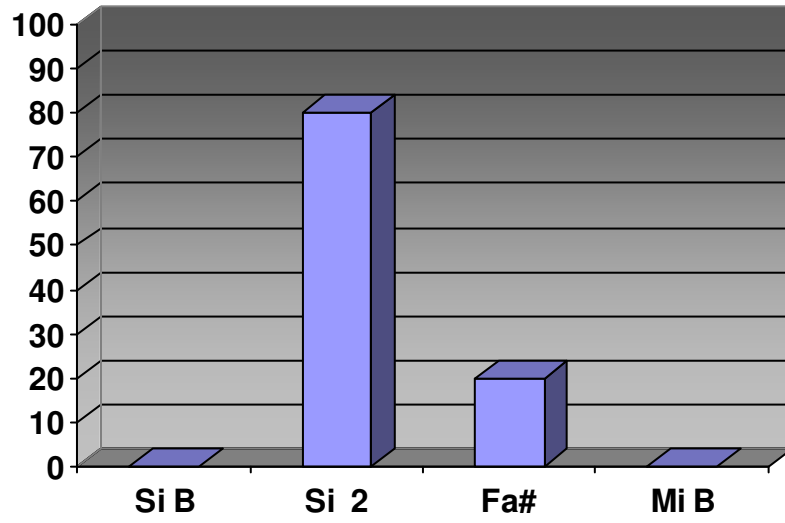
Grafik 6
En Çok Kullanılan Ses Değiştiriciler

Tek Ses Değiştiricili Ezgiler

Toplam 15 adet ezgi incelemeye alınmıştır.

Ses Değiştiriciler	Adedi	Yüzdesi
Si B	0	%0
Si 2	12	%80
Fa#	3	%20
Mi B	0	%0
Genel Toplam	15	%100

Tablo 10
Tek Ses Değiştiricili Ezgi Oranları

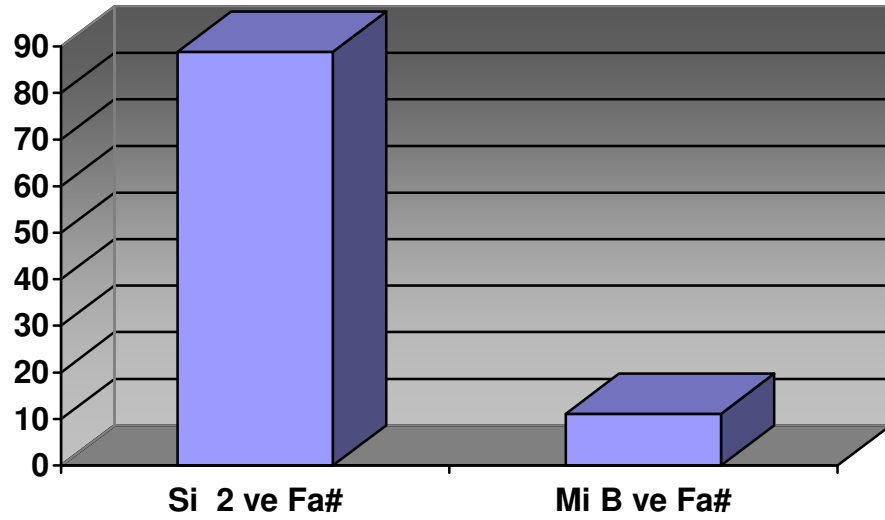
Grafik 7
Tek Ses Değiştiricili Ezgiler

Çift Ses Değiştiricili Ezgiler

Toplam 25 adet ezgi değerlendirilmeye alınmıştır.

Ses Değiştiriciler	Adedi	Yüzdesi
Si 2 ve Fa#	24	%88,88
Mi B ve Fa#	3	%11,11
Genel Toplam	27	%100

Tablo 11
İki Ses Değiştiricili Ezgi Oranları

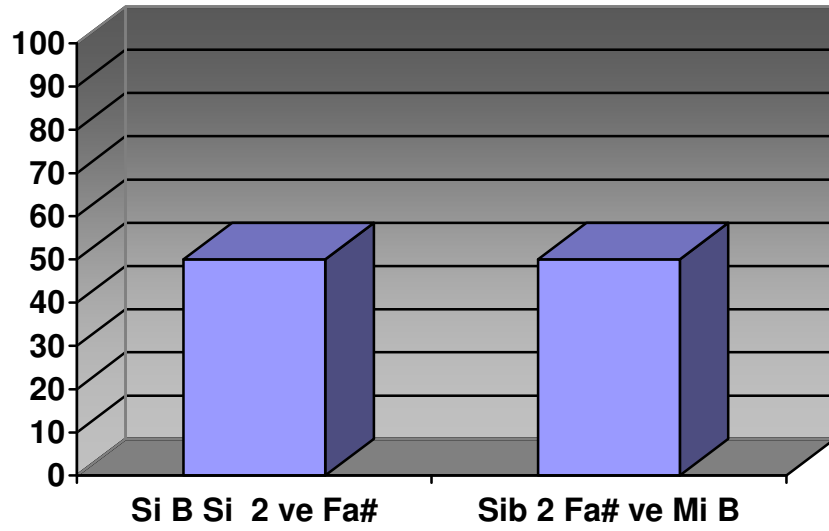
Grafik 8
İki Ses Değiştiricili Ezgiler

Üç Ses Değiştiricili Ezgiler

Toplam 8 adet ezgi değerlendirilmeye alınmıştır.

Ses Değiştiriciler	Adedi	Yüzdesi
Si B Si 2 ve Fa#	4	%50
Si 2 Fa# ve Mi B	4	%50
Genel Toplam	8	%100

Tablo 12
Üç Ses Değiştiricili Ezgi Oranları

Grafik 9
Üç Ses Değiştiricili Ezgiler

3.5.4. Metronom Tablosu

Metronom		40 59	60 79	80 99	100 119	120 139
1.	Al Elmadan Elmadan		X			
2.	Anama Deyin Ki		X			
3.	Atlarını Tepe Tepe Geldiler		X			
4.	Ay Doğar Gamerinden			X		
5.	Bahçeye İndim Ki			X		
6.	Bebek	X				
7.	Büyük Cevizin Dibi		X			
8.	Cezayir					X
9.	Çeçen Kızı		X			
10.	Eğin Dedikleri		X			
11.	Eğin Halayı		X			
12.	Eğitim Eğitimi Yeşil Eğitimi					X
13.	Elinde Düdü Kaval		X			
14.	Elinde Süt Küleği		X			
15.	Engin Dereler		X			
16.	Erzurum'da Gül Ahmet		X			
17.	Eski Kına (Pingan)		X			
18.	Eşik Üstünde Durdum		X			
19.	Evimiz Düzine		X			
20.	Garsın Galesi		X			
21.	Geceği Olukludur		X			
22.	Gız Hazneden(Haznedar)		X			
23.	Hamamın Kapısı		X			
24.	Havasor				X	
25.	Hayriye		X			
26.	Hırponi			X		
27.	Horoz Havada Horoz			X		
28.	İnci Bağlar		X			
29.	Kaleden Kaleye	X				
30.	Kama Çekerim Kama		X			
31.	Karanfil Oylum Oylum		X			
32.	Kartal Yuvasında		X			
33.	Kasap			X		
34.	Köroğlu			X		
35.	Meşenin Tepelisi			X		
36.	Munzur Dağı Işıl Işıl Işıldar		X			
37.	Odasına Vardım		X			
38.	Of Na Na		X			
39.	Oğlan Gider İşine		X			
40.	Rum Diki			X		
41.	Sabahın Seher Vaktinde		X			
42.	Sandüğün Geceleri			X		
43.	Sıklama			X		

44.	Süpürgesi Yoncadan			X		
45.	Şu Venk'in ellerinde			X		
46.	Tamzara			X		
47.	Tırnana					X
48.	Yıkın Şunların Evini			X		
49.	Yine Şafak Söktü		X			
Genel Toplam		2	29	14	1	3

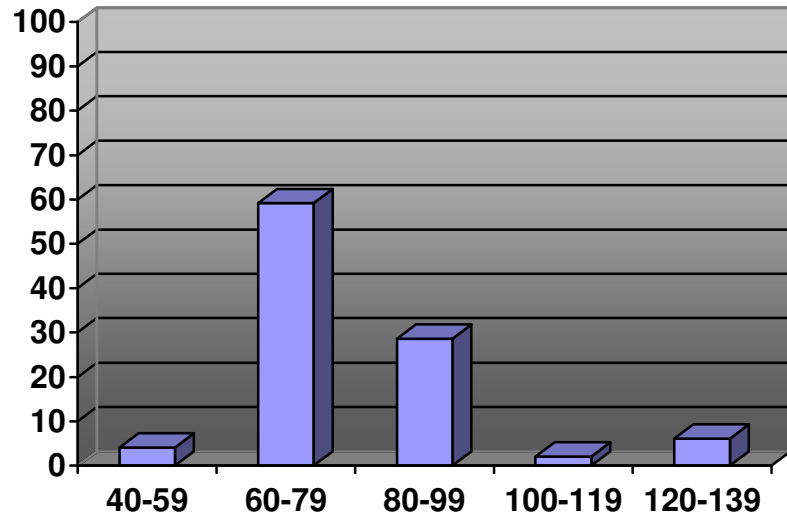
Tablo13
Metronom Değeri Tablosu

Metronom Değerleri Değerlendirilmesi

Toplam 49 adet ezgi incelemeye alınmıştır.

Metronom (.../...) arası	Adedi	Yüzdesi
40-59	2	%04,08
60-79	29	%59,18
80-99	14	%28,58
100-119	1	%02,04
120-139	3	%06,12
Genel Toplam	49	%100

Tablo14
Metronom Oranları

Grafik 10
Metronom Oranları

3.5.5. Karar Sesleri Tablosu

Uzun Havaalar		SOL	LA	Sİ	SİB2	DO	RE	Mİ
1.	Canımın Canısın (Ela Gözlü)		X					
2.	Dolanayım (Ela Gözlü)		X					
3.	Fırat Coştı (Ela Gözlü)		X					
4.	Gelen Yoktur (Maya)		X					
5.	Gider Oldum (Maya)		X					
Toplam			5	0	0	0	0	0
1.	Al Elmadan Elmadan						X	
2.	Anama Deyin Ki		X					
3.	Atlarını Tepe Tepe Geldiler		X					
4.	Ay Doğar Gamerinden		X					
5.	Bahçeye İndim Ki						X	
6.	Bebek		X					
7.	Büyük Cevizin Dibi		X					
8.	Cezayir		X					
9.	Çeçen Kızı		X					
10.	Eğin Dedikleri		X					
11.	Eğin Halayı		X					
12.	Eğnim Eğnim Yeşil Eğnim		X					
13.	Elinde Düdü Kaval		X					
14.	Elinde Süt Küleği		X					
15.	Engin Dereler		X					
16.	Erzurum'da Gül Ahmet	X						
17.	Eski Kına (Pingan)		X					
18.	Eşik Üstünde Durdum		X					
19.	Evimiz Düzine		X					
20.	Garsın Galesi			X				
21.	Gecegü Olukludur					X		
22.	Gız Hazneden(Haznedar)					X		
23.	Hamamın Kapısı		X					
24.	Havasor							X
25.	Hayriye						X	
26.	Hırponi					X		
27.	Horoz Havada Horoz		X					
28.	İnci Bağlar		X					
29.	Kaleden Kaleye		X					
30.	Kama Çekerim Kama					X		
31.	Karanfil Oylum Oylum			X				
32.	Kartal Yuvasında		X					
33.	Kasap	X						
34.	Köroğlu		X					
35.	Meşenin Tepelisi						X	
36.	Munzur Dağı Işıl Işıl Işıldar		X					

37.	Odasına Vardım		X					
38.	Of Na Na					X		
39.	Oğlan Gider İşine		X					
40.	Rum Diki			X				
41.	Sabahın Seher Vaktinde		X					
42.	Sandüğün Geceleri				X			
43.	Sıklama					X		
44.	Süpürgesi Yoncadan		X					
45.	Şu Venk'in ellerinde		X					
46.	Tamzara		X					
47.	Tırnana						X	
48.	Yıkın Şunların Evini		X					
49.	Yine Şafak Söktü		X					
Toplam		2	31	3	1	6	5	1
Genel Toplam		2	36	3	1	6	5	1

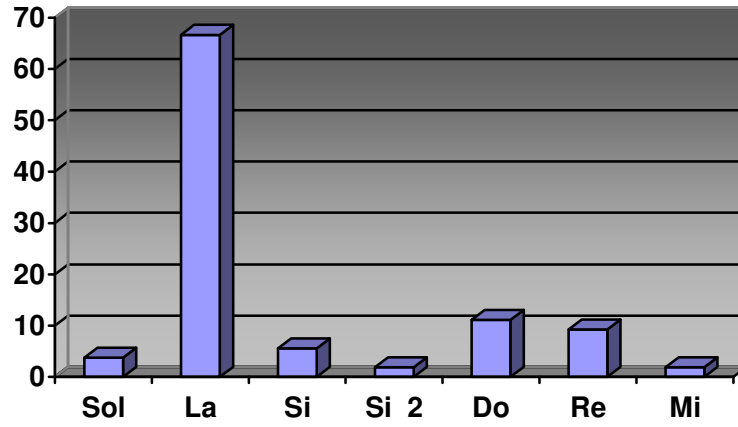
Tablo 15
Karar Sesleri Tablosu

Karar Sesleri Değerlendirmesi

Toplan 54 adet ezgi değerlendirilmiştir.

Karar Sesi	Adedi	Yüzdesi
Sol	2	%03,73
La	36	%66,66
Si	3	%05,55
Si 2	1	%01,85
Do	6	%11,11
Re	5	%09,25
Mi	1	%01,85
Genel Toplam	54	%100

Tablo 16
Karar Sesleri Oranları

Grafik 11
Karar Sesleri

3.5.6. Eserlerin Güçlü Sesleri Tablosu

Güçlü Sesler						
Uzun Havalar		2. ses	3. ses	4. ses	5. ses	Diğer
1.	Canımın Canısın (Ela Gözlü)				X	
2.	Dolanayım (Ela Gözlü)				X	
3.	Fırat Coştı (Ela Gözlü)			X		
4.	Gelen Yoktur (Maya)			X		
5.	Gider Oldum (Maya)			X		
Toplam		0	0	3	2	
1.	Al Elmadan Elmadan				X	
2.	Anama Deyin Ki				X	
3.	Atlarını Tepe Tepe Geldiler			X		
4.	Ay Doğan Gamerinden			X		
5.	Bahçeye İndim Ki				X	
6.	Bebek			X		
7.	Büyük Cevizin Dibi		X			
8.	Cezayir			X		
9.	Çeçen Kızı			X		
10.	Eğin Dedikleri			X		
11.	Eğin Halayı				X	
12.	Eğnim Eğnim Yeşil Eğnim			X		
13.	Elinde Düdü Kaval		X			
14.	Elinde Süt Küleği			X		
15.	Engin Dereler		X			
16.	Erzurum’da Gül Ahmet		X			
17.	Eski Kına (Pingan)		X			
18.	Eşik Üstünde Durdum				X	
19.	Evimiz Düzine		X			
20.	Garsın Galesi			X		
21.	Gecegü Olukludur				X	
22.	Gız Hazneden(Haznedar)		X			
23.	Hamamın Kapısı			X		
24.	Havasor				X	
25.	Hayriye				X	
26.	Hırponi		X			
27.	Horoz Havada Horoz			X		
28.	İnci Bağlar		X			
29.	Kaleden Kaleye			X		
30.	Kama Çekerim		X			
31.	Karanfil Oylum Oylum			X		
32.	Kartal Yuvasında		X			
33.	Kasap			X		
34.	Köroğlu					X

35.	Meşenin Tepelisi			X		
36.	Munzur Dağı Işıl Işıl Işıldar			X		
37.	Odasına Vardım				X	
38.	Of Na Na		X			
39.	Oğlan Gider İşine			X		
40.	Rum Diki		X			
41.	Sabahın Seher Vaktinde					X
42.	Sandüğün Geceleri			X		
43.	Sıklama		X			
44.	Süpürgesi Yoncadan				X	
45.	Şu Venk'in ellerinde				X	
46.	Tamzara			X		
47.	Tırnana			X		
48.	Yıkın Şunların Evini			X		
49.	Yine Şafak Söktü			X		
Toplam		0	14	23	11	2
Genel Toplam		0	14	25	13	2

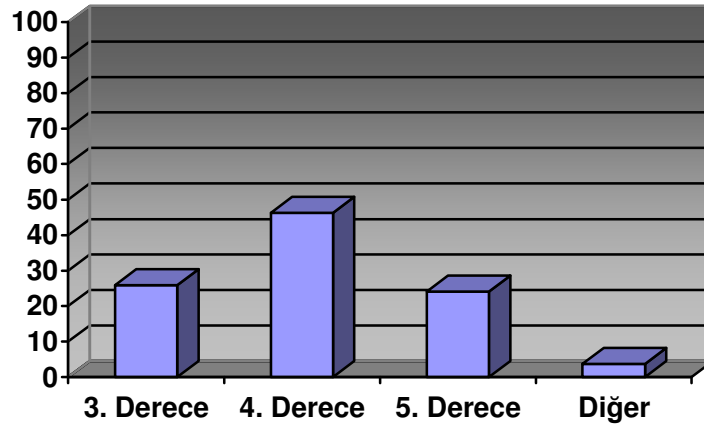
Tablo 17
Eserlerin Güçlü Sesleri Tablosu

Güçlü Seslerin Değerlendirilmesi

Toplam 54 adet ezgi değerlendirilmiştir.

Karar Ses	Adedi	Yüzdesi
3. Derecesi Güçlü Olan	14	% 25,92
4. Derecesi Güçlü Olan	25	% 46,29
5. Derecesi Güçlü Olan	13	% 24,07
Diğer	2	% 03,72
Genel Toplam	54	% 100

Tablo 18
Güçlü Ses Oranları

Grafik 12
Güçlü Sesler

3.5.7. .Ses Genişlikleri

Ses Genişlikleri									
Uzun Havalar		4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Canımın Canısın (Ela Gözlü)				X				
2.	Dolanayım (Ela Gözlü)				X				
3.	Fırat Coştu (Ela Gözlü)				X				
4.	Gelen Yoktur (Maya)			X					
5.	Gider Oldum (Maya)			X					
Toplam		0	0	2	3	0	0	0	0
1.	Al Elmadan Elmadan				X				
2.	Anama Deyin Ki				X				
3.	Atlarını Tepe Tepe Geldiler		X						
4.	Ay Doğar Gamberinden			X					
5.	Bahçeye İndim Ki			X					
6.	Bebek					X			
7.	Büyük Cevizin Dibi				X				
8.	Cezayir					X			
9.	Çeçen Kızı				X				
10.	Eğin Dedikleri				X				
11.	Eğin Halayı							X	
12.	Eğnim Eğnim Yeşil Eğnim						X		
13.	Elinde Düdü Kaval			X					
14.	Elinde Süt Küleği					X			
15.	Engin Dereler			X					
16.	Erzurum'da Gül Ahmet			X					
17.	Eski Kına (Pingan)					X			
18.	Evimiz Düzine	X							
19.	Eşik Üstünde Durdum				X				
20.	Garsın Galesi					X			
21.	Gecegü Olukludur	X							
22.	Gız Hazneden(Haznedar)			X					
23.	Hamamın Kapısı						X		
24.	Havasor			X					
25.	Hayriye				X				
26.	Hırponi			X					
27.	Horoz Havada Horoz					X			
28.	İnci Bağlar				X				
29.	Kaleden Kaleye					X			
30.	Kama Çekerim Kama						X		
31.	Karanfil Oylum Oylum			X					
32.	Kartal Yuvasında			X					
33.	Kasap					X			
34.	Köroğlu						X		

35.	Meşenin Tepelisi						X		
36.	Munzur Dağı Işıl Işıl Işıldar			X					
37.	Odasına Vardım					X			
38.	Of Na Na					X			
39.	Oğlan Gider İşine					X			
40.	Rum Diki		X						
41.	Sabahın Seher Vaktinde					X			
42.	Sandüğün Geceleri					X			
43.	Sıklama					X			
44.	Süpürgesi Yoncadan					X			
45.	Şu Venk'in ellerinde								X
46.	Tamzara					X			
47.	Tırnana			X					
48.	Yıkın Şunların Evini		X						
49.	Yine Şafak Söktü						X		
Toplam		2	3	12	8	16	6	1	1
Genel Toplam		2	3	14	11	16	6	1	1

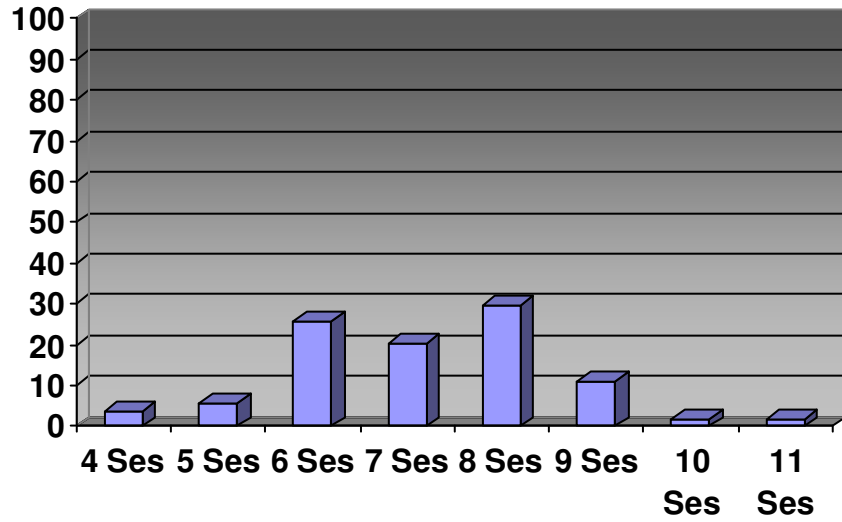
Tablo 19
Ses Genişlikleri Tablosu

Ses Genişliklerini Değerlendirilmesi

Toplam 54 adet ezgi incelemeye alınmıştır.

Ses Genişliği	Adedi	Yüzdesi
4 Ses	2	%03,73
5 Ses	3	%05,55
6 Ses	14	%25,92
7 Ses	11	%20,37
8 Ses	16	%29,62
9 Ses	6	%11,11
10 Ses	1	%01,85
11 Ses	1	%01,85
Genel Toplam	54	%100

Tablo 20
Ses Genişliği Oranları

Grafik 13
Ses Genişlikleri

IV. DERLENEN TÜRKÜLERİN NOTALARI

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Al Elmadan Elmadan
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl Ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (5. derece)
8. **Ses Genişliği:** 7 Ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 70 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, Fa diyez 2.

12. **Türkünün Seyri:** Dört satırdan oluşan her kıta için aynı ezgi tekrar edilmek suretiyle türkü meydana gelmiştir. La kararlı ve güçlü sesi 5. derece olan türkü, güçlü sesinden başlayarak 7. dereceyi gösterdikten sonra müzik cümleleri yaparak karar sesine inici bir seyirle gelmektedir.

AL ELMADAN ELMADAN

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 70

hay di de hay di al el ma dan

el ma dan al el ma dan el ma dan

hay di de hay di bir dal kes tim el ma dan

AL ELMADAN ELMADAN

29 ² bir dal__ kes tim__ el__ ma__ dan hay di de hay di

22 ² be ni__ ya re__ ga__ vuş__ tur be ni__ ya re__

25 ² ga__ vuş__ tur hay di de hay di hü da__ ca nım__

28 ² al__ ma__ dan hü da__ ca nım__ al__ ma__ dan

(Haydi de haydi) Al elmadan elmadan
 (Haydi de haydi) Bir dal kestim elmadan
 (Haydi de haydi) Beni yare kavuştur
 (Haydi de haydi) Hüda canım almadan

(Haydi de haydi) Bayırda dut bizimdir
 (haydi de haydi) Dalı üzüm üzümdür
 (Haydi de haydi) Gören maşallah desin
 (Haydi de haydi) Oynayanlar bizimdir

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Anama Deyin ki
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava (Kına Türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Kına geceleri
5. **Türkünün Usûlü:** 9/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (5. derece)
8. **Ses Genişliği:** 7 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 75 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2

12. **Türkünün Seyri:** Türkü temel olarak iki ayrı ezgiden oluşmaktadır. Birinci ezgi dört satırlı olan her kıtanın birinci satırına denk gelmektedir. Karar sesinden başlayarak güçlü sese vurgu yapmak suretiyle ikinci derecede güçlü olan 3. derece sesine keskin geçişlerle, 7 derece sesi belirginleştirilmektedir. İlk ezgi, inici bir seyirle müzik cümleleri yaparak karar sesine gelmektedir.

İkinci ezgi ise yine ilk ezgide olduğu gibi, 1. derece güçlü ve 2. derece güçlü sesleri belirterek daha çok 3. derecedeki 2. derece güçlü sese vurgu yapmak suretiyle karar sesine gelmekte ve bitişte pest genişleme alanını göstererek sonlanmaktadır.

ANAMA DEYİN Kİ

Yöresi :Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Fatma Okçu

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan :Sertan Demir

Derleme Tarihi : 14.09.2006

Süresi: 75

a na ma de yin ki ge le ya nı

ma ca nım na nay da na nay SAZ...

ANAMA DEYİN Kİ

29 sa ya da al tu ni mi ve re e li

22 me SAZ...

25 iş te ben ge di yim ya rın e li

28 ne ca nım na nay da na nay SAZ...

31 dol dur da pı nar dol dur ben gi der ol

34 dum SAZ...

37 dol dur pı nar dol dur ben gi der ol

40 dum ca nım na nay da na nay SAZ...

43 an ne mi ba ba mi terk e der o

-1-

Anama deyin ki gele yanıma
 Saya Altunimi vere elime
 İşte ben gedyim yarın eline
 Bağ: Doldur Pınar doldur da ben gider oldum
 Annemi babamı terk eder oldum

-2-

Babamın atına beştür demişler
 Bin de yaylalrı goştur demişler
 Gızların emeğin heçtür demişler
 Bağ: Eyvah da eyvah seni gelün ettüler
 Şükür de gız adını gelün ettüler

-3-

Gızardı kayalar al geydi bağlar
 Yeşil yaprak ile bezendi bağlar
 Anadan ayrılan ah eder ağlar
 Bağ: Oy gideyim ayrılığın demleri
 Arar da bulamazsın sen bu günleri

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Atlarını Tepe Tepe Geldiler
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava (kına türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Kına Geceleri
5. **Türkünün Usûlü:** 5/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 5 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 65 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak bir melodiden oluşan türkünün, dört satırdan oluşan kıtası her satırı aynı ezgi ile iki kez tekrar edilmektedir.

Karar sesinden başlayan ezgi güçlü sese keskin bir geçişle kendini baskın hale getirmekte ve la-re (1. ve 4. derece) arasında inici-çıkıcı bir seyir takip ederek karara gelmektedir.

ATLARINI TEPE TEPE GELDİLER

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasil Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 65

at la ri ni te pe te pe gel di ler

gel di ler gel di ler de o da mı za

gon di ler gon di ler a na sin c

ATLARINI TEPE TEPE GELDİLER

2

16
vin den gi zi al di ler al di ler

19
ney lim dil ber ney lim ya zı mız böy le

22
mız böy le a yak diz üs tü ne sa zı

25
mız böy le mız böy le

Atlarını tepe tepe geldiler
Geldiler de odamıza gondiler
Anasın evinden gızı aldiler
Bağ: Neylim dilber neylim yazımız böyle
Ayak diz üstüne sazımız böyle

Tepenin başında yedik kirazı
Döküldü saçıldı kaldı birazı
Mendil mendil yolladığın çerezi
Yiyip yiyip inkar eden sen misin?
Bağ:

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Ay Doğar Gamerinden
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl Ortamları
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 80 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak bir melodiden oluşan türkünün, dört satırdan oluşan kıtalarının her satırı bu melodi ile icra edilmektedir. Karar sesinden başlayarak 4. derecede ki güçlü sese vurgu yapan ilk cümle, 5 derece sesini de gösterdikten sonra yumuşak geçişlerle diğer cümlelere bağlanmakta ve inici bir seyir göstererek karar sesine gelerek sonlanmaktadır.

AY DOĞAR GAMERİNDEN

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 80

ay do ğar

ga me rin den ö lem yar e ğ len e ğ len

get me yar ben de ge lem şu da ğın

ke na rın dan ö lem yar e ğ len e ğ len

get me yar ben de ge lem o yar göç

AY DOĞAR GAMERİNDEN

20 müş gi di yor ö lem yar e ğ len e ğ len

23 get me yar ben de ge lem ya pış tım

26 ke me rin den ö lem yar e ğ len e ğ len

29 get me yar ben de ge lem

Ay doğar gamerinden (Ölem yar eğlen eğlen getme yar ben de gelem)
 Şu dağın eteğinden (Ölem yar eğlen eğlen getme yar ben de gelem)
 O yar göçmüş gidiyor (Ölem yar eğlen eğlen getme yar ben de gelem)
 Yapıştım eteğinden (Ölem yar eğlen eğlen getme yar ben de gelem)

Ay doğar bedir Allah
 Bu sevda nedir Allah
 Ya benim muradım ver
 Ya beni öldür Allah

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Bahçeye İndim ki
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Nikriz Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl Ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** Do
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (3. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 80 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez

12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak bir tane melodiden oluşan oluşan türkünün 4 satırdan oluşan kıtalarının her satırı için aynı melodi tekrarlanır.

İnici bir seyirle karar sesine gelen melodide, mi ve mi bemol sesleri zıt sesler olmasına rağmen uyumlu hale getirilerek kullanılması ile dikkat çekmektedir. Bu iki ses arasında uyum, glisendoların rahat bir biçimde kullanılmasıyla sağlanmıştır.

BAHÇEYE İNDİM Kİ

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi : 14.09.2006

Süresi: 80

bah çe ye in dim de

gülle ri de rem SAZ... gülba ha ne si ne ya rim gö rem

ya ri mi gö ren de ca nım ve rem SAZ... o lur mi ol ur mi

böyl e lur mi acep o gün ler de di ğü no lur mi

kaptan gi lin a şe roz b nım o lur mi SAZ... yol ne re den is te sem

ba na ve rür mi

Bahçeye indim de gülleri derem
Gül değil meramım yarimi görem
Yarimi görende canımı verem
Bağ: Olur mi olur mi böyle olur mi?
Acep o günlerde düğün olur mi?
Kaptangilin Aşeroz benim olur mi
Yol nereden istesem bana verir mi?

Bahçeye indim de taş bulamadım
Bir yüzük yaptırdım kaş bulamadım
Kendime münasip eş bulamadım
Bağ:

Bahçeye İndim de bakraç kolumda
Yarimi kim görmüş urum elinde
Sırma saç dökülmüş ince beline
Bağ:

Malatya yolları inceden ince
Gurbetten gelirsın halların nice
Koç gurban kestürem geldüğün gece
Bağ: Di yörü yar yörü boynan dolanam
Sen uyu ben uykulardan uyanam
Parlak gözlerini sevdiğim ağam
Senin hasretine nasıl dayanam

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:**Bebek
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava (ninni)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl Ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 55 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** si bemol 2, fa diyez 2

12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak üç farklı melodiden oluşan türkünün 4 satırdan oluşan kıtalarının, ilk satırı için birinci ezgi kullanılmaktadır. Bu ezgi güçlü sesinden başlayarak 7. derece sese vurgu yapmakta ve 7.-6. derece sesleri arasında ufuk geçişler yaparak tamamlanmaktadır.

İkinci ezgi 7. dereceden başlayarak 8. derece sesine gelmekte ve kademeli olarak aynı ritmik motiflerle ve inici bir seyirle karar sesinde sonlanmaktadır.

Üçüncü ezgi, güçlü sesi belirginleştirmektedir.

İkinci ezgi, ezgi geliştirme yöntemleri kullanılarak ilk cümle değiştirilmek suretiyle tekrar edilmektedir.

BEBEK

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 55

4

7

10

13

16

19

be be ğin be şi ği çam dan

yav rum bu da be bek oy

oy oy oy

oy SAZ yu var lan dı

düş tü de dam dan nen ni nen ni

BEBEK

22 ne ni ne ni oy SAZ

25 bey ba ba sı ge lir şam dan nen ni

28 ne ni nen ni nen ni

31 oy SAZ

-1-

Bebeğin beşiği çamdan (yavrum bu da bebek oy oy oy...)
Yuvarlandı düştü de damdan (nenni neni...)
Beybabası gelir Şamdan (Nenni neni...)

-2-

Bebek beni del'eyledi
yaktı yaktı kül eyledi
Her kapıya kul eyledi

-3-

Deveyi deveye çattım
Yuları boynuma attım
Bebeği dallara attım

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Büyük Cevizin Dibi
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava (Oyun türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı ve düğün törenlerinde
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Do (3. ses)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 7 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 75 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2

12. **Türkünün Seyri:** Türkü temel olarak bir melodiden oluşmaktadır. Farklı iki cümleden oluşan melodi, 4 satırdan oluşan kıtanın her satırına ayrı ayrı uygulanarak icra edilmektedir. Karar sesinden başlayan ve güçlü sese vurgu yapan ilk cümle 1-3. dereceler arasında ufak geçişler yapılarak tamamlanmaktadır. Benzer ezgilerden oluşan ikinci cümlede ise inici bir seyirle karar sesine gelinmektedir.

BÜYÜK CEVİZİN DİBİ

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasil Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi : 14.09.2006

Süresi: 75

4

7

10

13

16

bü yük ce vi zin di bi

na nay gü lüm na nay yar ne ge zer sin ol gi bi na nay gü lüm na nay yar

so yun da gel ya ni ma na nay gü lüm na nay yar he lal ca ma lım gi bi

na nay gü lüm na nay yar

Büyük cevizin dibi (Naynay gülüm nanay yar)
Ne gezersin el gibi (Nanay gülüm nanay yar)
Soyunda gel yanıma (Nanay gülüm nanay yar)
Helalca malım gibi (Nanay gülüm nanay yar)

Büyük ceviz yarıldı
Ninem bana darıldı
Darılma hanım nine
El oğludur sarıldı

Ceviz meyvastın güzel
Güz gelir döker gazel
Beni sevmez demişler
Seni severim ezel

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Canımın Canısın
2. **Türkünün Formu:** Uzun hava (Ela Gözlü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Her türlü sosyal-müzikal toplantılarda
5. **Türkünün Usûlü:**
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (5. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 7 ses
9. **Türkünün Metronomu:**
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** Karar sesi gösterildikten sonra 3. derece sesi geçiş sesi olarak kullanılıp güçlü ses (5. derece) gösterilmektedir. 4. ve 7. derece seslere vurgu yapılarak tamamlanan 4 satırlık kıtanın birinci satırı, 4. dereceyle başlanan, ilk satırın ikinci kısmına yumuşak bir geçişle bırakılmaktadır. 2. derece güçlü olan 4. derece sesi burada 2., 3. ve 5. derece seslere vurgu yaparak tamamlanmaktadır.

Kıtanın ikinci satırı ise 4. derece ses ile başlamakta güçlü sesi bol bol kullandıktan sonra müzik cümleleri yaparak karar sesine gelmektedir.

İlk iki satır ile ikinci iki satır arasında icra edilen küçük bir geçiş kısmından sonra ilk iki satırda meydana getirilen seyirle türkü tamamlanmaktadır.

CANIMIN CANISIN

(Ela Gözlü)

Yöresi : Erzincan- Kemaliye-Apçağa

Kaynak Kişi : Fatma Okçu

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

ah yav rum ca nım mın ca nı sin oy

2
te ni min te ni ca

8
nim ey SAZ...

9
ah yav rum sev da müş gü lü müş gt

10
na man be ni SAZ...

11

12
ah yav rum öl dü gü mü bil sem oy

13
vaz geç mem sen den

14
ca nim ey SAZ...

15
ya ver mu ra di mi ya

16
al ca ni mu SAZ...

-1-

Ah Yavrum Canımın canısın (oy) tenimin teni (canım ey)
Ah Yavrum Sevda müşkülümüş gınaman beni
Öldüğümü bilsem (oy) vazgeçmem senden (canım ey)
Ya ver muradımı ya al canımı

-2-

Ah yavrum Eğin'in önüne gış da ne yaman geldi
Kırgöze gar yağdı suları coştı
Ah yavrum Kömür de gözlerini sevdiğim ağam
Sizlerinen görüşmek mahşere galdi

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Cezayir
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava (Oyun Türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, Kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 120 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2
12. **Türkünün Seyri:** 3. derece sesinden başlayan ezgi, güçlü sesine sert bir geçişle ulaşmakta. Güçlü sesi gösterdikten sonra, 5. derece sese ve ardından 3. derece sese duraklar yaparak karar sesine gelmektedir.

CEZAYİR

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 120

4

7

10

13

16

§

CEZAYIR

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Çeçen Kızı
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava (Oyun Türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün-kına vb. eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 7 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 75 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2
12. **Türkünün Seyri:** Karar sesinden başlayan ezgi, hemen güçlü sesle devam etmekte. Burada kalıcı geçişler yaptıktan sonra, 5. derece sesine duraklar yaparak 3. derece sesini vurgulamaktadır.
11. ölçüden itibaren metronomu hızlanan ezgi, müzik cümleleri yaparak karar sesine gelmektedir.

ÇEÇEN KIZI

Yöresi : Erzincan-Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 75

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Dolanayım Gözlerinin İçine
2. **Türkünün Formu:** Uzun hava (Ela Gözlü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Her türlü sosyal-müzikal toplantılarda
5. **Türkünün Usûlü:**
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (5. Derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 9 ses
9. **Türkünün Metronomu:**
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** Karar sesi gösterildikten sonra 3. derece sesi geçiş sesi olarak kullanılıp güçlü ses (5. derece) gösterilmektedir. 4. ve 7. derece seslere vurgu yapılarak tamamlanan 4 satırlık kıtanın birinci satırı, 4. dereceyle başlanan, ilk satırın ikinci kısmına yumuşak bir geçişle bırakılmaktadır. 2. derece güçlü olan 4. derece sesi burada 2., 3. ve 5. derece seslere vurgu yaparak tamamlanmaktadır.

Kıtanın ikinci satırı ise 4. derece ses ile başlamakta güçlü sesi bol bol kullandıktan sonra müzik cümleleri yaparak karar sesine gelmektedir.

İlk iki satır ile ikinci iki satır arasında icra edilen küçük bir geçiş kısmından sonra ilk iki satırda meydana getirilen seyirle türkü tamamlanmaktadır.

DOLANAYIM GÖZLERİNİN İÇİNE (Ela Gözlü)

Yöresi : Erzincan- Kemaliye-Apçağa

Kaynak Kişi : Ali Rıza Aktan

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi:14.09.2006

do la na yım göz le ri nin

2
i ç i ne

8
fe lek SAZ...

9
ah canı may rı düş tük o gi

10
di yor gü cü me

11
SAZ...

12
kõ mür de göz le ri

13
ni sev di ğim

14
yi ğit SAZ...

15
sı ğ ma dın mı bi e

16
ĝi nin i ç i ne

Dolanaydım gözlerinin içine
Ayrı Düştük o gidiyor gücüme
Kömür de gözlerini sevdiğim yiğit
Sığmadın mı Bir Eğin'in içine

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Egin Dedikleri
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 10/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 7 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 75 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** temel olarak iki müzik cümlesinden oluşan ezginin, dört satırlık kıtasının 1. ve 3. satırlarında ilk müzik cümlesi, 2. ve 4. satırlarında ikinci müzik cümlesi icra edilmektedir.

İlk ezgi 3. derece sesinden başlayarak güçlü sesi gösterdikten sonra, inici bir seyirle karar sesine gelmektedir. İkinci ezgi ise ilkinden farklı olarak güçlü sesi daha az kullanarak karar sesine gelmektedir.

EGİN DEDİKLERİ

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Refik Aktan

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

4 1. 2. e gın de__dik

7 le__ri de ö lem__ kü çük bir__şe hir__ ö lem ö lem__

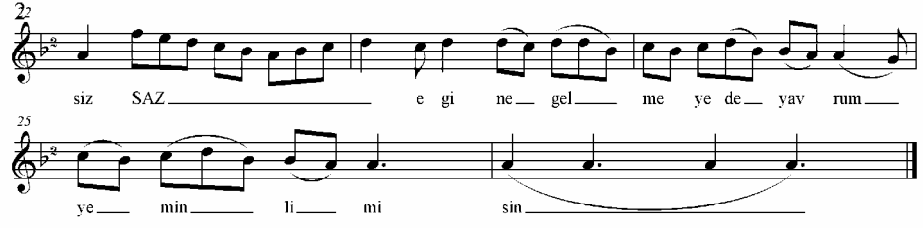
10 a na ben ca__ hi__ lem__ ne__ dem__ çe__ke__ mem ga

13 1. 2. hir SAZ__ hir SAZ__ ye dü güm__iç

16 tū__ güm de ö lem__ a ğuy la__ze hir__ ö lem ö lem__

19 __ en gel a__ ğam__ en__ gel__ pa__ şam__ e__gın__ li__ mi

EGİN DEDİKLERİ

EğİN dedikleri küçük bir şehir
 Ana ben cahilem nedem çekemem gahır
 YediğİM içtiğİM de gurban ağıyla zehir
 Bağ:Engel ağam engel paşam Eğİnli misin?
 EğİN'e gelmeye de yavrum yeminli misin?

Fırat kenarında kayık değİlem
 Senden ayrılalı ayık değİlem
 Bir çift selamına layık değİlem
 Bağ:

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Eğin Halayı
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava (Oyun türküsü)
3. **Türkünün KTM’nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, Kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 9/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 10 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 65 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** 3 bölümlü olan bu ezginin birinci bölümünü oluşturan “tek ayak” kısmı, müzik cümlelerini daha çok karar sesi civarında yapmaktadır.

İlk bölümün içerisinde “çöktürme” olarak adlandırılan kısımda ise, 2. derece güçlü sese (Mi) vurgu yapılmaktadır. 2. derece güçlü ses ve oktav karar sesinin (8. derece) yumuşak geçişlerle kullanıldığı bu bölümden sonra “kaldırma” olarak adlandırılan kısmına geçilir. Güçlü sesin bol bol kullanıldığı bu bölümde ise bir oktavlık bir alanda müzik cümleleri yapılarak karar sesine gelinmektedir.

2. bölüm ise “iki ayak” olarak adlandırılan bölümdür. 9 ölçülük bir ezgi olan bu bölüm ise karar sesinden sonra 7. derece sese ulaşmakta ve bu bir oktavlık alanda inici ve çıkıcı seyirde müzik cümleleri yapıldıktan sonra karar sesine ulaşılmaktadır.

3. ve son bölüm ise “üç ayak” olarak adlandırılan bölümdür. Burada 2. derece güçlü sese bol bol vurgu yapılırken, 3. derece ses ise sıklıkla kullanılmaktadır. Bu bölümde yine geniş bir alan içerisinde çıkıcı-inici olacak şekilde bir seyir takip ettikten sonra, müzik cümleleri yaparak karar sesine gelmektedir.

EĞİN HALAYI

Yöresi : Erzincan-Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 65

Tek Ayak

EĞİN HALAYI

25 Kaldırma

17

19

21 İki Ayak

23

25

27 Üç Ayak

29 2-

31

EĞİN HALAYI

3

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Eğinim Eğinim
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Karcığar Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. Derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 9 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 130 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, mi bemol, fa diyez 2

12. **Türkünün Seyri:** İki kısım olarak değerlendirilebilecek ezginin ilk bölümü iki bölümden oluşmaktadır.

4. satırlı kıtanın ilk satırı 1. kısmın 1. bölümündeki ezgi ile okunmaktadır. 2. satır ise ikinci bölümdeki ezgi ile okunmaktadır. 3 satır 2. kısım olara adlandırdığımız müzikle ve 4. satır ise 1. kısmın 2. bölümündeki müzikle okunmaktadır.

1. kısmın ilk müziği güçlü sestten başlamaktadır. 3 seslik bir alanda yapılan müzik cümlelerinden sonra 2. bölüme geçilmekte ve bu kısımda ezgiyi karar sesine götürmektedir.

2. kısım bir oktavlık bir alanda tamamlanmaktadır. İnici bir seyirle kademeli olarak karar sesine gelmekte ve ezgi tamamlanmaktadır.

EĞİNİM EĞİNİM

Yöresi: Erzincan- KEmaliye

Kaynak Kişi: Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen: Sertan Demir

Notaya Alan: Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 130

4

7

10

13

16

e ği nim e ği nim

EĞİNİM EĞİNİM

29 ye şil e ği nim SAZ... yad el ler de

22 ol sam da yi ne se ni nim SAZ

25 ben den o na se lam söy le ey se her ye

28 li SAZ Gö zü yaş lı a na ma

31 ha tır lat be ni gel a gam

34 gel pa şam gel bi ze gi dek SAZ...

37 a çıl mış gül le ri der bi ze gi

40 dek a nom a nom a nom a nom

43 e ğin li mi sin SAZ e ği ne gel

46 me ye ye min li mi

Eğitim Eğitim yeşil Eğitim
Yad ellerde olsam da yine seninim
Bağ: Benden O'na selam söyle ey seher yeli
Gözü yaşlı anama hatırlat beni
Gel ağam gel paşam gel bize gidek
Açılmış gülleri der bize gidek
Anom anom anom anom Eğitimli misin?
Eğitim'e gelmeye yeminli misin?

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Elinde Düdü Kaval
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Do (3. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 70 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2
12. **Türkünün Seyri:** 4 satırlı olan kıtanın her satırı aynı müzikle ifade edilmektedir.

Güçlü sesle başlayan bu ezgi karar sesinin civarında dolaşmakta ve pest sol ve fa diyez seslerini göstererek tamamlanmaktadır.

ELİNDE DÜDÜ KAVAL

Yöresi : Erzincan-Kemaliye

Kaynak Kişi :Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 70

c_____lin de dü dü ka val ö_____nün de sü rü _____davar

ço_____ban da _____var su _____sa mış çek _____bi _____zim çay da _____su var

Elinde düdü kaval
Önünde sürü davar
Çoban davar susamış
Çek bizim çayda suvar

Elinde gümüş orak
Ağam tarlan ne ırak
Irak yoldan gelmişim
Yatağı çifte bırak

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Elinde Süt Küleği
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. Derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 75 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** iki farklı ezgiden oluşan türkünün, 4 satırlı olan kıtasının ilk iki satırı ilk müzikle, ikinci iki satırı ise 2. müzikle okunmaktadır.

Karar sesi civarında müzik cümleleri yapan ilk ezgi 4 seslik bir alanda oluşmaktadır.

Güçlü sese vurgu yapan ikinci müzik ise inici bir seyirle, yaklaşık bir oktavlık ses alanı içerisinde, inici bir seyirle müzik cümleleri yaparak karar sesine gelmektedir.

ELİNDE SÜT KÜLEĞİ

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fastı Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 75

c lin de süt küle gi öy ledir yar öy le dir

süt ten be yaz bi le gi söy le bü lü lüm söy le SAZ acepogün o lur mu

yar e lin den yar genç kız la rın di le gi vurel le rin vur SAZ

vur el le rin vur

Elinde süt küleği (yledir yar öyledir)
Sütten beyaz bileği (Söyle bülbülüm söyle)
Acep o gün olur mu(Yar elinden yar)
Genç kızların dileği (Vur ellerin vur)

Eğin'in üstü bayır
Mevlam Eğin'i gayır
Eğin'den gız almazsam
Yanarım cayır cayır

Eğin'in üstü kaya
Gızları benzer aya
Eğin'den gız alanın
Emeği gitmez zaya

Odada mavi minder
Minderin devrin dnder
Bu yatış yatış değil
Yar yüzün bana dnder

Haydin bağa gidelim
zm sağla gidelim
Sen yağmur ol ben bulut
Yağa yağa gidelim

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Engin Dereler
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava (Oyun Türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Do (3. Derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 75 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2
12. **Türkünün Seyri:** 4 satırlı olan kıtanın her satırı aynı müzikle ifade edilmektedir.

Güçlü sesle başlayan bu ezgi karar sesinin civarında dolaşmakta ve re sesini göstererek tamamlanmaktadır.

ENGİN DERELER

Yöresi : Erzincan-Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 75

en gın de re le ri

göl ge ba sar mı gü zel

se ven le ri bey ler a sar mı

ku ru muş dal la ri bal ta

ke ser mi gel me e cel gel me

üç gün a ra ver üç gün

ENGİN DERELER

Engin dereleri gölge basar mı
Güzel sevenleri beyler asar mı
Kurumuş dalları balta keser mi
Bağlantı: Gelme ecel gelme üç gün ara ver
Üç günden ne çıkar beş gün ara ver

Karşuki dağlara kara giderim
Ayvadan usandım nara giderim
Buranın güzeli gönül eylemez
Ösge dim o yarı sorar giderim
Bağ:

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Erzurum'da Gül Ahmet
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Do (3. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 73 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** İki kısım olarak değerlendirilebilecek ezginin ilk bölümü iki bölümden oluşmaktadır.

4. satırlı kıtanın ilk satırı 1. kısmın 1. bölümündeki ezgi ile okunmaktadır. 2. satır ise ikinci bölümdeki ezgi ile okunmaktadır. 3 satır 2. kısım olara adlandırdığımız müzikle ve 4. satır ise 1. kısmın 2. bölümündeki müzikle okunmaktadır.

1. kısmın ilk müziği güçlü sestten başlamaktadır. 3 seslik bir alanda yapılan müzik cümlelerinden sonra 2. bölüme geçilmekte ve bu kısımda ezgiyi karar sesine götürmektedir.

2. kısım bir oktavlık bir alanda tamamlanmaktadır. İnici bir seyirle kademeli olarak karar sesine gelmekte ve ezgi tamamlanmaktadır.

ERZURUM'DA GÜL AHMET

Yöresi : Erzincan-Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 73

4

7

10

13

16

19

ey ey ey ey

ERZURUM'DA GÜL AHMET

22 ey ey ey ey er zu rum da

25 gül ah met te e vim var ba la e vim var

28 sır ma saç lı top ka kül lü

31 ka lın kaş lı yar rim var a

34 man SAZ...

37

40

-1-

Ey ey...Erzuru'da Gül Ahmet'te evim var
Sırma saçlı top kaküllü yarım var

-2-

Ey ey...Erzurum'a varayım varayım
Varayım da eşi dostu ahbabları sorayım

-3-

Ey ey...Erzurum'a gide gele yol ettim
El kızını ben kendime kul ettim

-4-

Ey ey...Fırat kenarının ince dumanı
Yarım ısmarlamış kessin gümanı

-5-

Ey ey.. Erzurum'a bir gitmeyle yar olmaz
Yar olur da gerdan üste ben olmaz

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Eski Kına (Pingan)
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava (Oyun Türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 9/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Do (3. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 73 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2
12. **Türkünün Seyri:** karar sesini gösterdikten sonra 7. derece sese sert bir geçiş yapan ezgi 3. ve 7. ses arasında dolaşmaktadır.
4. derece ve güçlü sesi belirten ikinci kısımda ise çıkıcı-inici bir seyirle müzik cümleleri yapılarak karar sesine gelinmektedir.

ESKİ KINA (PİNGAN)

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 73

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

- 1. Türkünün Adı:** Eşik Üstünde Durdum
- 2. Türkünün Formu:** Kırık Hava
- 3. Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
- 4. Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
- 5. Türkünün Usûlü:** 9/8
- 6. Türkünün Karar Sesi:** La
- 7. Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (5. derece)
- 8. Türkünün Ses Genişliği:** 7 ses
- 9. Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 70 metronom
- 10. Türkünün Dizisi:**

- 11. Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2
- 12. Türkünün Seyri:** 2 farklı ezgiden oluşan türkünün 4 satırlı kıtasının 1 ve 2. satırıyla, 3. ve 4. satırı ilk müzikle okunmaktadır. Bağlantı kısmı ise 2. müzikle okunmaktadır.
- İlk ezgi 3. derecen başlayan ve güçlü sese kadar çıkan bir seyirle yapılan müzik cümlelerinden oluşmaktadır.

İkinci ezgi ise daha çok 3. derece sese vurgu yapılarak ve karar sesi civarında dolaşarak yapılan müzik cümlelerinden oluşmaktadır.

EŞİK ÜSTÜNDE DURDUM

Yöresi: Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi: Eğin Fasil Ekibi

Derleyen: Sertan Demir

Notaya Alan: Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 70

4 e şik üs tün de dur_dum ca nım yal_dız_lı pa_____

7 ra bul_____ dum_____ ben de dim sen o la_sın ca nım

10 sen_den i yı_____ sin bul_____ dum_____ a_ley_____ li_ley_ li

13 bu ley_____ li_ley_ li sen_____de dir_mey_____ li SAZ..._____

Eşik Üstünde durdum (Canım)
Yıldızlı para buldum
İstedim sen olasın (Canım)
Senden iyisin buldum
Bağ: A leyli leyli
Bu leyli leyli
Sendedir meyli

Mercimek kilelendi
Öptükçe şekerlendi
Kız evinin benzine
Akşamdan külelendi
Bağ:

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Evimiz Düüne
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava (Kına türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Kına geceleri
5. **Türkünün Usûlü:** 10/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Do (3. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 4 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 68 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12: Türkünün Seyri: Temel olarak tek ezgiden oluşan türküde ezgi geliştirme yöntemleri kullanılarak ikinci bir ezgi oluşturulmuştur.

4 satırlı olan kıtanın, 1. ve 3. satırı ilk ezgiyle, 2. 4. satırı ise ikinci ezgiyle okunmaktadır.

Güçlü sestten başlayan ilk ezgi bu sesin civarında dolaşarak yapılan müzik cümleleriyle devam etmekte ve güçlü seste tamamlanmaktadır.

İlk ezginin sonun karar sesine getirilmesiyle farklılaşan ikinci ses ise türkünün tamamlayıcı bölümü olarak ön plana çıkmaktadır.

EVİMİZ DÜZİNE

Yöresi: Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi: Fatma Okçu

Derleyen: Sertan Demir

Notaya Alan: Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 68

c vi miz dü zi ne

gel mi şük si ze si zin ha nım gı zı gö tü rek bi ze a man a

man biz bir a ğır to yuk da ya nın bi ze

dost lar a min de yin ha yır lı o la a man a man

dost lar a min de yin ha yır lı o la da ru si be kar ler

EVİMİZ DÜZİNE

Evimiz düzine gelmişük size
Sizin hanım gızı götürük bize
Biz bir ağır toyuk dayanın bize
Bağ: Dostlar amin deyin hayırlı ola
Darusi bekarler başine ola

Köyün ortasında bir ulu cami
Camide okunur Hak'kın kelâmı
Senin efendi baban köyün bir yanı
Bağ:

Çifte gayınların geliyor goşa
Ellerinde vardır billurdan şişe
Büyüğü beg ola küçüğü paşa
Bağ:

Hanım annen etek vurmuş beline
Çalışıy bu uğurun yoline
Çok hevesi vardır alsın geline
Bağ:

Hanım ablan ağır oturur
Ak elleren gınalar getirir
Bey gardaşın muradine yetirir
Bağ

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Fırat Çoşmuş
2. **Türkünün Formu:** Uzun hava (Ela Gözlü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Her türlü sosyal-müzikal toplantılarda
5. **Türkünün Usûlü:**
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (5. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 7 ses
9. **Türkünün Metronomu:**
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** Karar sesi gösterildikten sonra 3. derece sesi geçiş sesi olarak kullanılıp güçlü ses (5. derece) gösterilmektedir. 4. ve 7. derece seslere vurgu yapılarak tamamlanan 4 satırlık kıtanın birinci satırı, 4. dereceyle başlanan, ilk satırın ikinci kısmına yumuşak bir geçişle bırakılmaktadır. 2. derece güçlü olan 4. derece sesi burada 2., 3. ve 5. derece seslere vurgu yaparak tamamlanmaktadır.

Kıtanın ikinci satırı ise 4. derece ses ile başlamakta güçlü sesi bol bol kullandıktan sonra müzik cümleleri yaparak karar sesine gelmektedir.

İlk iki satır ile ikinci iki satır arasında icra edilen küçük bir geçiş kısmından sonra ilk iki satırda meydana getirilen seyirle türkü tamamlanmaktadır.

FIRAT COŞMUŞ (Ela Gözlü)

Yöresi : Erzincan-Kemaliye- Apçağa

Kaynak Kişi : Refik Aktan

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

ah yav rum fı rat coş_____muş_____ kan_____ ağ lı

2
yor_____a da_____ lar_____ ci_____van SAZ...

3

4
a ğam sen gi_____ de_____ li_____ ka_____

5
pa_____lı dir_____o da lar_____

6
SAZ...

FIRAT COŞMUŞ (Ela Gözlü)

2
ah gi ne ga ra _____ göz _____ le _____ ri ni

8
sev _____ di _____ gim yi git ci van _____

9
SAZ....

10
Güzel ba na _____ gel _____ sin _____ sa na _____

11
gc lcn ga da lar _____

12
SAZ....

-1-

Ah Yavrum Fırat coşmuş kan Ağlıor adalar
Sen gideli kapalıdır odalar
Ah Yavrum Gara da gözlerini sevdiğim yiğit
Güzel Bana gelsin sana gelen gadalar

-2-

Oğul İstanbul içinde öter bir keklik
Sana vatan oldu bana gurbetlik
Yavrum Kömür gözlerini sevdiğim yigit
Gel bir sil'eyle olursun cennetlik

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Gars'ın Galesi
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava (oyun türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 9/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** Si
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 73 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Fa diyez
12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak tek ezgiden oluşan türkünün ikinci kısmı ezgi geliştirme yöntemleri kullanılarak oluşturulmuştur.

İlk ezgi karar sesinden başlamakta ve güçlü sese vurgu yapılarak 2 ölçülük kısıtlı bir alanda tekrar karar sesine gelmektedir.

İlk ezginin başlangıç kısmında yapılan 6. derece sesinde kalışlar yapılarak meydana getirilen değişiklik ise ikinci ezgi türkünün tamamlayıcısı niteliğindedir.

GARSIN GALESİ

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 73

§

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Gecegü Olukludur
2. **Türkünün Formu:** kırık hava (Oyun Türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** Do
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (3. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 4 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 73 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak iki müzik cümlesinden oluşan ezginin, dört satırlık kıtasının 1. ve 3. satırlarında ilk müzik cümlesi, 2. ve 4. satırlarında ikinci müzik cümlesi icra edilmektedir.

İlk ezgi 3. derece sesinden başlayarak güçlü sesi gösterdikten sonra, inici bir seyirle karar sesine gelmektedir. İkinci ezgi ise ilkinden farklı olarak güçlü sesi daha az kullanarak karar sesine gelmektedir.

GECEGÜ OLUKLUDUR

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 73

ge ce gü o luk lu dur

ge ce gü o luk lu dur su la rı so ğuk lu dur

kürt kı zı o yun oy nar kürt kı zı o yun oy nar a ya ğı ça rık lı dur

SAZ...

Oynama yorulursun
Fincansın kırılırsın
Sen ananın birisin
Nerede bulunursun

-1-

Gecegü olukludur
Suları soğukludur
Kürt kısı oyun oynar
Ayağı çanklıdır

-2-

Oynama yorulursun
Fincansın kırılırsın
Sen ananın birisin
Nerede bulunursun

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Gelen Yoktur
2. **Türkünün Formu:** Uzun hava (Maya-Ayağı usûllü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Her türlü sosyal-müzikal toplantılarda
5. **Türkünün Usûlü:** 10/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 140 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2

12. **Türkünün Seyri:** 4 satırlı kıtanın ilk satırı güçlü sesinden başlanarak oluşturulmaya başlanmıştır. Güçlü ses civarında dolaşarak okunan ilk satırdan sonra, yine güçlü sestten başlayan ve güçlü ses civarında dolaşarak yapılan ikinci ezgi görülmektedir. Fakat bu ezginin ilk ezgiden farkı bitiş sesinin 4. derece olmasıdır.

3. satır ise 1. satırda icra edilen müziğin seyrine benzemekte ve 4. satırda ise karar sesine doğru müzik cümleleri yaparak inici bir seyirle gelinmektedir.

GELEN YOKTUR (MAYA)

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Ali Rıza Aktan

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 140

4

7

10 Serbest

a _ man _ gelen yoktur _ yav rumseni kim den _

13

so _ ra yım gü lüm a man _ so ra _ yım _

16

GELEN YOKTUR (MAYA)

29

22

25 Serbest

a ğam so ra yım _____ çok öz le _____ dim ey _____

28

yav rum bir de yü _____ zün _____

31

gö _____ re _____ yım _____

34

oy _____ SAZ....

37

40

43 Serbest...

a ğam gö re yım de _____

GELEN YOKTUR (MAYA)

3

46
gor ka rim ki

49
yav rumsen den has ret

52
ö le yim

55
vay

58

60

63

GELEN YOKTUR (MAYA)

4

66

69

72 Serbest...

ben _____ ge _____ le _____ mem _____

75

gara göz lüm _____ ni nen _____ ninen _____ ni eğlen _____

78

yavrumdağ lar kes _____ miş _____ ey _____

81

a _____ ra _____ yı _____

Aman Gelen yoktur (Yavrum) seni kimden sorayım (gülüm aman)
 Ağam Sorayım çok özledim (ey) (yavrum) bir de yüzün göreyim (oy)
 Ağam Göreyim de gorkarım ki (yavrum) senden hasret öleyim (vay)
 Ben gelemem (gara göz lüm nenni nenni nenni eğlen) (yavrum) dağlar kesmiş (ey) aray

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Gız Hazneden (Haznedar)
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava (Oyun türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Nikriz Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** Do
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (3. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 73 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Mi bemol, fa diyez
12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak iki farklı ezgiden oluşan türkünün 4 satırlı olan kıtalarının her satırı iki ezginin peş peşe okunmasıyla iki kez tekrarlanarak okunmaktadır.

Güçlü ses civarında dolaşarak yapılan ilk ezgi karar sesi ile sonlanmaktadır. İkinci ezgi ise farklı olarak karar sesi civarında müzik cümleleri yapmaktadır.

GİZ HANEDEN

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 73

4 2

7 2

10 2

13 2

gız haz ne den ni ye bah ça ma gir din

16 2

gız haz ne den ni ye bah ça ma gir din

GİZ HANEDEN

29 ² ben se____ ni sev____ me ye____ kı ya____ maz i dim

22 ² ben se ni sev me ye____ kı ya____ maz i dim

25 ² o lan____ ca gü____ lü mün____ da lı____ nı kır dın

28 ² o lan ca gü lü mün____ da h____ nı kır dın

31 ² ni ye____ ha nım ni ye____ ca nım kız ni ye

34 ² ni ye ha nım ni ye____ ca nım kız ni ye

37 ² al at____ ge ti____ rin____ ki ha nım kız bi ne

40 ² al at ge ti rin____ ki ha nım kız bi ne

43 ² ha nım____ kız ga____ rıp____ tır ne re____ ye i ne

46 ² ha nım giz ga rıp____ tır ne re____ ye i ne

Gız hazneden niye bahçama girdin
Ben seni, sevmeye kıyamaz idim
Olanca gülümün dalını kırdın
Niye hanım niye canım gız niye
Al at getirin ki hanım gız bine
Hanım gız gariptir nereye ine
Gösterin konağı oraya ine

Gız hazneden uzamışsın dal gibi
Niye bize gelmiyorsun el gibi
Bahçede açılan gonca gül gibi
Bağ:

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Gider Oldum
2. **Türkünün Formu:** Uzun hava (Maya- Ayağı usûllü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Her türlü sosyal-müzikal toplantılarda
5. **Türkünün Usûlü:** 10/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 140 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2
12. **Türkünün Seyri:** 4 satırlı kıtanın ilk satırı güçlü sesinden başlanarak oluşturulmaya başlanmıştır. Güçlü ses civarında dolaşarak okunan ilk satırdan sonra, yine güçlü sestten başlayan ve güçlü ses civarında dolaşarak yapılan ikinci ezgi görülmektedir. Fakat bu ezginin ilk ezgiden farkı bitiş sesinin 4. derece olmasıdır.

3. satır ise 1. satırda icra edilen müziğin seyrine benzemekte ve 4. satırda ise karar sesine doğru müzik cümleleri yaparak inici bir seyirle gelinmektedir.

GİDER OLDUM (MAYA)

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Refik Aktan

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 140

4 7 10 13 16 19

Serbest

aho gul o gul giderol dum ev ba şma burudi am mana man

SAZ...

GİDER OLDUM (MAYA)

22 ²

25 ²

28 ² Serbest

31 ²

34 ²

37 ²

40 ²

43 ² Serbest

46 ²

ah a nam _____ bürü di git me di ye _____ gardaş yar boy
nu ma _____ sarıl di _____
SAZ...
ah a ğam a ğam _____ bi zim gıs met gi ne _____
gar daş gur bet e _____ le _____

GİDER OLDUM (MAYA)

22 ²

25 ²

28 ² Serbest

31 ²

34 ²

37 ²

40 ²

43 ² Serbest

46 ²

ah a nam _____ bürü di git me di ye _____ gardaş yar boy
nu ma _____ sarıl di _____
SAZ...
ah a ğam a ğam _____ bi zim gıs met gi ne _____
gar daş gur bet e _____ le _____

49 ² ve ril _____ di _____

52 ²

55 ²

58 ²

61 ²

64 ² Serbest gi den ge_lür ey _____ ağamölengel _____ mez

67 ² _____ de _miş ler _____ gi den _____ ge_lür ey _____ gülümnen ni nen _____

70 ² ninen _____ ni ey len _____ a ğam ö lengel mez _____ de miş ler _____

Ah oğul oğul Gider oldum ev başıma bürüdi (amman aman)
 Ah anam Bürüdi gitme diye (gardaş) yar boynuma sarıldı
 Ah ağam ağam Bizim gısmet gine (gardaş) gurbet ele verildi
 Giden gelür (ey) (ağam) ölen gelmez demişler
 Giden gelür (ey) gülüm nenni nenni nenni eylen (ağam) ölen gelmez demişler

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

- 1. Türkünün Adı:** Hamamın Kapısı
- 2. Türkünün Formu:** Kırık Hava
- 3. Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyinî Makamı
- 4. Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
- 5. Türkünün Usûlü:** 9/8
- 6. Türkünün Karar Sesi:** La
- 7. Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
- 8. Türkünün Ses Genişliği:** 9 ses
- 9. Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 70 metronom
- 10. Türkünün Dizisi:**

- 11. Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2
- 12. Türkünün Seyri:** Temel olarak iki ezgiden meydana gelen türkünün 4 satırlı kıtasının 1 ve 3. kıtası ilk ezgiyle, 2 ve 4. satırı ikinci ezgiyle okunmaktadır.
- İlk ezgi 7. dereceden başlayarak güçlü sese vurgu yaparak, güçlüden sonraki ilk 5'lidemüzik cümleleri yaparak meydana gelmektedir.
- İkinci ezgi ise güçlü sesi esas alarak karar sesine doğru inici bir seyir izlemektedir.

HAMAMIN KAPISI

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 70

4 2 1. 2. 1. 2. 1. 2. 1. 2.

ha ma min da ka pi sı

ke çe li vay ha nım lar ge li yor pe çe li vay SAZ

pe çe li vay sen ki me a ca nım sen ki me vay

us tam dan ev vel ben kö le vay SAZ ben kö le vay

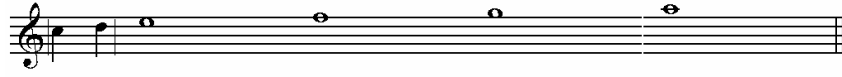
Hamamın da kapısı keçeli (vay)
Hanımlar geliyor peçeli (vay)
Bağ: Sen kime edalım sen kime vay
Ustamdan evvel ben köle vay

Hamama da girmiş terlemiş
Tellaklar hizmet eylemiş
Bağ:

Hamama da yavrum hamama
Haber gönderin imama
Bağ:

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Havasor
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava (oyun türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Rast Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** Mi
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (1. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 100 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:**

12. **Türkünün Seyri:** Karar sesi civarından başlayan ezgi önce çıkıcı daha sonra inici bir seyir göstermektedir.

Çıkıcı seyri gösterirken geçici kalırları 3. derece sesinde yapmaktadır. Nadiren 4. derece sesine vurgular yapmaktadır.

HAVASOR

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: ♩ 100

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Hayriye
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava (oyun türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Rast Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** Re
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (2. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 71 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:

12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak tek ezgiden oluşan türkünün 4 satırlı kıtasının her satırında bu melodi kullanılmaktadır.

Ezgi La notasından başlayarak sert bir geçişle güçlü sese gelmekte ve burada müzik cümleleri yaparak karar sesinde kalıcı geçişler yapmakta ve yeden sesini gösterdikten sonra sonlanmaktadır.

HAYRİYE

Yöresi : Erzincan-Kemaliye

Kaynak Kişi :Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 71

4
hay riye nin al tın di ş i hay riye m na noy na noy na noy
7
a ğ am na noy na noy na noy pa ş am na noy na noy na noy yak tı be ni yan ba k ı ş ı
10
hay riye m na noy na noy na noy a ğ am na noy na noy na noy pa ş am na noy na noy na noy

-1-

Hayriyemin altın dişi
Bağ: Hayriyem nanoy nanoy nanoy
Ağam nanoy nanoy nanoy
Paşam nanoy nanoy nananoy
Yaktı beni yan bakışı
Bağ:

-2-

Hayriyem damdan bakıyor
Bağ:
Bakışı canlar yakıyor
Bağ:

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Hırponi
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava (oyun türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Rast Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** Do
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (3. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 81 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Fa diyez 2

12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak iki ezgiden oluşan türkünün ilk ezgisi karar sesi civarından başlamaktadır. Güçlü sese vurgular yaparak yeden sesi gösterdikten sonra sonlanmaktadır.

İkinci ezgi ise pedal ses olarak güçlü sesi kullanmaktadır. Güçlü sestem başlayarak güçlü seste sonlanan ezgiden sonra tekrar ilk ezgi icra edilerek türkü sonlanmaktadır.

HIRPONI

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 81

4 2

7 2

10 2

13 2

16 2

19 2

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Horoz Havada Horoz
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 83 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** 4 satırlı olan kıtanın her satırı aynı müzikle ifade edilmektedir.

Güçlü sesle başlayan bu ezgi karar sesinin civarında dolaşmakta ve re sesini göstererek tamamlanmaktadır.

HOROZ HAVADA HOROZ

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 83

ho roz ha va da ho roz le le yar

ho roz ha va da ho roz le le yar

se si yu va da ho roz le le yar

se si yu va da ho roz le le yar

se si ne yes sir o lam le le yar

HOROZ HAVADA HOROZ

22 se si ne yes sir o lam le le yar

25 ya ri u ya ran ho roz le le yar

28 ya ri u ya ran ho roz le le yar

31 ah le le yar le le yar le le yar

34 mu hab be ti ši rin yar le le yar

-1-

-2-

HoroZ havada horoz (le le yar)
 Sesi yuvada horoz (le le yar)
 Sesine yessir olam (le le yar)
 Yari uyaran horoz (le le yar)
 Bağ: Ah le le yar le le yar le le yar
 Muhabbeti şirin yar le le yar

HoroZlar oter oldi
 Ayruluk yeter oldi
 Bu seneki ayruluk
 Hepsinden beter oldi
 Bağ:

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** İnci Bağlar
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 9/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Do (3. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 7 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 65 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak iki farklı ezgiden oluşan türkünün 4 satırlı olan kıtalarının her satırı iki ezginin peş peşe okunmasıyla iki kez tekrarlanarak okunmaktadır.

Güçlü ses civarında dolaşarak yapılan ilk ezgi karar sesi ile sonlanmaktadır. İkinci ezgi ise farklı olarak karar sesi civarında müzik cümleleri yapmaktadır.

İNCİ BAĞLAR

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 65

in ci bağ lar baş bağ lar
of na na na gü zel na na na ba şı nı bir
hoş bağ lar of na na na gü zel na na na
şim di gız lar za ma nı of na na na gü zel
na na bir a ca yip baş bağ lar
of na na na gü zel na na na

İnci bağlar baş bağlar (Of na na na güzel na na na)
Başını bir hoş bağlar (Of na na na güzel na na na)
Şimdi kızlar zamanı (Of na na na güzel na na na)
Başını bir hoş bağlar (Of na na na güzel na na na)

İnciler kelep kelep
Bize geldi bir melek
Ben meleği neyliyem
Bana sevdiğim gerek

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Kama Çekerim Kama
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Rast Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** Do
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (3. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 9 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 75 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Mi bemol, Fa diyez
12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak 3 ezgiden meydana gelen türkünün 4 satırlı kıtasının 1 ve 3. kıtası ilk ezgiyle, 2 ve 4. satırı ikinci ezgiyle okunmaktadır.
İlk ezgi 5. dereceden başlayarak güçlü sese vurgu yaparak, güçlüden sonraki ilk 5'lidemüzik cümleleri yaparak meydana gelmektedir.
İkinci ezgi ise güçlü sesi esas alarak karar sesine doğru inici bir seyir izlemektedir.

Son ezgi ise karar sesi civarında dolaşarak yapılan müzik cümlelerinden oluşmaktadır.

KAMA ÇEKERİM KAMA

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

2 4

4 2 1.

7 2

10 2

13 2

16 2

19 2

kama çe ke rim ka ma ah kama çe ke rim ka ma

bir kız ve rin ar ka ma bir kız ve rin ar ka ma bir de bir dul ve rin ki

ah birde bir dul verin ki gö tü rem bey ba ba ma götü rem bey ba ba ma

hovar da as lan ya rim si ne me yas lan ya rim si nem se ni ey le mez

ger da na yas lan ya rim

Kama çekerim kama
Bir kızı verin arkama
Ah bir de bir dul verin ki
Götürem beybabama
Bağ:Hovarda aslan yarım
Sineme yaslan yarım
Sinem seni eylemez
Gerdana yaslan

Kamayı eker misin?
Balınan şeker misin?
Ah bana ettiklerini
Sen olsan eker misin?
Bağ:

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Karanfil Oylum Oylum
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Segah Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** Si
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi bemol (4. Derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 75 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Mi bemol, Fa diyez 2

Temel olarak iki ezgiden meydana gelen türkünün 4 satırlı kıtasının 1 ve 3. kıtası ilk ezgiyle, 2 ve 4. satırı ikinci ezgiyle okunmaktadır.

İlk ezgi 6 dereceden başlayarak güçlü sese vurgu yaparak, güçlüden sonraki ilk 5'li demüzik cümleleri yaparak meydana gelmektedir.

İkinci ezgi ise karar sesi esas alarak karar sesine doğru çıkıcı-inici bir seyir izlemektedir.

KARANFİL OYLUM OYLUM

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasil ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 75

ka ran fil oy lum oy lum li li yar
li li yar ge li yor sel vi boy lum da
li li de li li yar ge li yor sel vi boy lum da
li li de li li yar sel vi boy lum ge lin ce
li li yar li li yar şen o lur be

KARANFİL OYLUM OYLUM

The image shows a musical score for the song 'Karanfil Oylum Oylum'. It consists of two staves, both in treble clef and key of D major (indicated by two sharps). The first staff starts at measure 22 and ends at measure 24. The second staff starts at measure 25 and ends at measure 28. The lyrics are written below the notes, with some words split across measures. The lyrics are: 'nim gön lüm de li li de li li yar şen o lur be nim gön lüm de li li de li li yar'.

22 2
nim — gön — lüm — de — li li de li li yar — şen o lur be —
25 2
nim — gön — lüm — de — li li de li li yar —

-1-

Karanfil oylum oylum (lili yar lili yar)
geliyor selvi boylum da (lili de lili yar)
Selvi boylum gelince (lili yar lili yar)
Şen olur benim gönlüm de (lili de lili yar)

-2-

Karanfil olacaksın
Sarıp solacaksın
Ben hakime danıştım
Sen benim olacaksın

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Kartal Yuvasında Vurdular Beni
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava (Ağıt)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Do (3. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 73 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak iki ezgiden meydana gelen türkünün 2 satırlı kıtasının 1. satırı ilk ezgiyle, 2. satırı ikinci ezgiyle okunmaktadır.

İlk ezgi güçlü sestem başlayarak güçlü sese vurgu yaparak, 2. derecede sonlanmaktadır.

İkinci ezgi ise yine güçlü sesi esas alarak karar sesine doğru inici bir seyir izlemektedir.

KARTAL YUVASINDA VURDULAR BENİ

Yöresi : Erzincan-Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasil Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 73

kar talyuva sin da _____

vur du lar be ni ka tal yuva sin da vur du lar be ni

ölmeden ka bi re koy du lar be ni ölmeden ka bi re

koy du lar beni SAZ kal ma ya kal ma ya a him kal ma ya

kal ma ya kal ma ya a him kal ma ya al tundişis mayil

KARTAL YUVASINDA VURDULAR BENİ

Kartal yuvasında vurdular beni
Ölmeden kabire koydular beni
Bağ: Kalmaya kalmaya ahım kalmaya
Altundiş İsmail murat almaya
Beni vuranlarım murat almaya

İndim derelere çağırdım ana
Üç bölük saçlarım boyandı kana
Bağ:

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Kasap
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava (oyun türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Rast makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** Sol
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Do (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 90 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:**

12. Türkünün Seyri: Temel olarak üç farklı ezgiden oluşan türkünün ilk ezgisi 3. derece sesinden başlamakta ve karar sesinde sonlanmaktadır. Ezgi geliştirme yöntemleri kullanılarak farklı müzik cümleleri oluşturulmak suretiyle tekrarlar meydana gelmektedir.

İkinci ezgi ise karar sesinin 7. derece sesinden başlayarak 5. derece sesinde kalışlar yapmak suretiyle sonlanmaktadır.

Birinci ezginin tekrar edilmesinden sonra icra edilen üçüncü ezgi ise 6 derece sesi civarından başlayarak inici bir seyirle karar sese gelmek suretiyle sonlanmaktadır.

KASAP

Yöresi: Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi: Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen: Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan: Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 90

4

7

10

13

16

KASAP

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Köroğlu
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava (Oyun türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün. Kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 5/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Sol (7. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 9 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 90 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2
12. **Türkünün Seyri:** İlk bölümde 4. derece sesi civarından başlayıp karar sesi ile son bulan ezgi görülmektedir.
İkinci bölümde güçlü ses kendisini bol bol hissettirmektedir. Nadiren 7. derece sesine vurgu yapılan ezgi, 5. derecede sonlanmaktadır.
Üçüncü bölümde 6. derece sesini kuvvetli kılan ezgi 3. derece sesinde sonlanmaktadır.

Son bölümde ise keskin bir çıkışın ardından inici bir seyirle karar sesine gelinmekte ve ezgi sonlanmaktadır.

KÖROĞLU

Yöresi : Erzincan-Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 90
ritm

4

7

10

13

16

19

KÖROĞLU

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Meşenin Tepelisi
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 9 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 85 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2

12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak 3 ezgiden meydana gelen türkünün 4 satırlı kıtasının 1 ve 3. kıtası ilk ezgiyle, 2 ve 4. satırı ikinci ezgiyle okunmaktadır.

İlk ezgi 5. dereceden başlayarak güçlü sese vurgu yaparak, güçlüden sonraki ilk 5'li demüzik cümleleri yaparak meydana gelmektedir.

İkinci ezgi ise güçlü sesi esas alarak karar sesine doğru inici bir seyir izlemektedir.

Son ezgi ise karar sesi civarında dolaşarak yapılan müzik cümlelerinden oluşmaktadır.

MEŞENİN TEPELİSİ

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 85

meşe nin te pe li si

meşe nin te pe li si ol dum sev da de li si ol dum sev da de li si

kız ol sun ge lin ol sun kız ol sun ge lin ol sun se vi lir cil ve li si

se vi lir cil ve li si al lan gel pul lan gel har man so nu do lan gel

-1-
Meşenin tepelisi
Oldum sevda delisi
Kız olsun gelin olsun
Sevilir cilvelisi
Bağ: Allan gel pullan gel
Harman sonu dolan gel

-2-
Meşenin tepesinden
Bakarsam görür müsün?
O elma (Kiraz) yanağından (dudağından)
İstesem verür müsün?
Bağ:

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Munzur Dağı Işıl Işıl Işıldar
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 60 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** 4 satırlı olan kıtanın her satırı aynı müzikle ifade edilmektedir.

Güçlü sesle başlayan bu ezgi karar sesinin civarında dolaşmakta ve re sesini göstererek tamamlanmaktadır.

MUNZUR DAĞI IŞIL IŞIL IŞILDAR

Yöresi : Erzincan-Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 60

4
7
10
13
16
19

mun zur da ğı ı şıl ı şıl ı şıl dar
mun zur da ğı ı şıl ı şıl ı şıl dar
ge yık le ri su ya düş müş mı şı lar
ge yık le ri su ya düş müş mı şı lar
ya del le re gö nül ve ren ki şı ler

MUNZUR DAĞI IŞIL IŞIL IŞILDAR

22
ya del le re gö nül ve ren ki şi ler

25
di le rim ki ce hen ne me dü şe ler

28
di le rim ki ce hen ne me dü şe ler

31
dü şe ler de cın gır mın gır pi şe ler

34
dü şe ler de cın gır mın gır pi şe ler

-1-

Munzur dağı ııl ııl ııldar
Geyikleri suya düşmüş mışılar
Yad ellere gönül veren kişiler
Dilerim ki cehenneme düşeler
Düşeler de cıgır mıgır pişeler

-2-

Munzur dağı senden ulu var mıdır?
Başında ki bora mıdır kar mıdır?
Mevlayı seversen doğrusun söyle
Senden aşıp giden ağan sağ mıdır?

-3-

Kervan geçer dere tepe yol eyler
Rüzgar eser her tarafı toz eyler
İki güzel pencereden el eyler
Hangisiyle yad eyleyim gönlümü

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Odasına Vardım
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 10/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (5. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 75 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak iki ezgiden meydana gelen türkünün 2 satırlı kıtasının 1. satırı ilk ezgiyle, 2. satırı ikinci ezgiyle okunmaktadır.

İlk ezgi güçlü sestem başlayarak güçlü sese vurgu yaparak, 2. derecede sonlanmaktadır.

İkinci ezgi ise yine güçlü sesi esas alarak karar sesine doğru inici bir seyir izlemektedir.

ODASINA VARDIM

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 75

o da sı na var dım kah ve pi şi
rır kı na hı par mak lar a nam
yan dım hu dey di ley di ley fin can dö şü
rür SAZ.. se ni gö ren a şık
ak lın şa şı rır oy ba ba ncr dcn

ODASINA VARDIM

22

al dın a nam ____ yan dım hu dey ____ di ley ____ di ley ____

25

sen bu ge ____ li ni SAZ... _____

Odasına vardım kahve pişirir
Kınalı parmaklar (aney yandım diley diley diley) fincan döşürür
Seni gören aşık aklın şaşırır
Ana nerden aldın (aney yandım diley diley diley) sen bu gelini

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Of Na Na Na
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Rast Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** Do
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (3. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 80 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:**

12. **Türkünün Seyri:** 4 satırlı olan kıtanın her satırı aynı müzikle ifade edilmektedir.

Güçlü sesle başlayan bu ezgi karar sesinin civarında dolaşmakta ve re sesini göstererek tamamlanmaktadır.

OF NA NA NA

Yöresi : Erzincan-Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasil Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 75

dut a ğa cı bo yun ca of na na na

dut ye me dim do yun ca of na na na

şen ga la sın is tan bul of na na na

yar gör me dim do yun ca of na na na

of na na ha nım na na of na na na

OF NA NA NA

22
ben is te _____ mem gay na na of na na na

25
o lur sa _____ gör rüm ol sun of na na na

28
bel ki gi _____ der bir ya na of na na na

-1-

Dut ağası boyunca (Of na na na)
Dut yemedim doyunca (Of na na na)
Şen galasın İstanbul (Of na na na)
Yar görmedim doyunca (Of na na na)
Bağ: Of na na na gülüm na na (of na na na)
Ben istemem gaynana (Of na na na)
Olursa görüm olsun (Of na na na)
Belki gider bir yana (Of na na na)

-2-

Gurbete gidişimdir
Gonca gül derişimdir
Eğil eğil öpeyim
Belki son görüşümdür

-3-

Dut ağacı dut verir
Yaprağını dört verir
Ergen kız ergen oğlan
Sarıldıkça tat verir

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Oğlan Gider İşine
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 75 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2
12. **Türkünün Seyri:** İlk bölümde işlenen ezgi 4 satırlı kıtanın ilk iki satırında kullanılmaktadır. İkinci iki satırında ise ikinci ezgi kendisini göstermektedir.

Bağlantı kısmında ise üçüncü bir ezgi görülmektedir.

İlk ezgi güçlü ses civarından başlamaktadır. İlk 5'li içerisinde yapılan müzik cümleleri yine güçlü seste son bulmaktadır.

İkinci ezgi 5 derece sesinden başlayarak inici bir seyirle türküyü karar sesine yaklaştırmaktadır.

Son ezgi ise bağlantı kısmında kullanılan bölümdür.5. derece sesinden başlayarak, güçlü sese vurgular yaparak inici bir seyirle karara gelen ezgi burada tamamlanmaktadır.

OĞLAN GİDER İŞİNE

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 75

oğ lan gider i ş i ne yan dım al tun di ş i ne

bi ley dim ay rı lık var düşmez dım hiç pe ş i ne a oğ lan bu da sa na

a loğ lan bu da sa na iç ti ğ im su da sa na oğ lan da rıl maba na

be yaz ger da nım sa na

Oğan gider işine
Yandım altun dişine
Bileydim ayrılık var
Düşmezdim heç peşine
Al oğlan bu da sana
Bağ: Al oğlan bu da sana
İçtiğim su da sana
Oğlan darılma bana
Beyaz gerdanım sana

Garşuda yonca bitmez mi?
Süpürseler getmez mi?
Bir yiğidin gazancı
Onbeş gıza yetmez mi?
Bağ

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Rum Diki
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava (Oyun türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Rast Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 9/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** Sol
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Si
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 5 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 90 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:**

12. **Türkünün Seyri:** Karar sesi civarından başlayan ezgi, 5. derece sesine kadar çıkmakta ve daha sonra inici bir seyirle müzik cümleleri yaparak karar sesinde tamamlanmaktadır.

RUM DİKİ

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 90
%

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Sabahın Seher Vaktinde
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 9/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Sol (7. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 75 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2
12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak iki ezgiden meydana gelen türkünün 4 satırlı kıtasının 1 ve 3. kıtası ilk ezgiyle, 2 ve 4. satırı ikinci ezgiyle okunmaktadır.
İlk ezgi 7. dereceden başlayarak güçlü sese vurgu yaparak, güçlüden sonraki ilk 5'li demüzik cümleleri yaparak meydana gelmektedir.

İkinci ezgi ise güçlü sesi esas alarak karar sesine doğru inici bir seyir izlemektedir.

SABAHIN SEHER VAKTİNDE

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Refik Aktan

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 75

1. 2. 1. 2. 1. 2.

sa ba lun se —
her — vak tın — de — a — man gö re bil — sem — ya — ri mi SAZ —
— gö re bil — sem — ya — ri mi SAZ — gur da lı — na —
bül bül kon muş a man çe ker a lı za rı mı SAZ —
za rı nı SAZ — c lim den — al — mak — is ter — ler — a —
man be nim naz — lı — ya — ri mi SAZ — be nim naz — lı —

SABAHIN SEHER VAKTİNDE

22
ya ri mi SAZ bu gü zel lik sa na ba na kal maz a

25
man o şim di yar o şim di SAZ bu gü zel lik

28
sa na ba na kal maz a man ge le cek sen gel şim di

Sabahın seher vaktinde (aman)görebilsem yarimi
Gül dalına bülbül konmuş çeker ahı zarını
Elimden almak isterler (aman) benim nazlı yarimi
Bu güzellik sana bana kalmaz o şimdi yar o şimdi
Bu güzellik sana bana kalmaz geleceksen gel şimdi

Sabahın seher vaktinde hacılar bayram eder
Kimin yarı güzel ise aşk ile bade içer
Kimin yarı çirkin ise ah ile ömrü geçer
Yar sefada ben cefada o şimdi yar o şimdi
Çok sallanma nazlı yarım geleceksen gel şimdi

Sabahın seher vaktinde oturmuş kahve içer
Bir elinde altın makas yarine fistan biçer
Bir selama kail olduk onu da vermez geçer
Bu güzellik sana bana kalmaz o şimdi yar o şimdi
Bu güzellik sana bana galmaz güneş doğacak şimdi

İndim dostun bahçesine gül dibinde gül bebek
Zülüfleri tel tel olmuş yanağında mor benek
Çok sallanma nazlı güzel oynuyor fincan göbek
Bu güzellik sana bana galmaz geleceksen gel şimdi
Bu güzellik sana bana galmaz geleceksen gel şimdi

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Sanduğun Geceleri
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 80 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2
12. **Türkünün Seyri:** 7. derece sesi civarından başlayan ilk ezgi, 5. derece sesine vurgu yaptıktan sonra tekrar 7. derece sesine gelip 5 derece sesinde son bulmaktadır.

Yeden sesinden başlayan ikinci ezgi ise güçlü sesi vurgulamakta ve yine çıkıcı-inici bir seyirle türkünün sonlanmasını sağlamaktadır.

SANDUĞUN GECELERİ

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 80

san du ğun ge ce le ri de san du ğun ge
cc lc ri de san du ğun ge cc lc ri
gız gal dur pe çe le ri du ran a ğa bek
gız gal dur pe çe le ri de gız gal dur pe
çe le ri de gız gal dur pe çe lc ri

SANDUĞUN GECELERİ

22 bu gü — zel lik sen — dey — ken du ran a ğa bek

25 bu gü — zel lik sen — dey ken de bu gü — zel lik

28 sen — dey ken de bu gü — zel — lik sen — dey — ken

31 öl — dü rür ne çe — le ri de öl — dü rür — ne

34 çe — le ri de öl — dü rür — ne çe — le ri

37 du ra du ra du ra du ra du ran a ğa bek du ran a ğa bek

40 pa ra la rı ye — di du ran a ğa bek du ran a ğa bek

43 ay — ra nı iç — ti du ran a ğa bek du ran a ğa bek

46 pış — ti ği şiş — ti du ran a ğa bek du ran a ğa bek

Sandugun geceleri
Gız galdur peçeleri
Bu güzellik sendeyken
Öldürür neçeleri
Bağ: Dura dura dura dura Duran Ağabek
Paraları yedi Duran Ağabek
Ayrarı içti Duran Ağabek
Pıştığı şişti duran Ağabek

Sandugu geçer miyim
Az doldur içer miyim
Sen benden geçtin ama
Ben senden geçer miyim
Bağ:

Koc'emişin başına
Yeni girmiş yaşına
Eğer beni almazsan
Doymayasın yaşına
Bağ:

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Sıklama
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava (Oyun türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 2/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Do (3. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 85 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2
12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak iki farklı ezgiden oluşan türkünün ilk ezgisi 5. derece sesi civarından başlayarak güçlü seste son bulmaktadır. İkinci ezgi ise 7. derece sesi göstererek nadiren 8. derece sesine vurgu yapmakta ve 5. derece sesinde son bulmaktadır. İlk ezginin tekrar edilmesinden sonra türkü sona ermektedir.

SIKLAMA

Yöresi : Erzincan-Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

Süresi: 85

SIKLAMA

22

25

28

2-

3

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Süpürgesi Yoncadan
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 9/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (5. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 83 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2
12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak iki ezgiden meydana gelen türkünün 4 satırlı kıtasının 1 ve 3. kıtası ilk ezgiyle, 2 ve 4. satırı ikinci ezgiyle okunmaktadır.
İlk ezgi 7. dereceden başlayarak güçlü sese vurgu yaparak, güçlüden sonraki ilk 5'li demüzik cümleleri yaparak meydana gelmektedir.
İkinci ezgi ise güçlü sesi esas alarak karar sesine doğru inici bir seyir izlemektedir.

SÜPÜRGESİ YONCADAN

Yöresi : Erzincan-Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasil Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 83

sü pür ge si von ca dan e mi nem

ga yet be li in ce den of in ce den of

ben se ni sa kı nı m e mi nem yer de ki ka

mı ca dan of mı ca dan of vav ba na vav

lar ba na e mi nem yıl ol du ay lar ba na of

lar ba na of su sa dım su is te rim e mi nem

SÜPÜRGESİ YONCADAN

22

su vermez çay lar bana of lar bana of

-1-

Süpürgesi yoncadan (Eminem)
 Gayet bel inceden (Of)
 Ben seni sakınırım(Eminem)
 Yerdeki kanncadan (Of)
 Bağ: Vay bana vaylar bana (Eminem)
 Yıl oldu aylar bana (Of)
 Susadım su isterim (Eminem)
 Su vermez çaylar bana (Of)

-2-

Süpürgesi elinde
 Poşı kuşak belinde
 Benim bir sevdüğüm var
 El alemin dilinde
 Bağ:

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Şu Venk'in Ellerinde
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 10/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Mi (5. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 11 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 93 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2

12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak iki ezgiden meydana gelen türkünün 4 satırlı kıtasının 1 ve 3. kıtası ilk ezgiyle, 2 ve 4. satırı ikinci ezgiyle okunmaktadır.

İlk ezgi 7. dereceden başlayarak güçlü sese vurgu yaparak, güçlüden sonraki ilk 5'lidemüzik cümleleri yaparak meydana gelmektedir.

İkinci ezgi ise güçlü sesi esas alarak karar sesine doğru inici bir seyir izlemektedir.

ŞU VENK'İN ELLERİNDE

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi :Refik Aktan

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 93

şu ven kin el

le rin de çi mey dim göl le rin de

çi mey dim göl le rin de he a nam

he SAZ i lik düğ me o lay dım

ŞU VENK'İN YOLLARINDA

22 i lik düğ me o lay dım o ya rin kol

25 la rin da o ya rin kol la rin da

28 he a nam he SAZ o yan dan yan

31 dan yan dan se ve rim se ni can dan

34 se ve rim se ni can dan he a nam

37 hc SAZ üç gün o du se ve li

40 üç gün ol du se ve li ne tez u san

43 dın ben den ne tez u san dın ben den

46 hc a nam hc

Şu Venk'in ellerinde
Çimeydim göllerinde
İlik düğme olaydım
O yarin kollarında
Bağ: O yandan yandan yandan
Severim seni candan
Üç gün oldu seveli
Ne tez usandın benden

Arpalar gara gülçik
Geyin guşan dama çık
Eginliler geliyor
Al bohçanı yola çık
Bağ:

Şu Venk'te bir düğün var
Yüreğimde düğüm var
Çok paralar kazandım
Bilmedim böyle gün var
Bağ:

Ahmet ata binsene
Siyah sako giysene
Hayriye senden küsmüş
Git gönlünü alsana
Bağ:

Çanağın alına bak
Destele boyuna bak
Eğer beni ösgersen
Eğin'in dalına bak
Bağ:

Şu Venk'in yazıları
Otluyor kuzuları
Ben buraya gelmezdim
Alnımın yazıları
Bağ:

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Tamzara
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava (oyun türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 9/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 8 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 90 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2
12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak iki farklı ezgiden oluşan türkünün ilk ezgisi karar sesi civarından başlayarak karar seste son bulmaktadır.
İkinci ezgi ise 7. derece sesi göstererek nadiren 8. derece sesine vurgu yapmakta ve 5. derece sesinde son bulmaktadır.
İlk ezginin tekrar edilmesinden sonra türkü sona ermektedir.

TAMZARA

Yöresi : Erzincan-Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Tırnana
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava (oyun türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Düğün, kına vb eğlence toplantılarında
5. **Türkünün Usûlü:** 9/8
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 6 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 120 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2, fa diyez 2
12. **Türkünün Seyri:** Temel olarak iki farklı ezgiden oluşan türkünün ilk ezgisi güçlü sestem başlayıp güçlü seste son bulmaktadır.
İkinci ezgi ise yine güçlü sestem başlayıp 5. derece sesinde son bulmaktadır.
Tekrar ilk ezginin icra edilmesinden sonra türkü sona ermektedir.

TIRNANA

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Kazım Ulukaya
Kadir Ulukaya
Yılmaz Uzun

Derleyen : Türker Eroğlu
Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 27.01.2007

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Yıkın Şunların Evini
2. **Türkünün Formu:** Kırık Hava (Kına türküsü)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Kına geceleri
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 5 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 80 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** Si bemol 2

12. **Türkünün Seyri:** 4 satırlı olan kıtanın her satırı aynı müzikle ifade edilmektedir.

Güçlü sesle başlayan bu ezgi karar sesinin civarında dolaşmakta ve re sesini göstererek tamamlanmaktadır.

YIKIN ŞUNLARIN EVİNİ

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 80

4
yıkın şun la rın e vi ni yıkın şun la rın e vi ni

7
a lın i çin den ge li ni a lın i çin den ge li ni biz ge li ne gel mi şiz dir

10
biz ge li ne gel mi şiz dir al mām ca gi der mi yiz al ma yın ca gi der mi yiz

13
a de ti terk e der mi yiz a de ti terk e der mi yiz yıkar da vi ran e de riz

16
yı kar da vi ran e de riz çıkar da sey ran e de riz çı kar da sey ran e de riz

Yıkın şunları evini
Alın içinden gelini
Biz geline gelmişüktür
Almayınca gide miyiz?
Adeti terk eder miyiz?
Yıkar da viran ederiz
Çıkar da seyran ederiz

Kız evini ıssız koydu
Çorbasını tuzsuz koydu
Beybabayı kızsız koydu
Yıkar da viran ederiz
Çıkar da seyran ederiz

TÜRKÜ HAKKINDA BİLGİLER

1. **Türkünün Adı:** Yine Şafak Söktü
2. **Türkünün Formu:** Kırık hava (ağıt)
3. **Türkünün KTM'nde Benzediği Makam:** Hüseyini Makamı
4. **Türkünün İcra Edildiği Ortam:** Fasıl ortamı
5. **Türkünün Usûlü:** 4/4
6. **Türkünün Karar Sesi:** La
7. **Türkünün Güçlü Sesi:** Re (4. derece)
8. **Türkünün Ses Genişliği:** 9 ses
9. **Türkünün Metronomu:** Dörtlüğe 60 metronom
10. **Türkünün Dizisi:**

11. **Türkünün Sürekli Aldığı Ses Değiştiriciler:** si bemol 2, fa diyez 2

12. **Türkünün Seyri:** 4 satırlı kıtanın ilk iki satırında ilk ezgi, ikinci iki satırında ise ikinci ezgi icra edilmektedir. Bağlantı kısmında ise üçüncü bir ezgiyle karşılaşmak mümkündür.

İlk ezgi 7. derece sesi civarından başlamakta ve güçlü sese doğru inici bir seyirden sonra son bulmaktadır.

İkinci ezgi, 2. derece sesinden başlayarak güçlü sese vurgu yaptıktan sonra 3. derece sesinde kalıcı bir geçiş yaptıktan sonra kararda son bulmaktadır.

Üçüncü ezgi ise seyir olarak ikinci ezgiyi andırmakla beraber müzik cümleleri daha uzun ve baskın kullanılarak son bulmaktadır.

YİNE ŞAFAK SÖKTÜ

Yöresi : Erzincan- Kemaliye

Kaynak Kişi : Eğin Fasıl Ekibi

Derleyen : Sertan Demir

Notaya Alan : Sertan Demir

Derleme Tarihi: 14.09.2006

Süresi: 60

4 yineşa fak söktü sunam u yan maz has ret çeken gönül

7 der de dayan maz çağırırım su nam se sim duyul maz

10 u yansunam u yan de rinuy ku dan çek tiğim gö nüle lin den

13 u sandım gur bete lin den hiçkimse bil mez ha lim den u yan su nam

16 de rin uy ku dan

Yine şafak söktü Sunam uyanmaz
Hasret çeken gönül derde dayanmaz
Çağırırım Sunam sesim duyulmaz
Uyan Sunam uyan derin uykudan
Bağ: Çektiğim gönül elinden
Usandım Gurbet elinden
Hiç kimse bilmez halimden
Uyan Sunam uyan derin uykudan

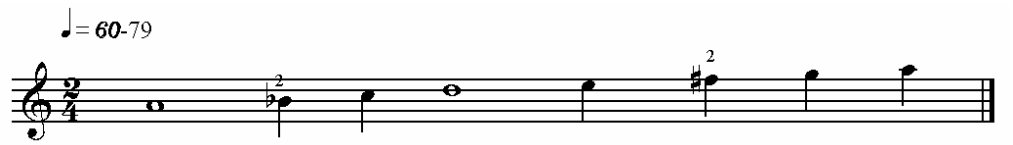
Bunca diyar gezdim yar senin için
Niye küstün bana el sözü için
Dilerim Allah'tan sızlasın için
Uyan Sunam uyan derin uykudan
Bağ:

V. SONUÇ VE ÖNERİLER

Kemaliye (Eğin) Türk halk müziği konusunda yapılan çalışmalar sonucunda 5 adeti uzun hava, 49 adeti de kırık hava olmak üzere toplam 54 adet ezgi derlenmiş ve notası yazılmıştır. Derlenen bu ezgiler; formları, ses değiştiricileri, metronomları, karar sesleri, güçlü sesleri, usûlleri ve ses genişlikleri dikkate alınarak incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir. Buna göre;

- a. Bu gün Kemaliye’de söylenen türkülerin % 90,74’ü kırık hava, % 9,26’sı uzun havadan oluşmaktadır.
- b. Kemaliye’de söylenen türkülerin % 34,69’u 2/4’lük usûlden oluşmaktadır.
- c. Kemaliye’de söylenen türkülerin %59,25’inde si bemol 2 ve fa diyez ses değiştiricileri birlikte kullanılmaktadır.
- d. Kemaliye’de söylenen türkülerin %59,18’i ¼ nota için 60-79 metronom değerine sahiptir.
- e. Kemaliye’de söylenen türkülerin %66,66’sı la kararlıdır.
- f. Kemaliye’de söylenen türkülerin % 46,29’un 4. derece sesi güçlü sestir.
- g. Kemaliye’de söylenen türkülerin % 29,62’si 8 seslik bir ses alanı içinde icra edilmektedir.

Buna verilere göre Kemaliye (Eğin) yöresinin melodik yapısı aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Tekrar yorumlanacak olursa eğer Kemaliye (Eğin) Türküleri; 2/4’lük usûlün kullanıldığı, metronomu ¼’lük için 60-79 arasında, 8 seslik ses genişliği içerisinde icra edilen, 4. derece sesi güçlü olan ve Hüseyinî veya Uşşak Makamlarına benzeyen bir diziye sahiptir.

Öneriler

Bu çalışmada kaynak kişilerden, hayatta olmayan kaynak kişilerin ses kayıtlarından yararlanılmıştır. Zaman darlığı nedeniyle kaynak kişilerle fazla zaman geçiremeden çalışmalara başladığımız için çalışma sırasında tedirginlikleri tamamen giderilememiştir. Bu da türkülerin sözlerin hepsinin veya bazı türkülerin ise tamamının alınamaması gibi olumsuz bir durum ortaya çıkarmıştır.

Hayatta olmayan kaynak kişilerin ses kayıtlarının ise yetersiz teknolojik ortamlarda yapılmış olmasından dolayı, ses kayıtlarının notaya alınması sırasında zaman zaman aksaklıklar yaşanmıştır.

Bu çalışmada yer alan türküler ve yer almayan türküler tekrar derlenmeli, varyantları ve farklı tarihlerdeki derleme çalışmalarıyla karşılaştırılmalıdır. Bu çalışmalar belli sıklıkta yapılmalı ve değişimler takip edilmelidir.

Orta Asya, Azerbaycan, Elazığ, Erzincan merkez, Şanlıurfa ve Kerkük'te yapılacak olan benzer çalışmalarla karşılaştırılarak, benzer ve farklı yönleri ve etkileşim sahaları ortaya konmalıdır.

AKSIN, Doç Dr. Ahmet; **“XIX. Yüzyılda Eğin”**,Kemaliye Kùltür turizm ve folklor derneği Yayınları no 1, İstanbul, Haziran 2003

ALPER, Berrin; **“Kemaliye Yerleşme Dokusu ve Evleri”**, Doktora Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enst., İstanbul Aralık 1990.

ATLAN, Sabahat; **“Roma Tarihinin Ana Hatları”** 1. Kısım Cumhuriyet Devri, , İstanbul

BİRDOĞAN, Nejat; **“Notalarıyla Türkülerimiz”**, Özgür Yayın Dağıtım, İstanbul, 1988.

BORATAV, Prof. Pertev Naili, **“100 Soruda Türk Halk Edebiyatı”**, Gerçek Yayınevi, İst.

BORATAV, Prof. Pertev Naili; **“Folklor ve Edebiyat”**, “Eğin Türkülerinin Başlıca Temleri”,1982, adam yayınları

BORTAÇINA Azer; **“Cömert Toprakların Masalı: Doğu Anadolu”**, Ekin Grubu, İstanbul, Eylül 2005.

DEMİR Sertan; **“Eğin türkülerinin Usul Konu ve Yapı Bakımından İncelenmesi”** Lisans Bitirme Ödevi, 2003 Gaziantep.

DEMİR, Sertan; **“Antalya’da Tercanlı Bir Mahalli Sanatçı ve Bir Türkü”**, Motif Halk Oyunları Eğitim ve Öğretim Vakfı Dergisi, S. 42, İstanbul, Temmuz-Ağustos-Eylül 2005.

DEMİRCİOĞLU Halil; **“Roma Tarihi”** 1. Cilt, , Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1998.

EFE Osman; **“Eğin Dedikleri”**, Menteş Matbaası, Sayfa 6, İstanbul, 1971.

EKİCİ, Savaş; **“Elazığ-Harput Musiki Folkloru”** Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000 Sakarya

EKİCİ Savaş, **“yayınlanmamış ders notları”**, Gaziantep üniversitesi, tmdk, 2002 yılı halk müziği bilgileri dersi, Gaziantep, 2002

ELÇİN, Prof.Dr. Şükrü, **“Halk Edebiyatına Giriş”**, Akçağ Basım Yayın Pazarlama, Ankara.

ELMAS Kenan; **“Eğin Türkülerinin Edebi, Ritmik ve Melodik Yönden İncelenmesi”** Yüksek Lisans Tezi, İTÜ Sos. Bil. Enst., İstanbul, Haziran 1998.

Erzincan İl yillığı, 1973

Erzincan İl Yıllığı, 1990

GÖKÇE Enver; **“Eğin Türküleri”**, Evrensel Basım, İstanbul, 2001

GÖKÇE, Enver; **”Eğin Türküleri”**, Yaba yayınları, İstanbul, 1982

KANSU Ceyhun Atıf, **“Eğin Türküleri”** Milliyet Sanat Dergisi, Temmuz 1975, S139, İstanbul,1975

KARABACAK Serap, **”Eğin’den Metropollere Göç Eden Ailelerdeki Değişmelerin Halk Bilimsel Açıdan Karşılaştırılmalı Olarak İncelenmesi”** Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniv., Sosyal Bilimler Enst., Ankara 2003.

KARAKAŞ Erdal; **“Merkezi Fonksiyonları Açısından Ağın-Arapkir ve Kemaliye ilçeleri”**, Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enst., Elazığ 1996.

KAŞGARLI Mahmut, **“Divanı Lügat’it-Türk”**, Kabalcı Yay., İstanbul 2005

KOZİKOĞLU Sahir; **“Eğin Günü Hatırası(Tarihte Eğin)”**, Başbakanlık Basımevi DSİ, Ankara, 1968.

KÖKTAN Yavuz, **“Elazığ Harput Müziğinde Söz”** Y Lisanans Tezi, Sakarya 2002

ÖZBEK Mehmet; **“Folklor ve Türkülerimiz”**,Ötüken Neşriyat A.Ş., İstanbul, 1994.

SEZGİN Hazım, Mehmet Şimşek, Fazlı Akkaya, Mahmut Efeoğlu

ŞENEL Önadlı; **“Türk Halk Musikisinde “Uzun Hava” Tanımları ve Bu Tanımlar Etrafında Ortaya Çıkan Problemler”**, IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri, C.3, KB Yay, Ankara, 1992

TARLABAŞI Burhan; **“Eğin Havaları”**,Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 1995.

TDK Türkçe Sözlük Ankara 1998

UYSAL, Selçuk **“Kayıp Vadi Eğin” Aksiyon** Sayı: 506 - 16.08.2004

ÖZGÜL Necdet, Hacı Ali Ataman, Tahsin Bilgiç; **“Eğin Türkülerinde Yaşayan adam Mustafa Özgül”**, Kemaliye Kültür ve kalkındırma derneği Kültür yayınları No:1, Ankara

ÖZGÜNAYDIN Lütfü, **“Eğin ve Gurbet”** Milliyet Sanat Dergisi, Temmuz 1980, S 368, İstanbul,1980

www.kemaliye.gov.tr, 09.11.2005.

www.tdk.gov.tr, 10.07.2007

ÖZGEÇMİŞ

29.08.1980 tarihinde Ankara’da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Ankara’da tamamladı.

1992-1993 Eğitim-Öğretim yılında Yenimahalle Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu’nda Hüseyin Düzgün nezaretinde bağlama çalışmalarına başladı.

1998 yılında Gaziantep Üniversitesi Türk Musîkisi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler Bölümünü kazandı. 2003 yılında “Kemaliye (Eğin) Türkülerinin Usûl, Konu ve Yapı Bakımından İncelenmesi” isimli bitirme ödevini sunarak mezun oldu.

Aynı yıl Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı’nda Sözleşmeli Öğr. Gör. Ünvanıyla “Bağlama” ve “Türk Müziği Nazariyat ve Solfeji (THM)” dersleri vermeye başladı.

2004 yılında Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler Bölümü’ne Öğretim Görevlisi ünvanıyla atanandı. 2005 yılında Temel Bilimler Bölüm Başkan Yardımcılığı Görevine atandı ve halen bu görevlerini sürdürmenin yanında “Bağlama”, “Türk Müziği Nazariyat ve Solfeji (THM)”, “Repertuvar (THM)”, toplu çalışma dersleri vermektedir.

Yurt içinde katıldığı bir çok festivalin yanı sıra bir çok konser ve yayımlanmış makaleleri bulunmaktadır.

Halen 2004 yılında kazandığı “Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü”, “Folklor ve Müzikoloji” Anabilimdalı Başkanlığı’nda yüksek lisans eğitimine devam etmektedir.